

4. Onderwijs

Programma inleiding

Goed onderwijs en goede voorzieningen voor het onderwijs. Daar streven we naar. In de gemeente Veere gaat het hoofdzakelijk om het basisonderwijs. Voor het middelbaar onderwijs kunnen onze kinderen terecht in Vlissingen en Middelburg. Voor speciaal onderwijs in Middelburg of Goes. We werken met deze gemeenten samen om dit goed te regelen. Voor kinderen die niet met eigen vervoer op school kunnen komen is er de mogelijkheid om van het leerlingenvervoer gebruik te maken. Ook zetten we ons in voor volwasseneducatie en opleidingen voor laaggeletterden. Dit levert een belangrijke bijdrage aan de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners. Verder werkt de toegang voor Jeugdzorg samen met scholen om jeugdproblematiek snel te kunnen signaleren (zie programma 6).

Onderwijshuisvesting

In de komende jaren realiseren we 5 nieuwe, energiezuinige, frisse scholen: 2 in Westkapelle, 2 in Oostkapelle en 1 in Serooskerke. In de kernen waar we, vanwege verschillende (religieuze) grondslagen, 2 scholen bouwen, bouwen we de voorzieningen onder 1 dak en in overleg met schoolbesturen. We bouwen deze scholen zo dat onze kinderen ruimte krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. We bouwen royaler dan de VNG normen en regelen dit in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Het uitgangspunt is multifunctionele accommodaties (MFA) zodat ook sport- en andere ontmoetingsfuncties daarin worden ondergebracht. Hiermee verankeren we ontmoeting, bewegen en ontwikkeling in de gemeenschap. De planning voor de realisatie van de MFA's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Kwaliteit

Kwalitatief goed onderwijs is belangrijk. We zien de scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang graag zo dicht mogelijk bij de woonplaats van onze kinderen. Belangrijk is dat alle kinderen naar school kunnen. Op basis van de Verordening Leerlingenvervoer kunnen ouders/verzorgers indien nodig een aanvraag indienen voor vervoer. Op basis hiervan wordt het vervoer van kinderen naar school geregeld of vergoed. Ook maken we samen met Middelburg en Vlissingen maken we met het basis- en voortgezet onderwijs afspraken over Passend Onderwijs. Daarnaast is ook een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt van groot belang. Voor het terugdringen van laaggeletterdheid werken we in Zeeuws verband mee aan een Regioplan 2020-2024.

Wat willen we bereiken?

D.4.01 De overgang tussen peutergroep, basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo verloopt in 2021 voor minimaal 90% van de leerlingen zonder taalachterstand of schooluitval.

Een vloeiende overgang tussen peutergroep, basisonderwijs en voortgezet onderwijs zorgt er voor dat kinderen zich goed ontwikkelen. Kinderen ervaren minder problemen bij de overgang van de ene naar de andere schoolsoort: de taalachterstand en de kans op schooluitval zijn kleiner. Het percentage taalachterstand meten we via de monitor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en het percentage schooluitval meten we via de projecten voortijdig schoolverlaten.

■ **Stand van zaken**

Afgaande op het aantal thuiszitters, aantal meldingen verzuim en aantal kinderen met taalachterstand in de peutergroep concluderen we dat de overgang voor 90% van de leerlingen naar een andere schoolsoort zonder taalachterstand of schooluitval verloopt. We kregen signalen dat het verzuim oploopt. We kunnen dit nog niet kwantificeren. Tijdens corona compenseerden we kosten voor de kinderopvangtoeslag en hadden we, samen met jeugdzorg en leerplicht, extra aandacht voor de thuissituatie van kinderen.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.018 We maken met schoolbesturen en KOW afspraken over taalachterstanden, thuiszitters, dreigend schooluitval en de afstemming tussen zorg op school en de zorg thuis.

Omschrijving (toelichting)

We signaleren taalachterstanden in een vroeg stadium zodat gerichte actie mogelijk is. Datzelfde geldt voor schooluitval.

We maken hiervoor doorgaande afspraken op basis van overeenkomsten en subsidies. Jaarlijks rapporteert Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) over de cijfers over schooluitval. In mei sturen we de jaarstukken van RBL ter kennisname aan de raad.

De afspraken over Voor en Vroegschoolse Educatie leggen we vast in subsidieafspraken met Kinderopvang Walcheren.

We maken afspraken met KOW over de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker of coachfunctie. Dit met als doel om een kwaliteitsslag te maken in de vroegschoolse educatie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Langdurig schooluitval komt in onze gemeente relatief weinig voor. Het RBL (Regionaal Bureau Leerlingzaken) voerde een actief beleid waar het gaat om het voorkomen van langdurige schooluitval. Er is samenwerking met de scholen, samenwerkingsverbanden en andere partijen zoals jeugdzorg. Onder begeleiding van RPCZ waren er kerngroepoverleggen tussen basisscholen en KOW-Walcheren, zodat ontwikkeling van de jongste kinderen beter georganiseerd kon worden. Bestaande afspraken over scholing van pedagogisch medewerkers zijn voortgezet. De Veerse scholen en peutergroepen deden mee aan de landelijke voorleesdagen. Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs werden door het Rijk extra gelden beschikbaar gesteld voor onderwijsachterstanden. Basisscholen konden eind 2021 een aanvraag indienen voor deze gelden.

Wat willen we bereiken?

D.4.02 In 2021 volgen volwassen laaggeletterde inwoners (taal)lessen gericht op werk of zelfredzaamheid.

In onze gemeente wonen mensen die laaggeletterd zijn of beperkte digitale vaardigheden hebben. Volgens onderzoek heeft tussen de 8 en 11 % van onze inwoners tussen de 16 en 65 jaar moeite met lezen en schrijven. Dit verkleint de kans op werk en/of sociale contacten. Soms is het een oorzaak van schuldproblematiek. Samen met Middelburg en Vlissingen bieden we deze mensen op een laagdrempelige manier de kans hun taal en digitale vaardigheid te vergroten. Op Zeeuws niveau geven we invulling aan afspraken die het Rijk en de VNG maakten om laaggeletterdheid terug te dringen.

■ **Stand van zaken**

We verstrekten subsidies aan Scalda en Taalhuis. Met hun activiteitenplannen hebben ze uitvoering gegeven aan deze taallessen.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.019 Namens Walcheren werken we mee aan het opstellen van een Zeeuws Regioplan 2020-2024 met extra activiteiten om laaggeletterdheid terug te dringen.

Omschrijving (toelichting)

Het regioplan bestaat uit extra activiteiten die gericht zijn op een betere verbinding met het sociaal domein, een breder bereik van doelgroepen (met name van de NT-1 doelgroep, mensen met Nederlands als moedertaal), adequate monitoring en een kwaliteitsimpuls.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben het Regioplan vastgesteld. In december 2021 is een projectleider aangesteld om dit plan in samenwerking met ons ten uitvoering te brengen.

Wat willen we bereiken?

D.4.03 Elk schoolgebouw in onze gemeente is toekomstbestendig.

We bieden basisonderwijs aan in doelmatige en toekomstbestendige schoolgebouwen. Nieuwe scholen bouwen we onder één dak en bij voorkeur in combinatie met meerdere voorzieningen. We bouwen volgens de BENG normen en maken geld vrij om scholen royaler te kunnen bouwen dan de huidige VNG normen, waarmee we een optimale onderwijsomgeving realiseren.

De nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke maakt onderdeel uit van het project Maatschappelijke Voorzieningen. We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) zodat niet alleen onderwijsfunctie maar ook sport- en andere ontmoetingsfuncties. De planning voor de realisatie van de MFA's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen. In 2021 bereiden we de huisvesting van de 2 scholen in Oostkapelle voor.

■ **Stand van zaken**

De toekomstbestendigheid van schoolgebouwen maakt onderdeel uit van het project Maatschappelijke Voorzieningen. U kunt in dat hoofdstuk verdere informatie vinden.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.020 Wij actualiseren de Verordening Voorzieningen Huisvesting onderwijs.

Omschrijving (toelichting)

Eind 2020 verschijnt een update van de VNG modelverordening voor onderwijshuisvesting. In de nieuwe modelverordening is een aantal wetwijzigingen verwerkt. Ook worden de nieuwe normbedragen voor onderwijshuisvesting gepubliceerd. Daarin staan de effecten van de wijzigingen van het bouwbesluit, die per 1-1-2021 in werking treedt.

We volgen grotendeels de modelverordening. Ons streven is om bij nieuwbouw de scholen royaler te bouwen dan de huidige VNG normen. We verwerken dit in de nieuwe

verordening en/of de nieuwe normbedragen. De nieuwe verordening leggen wij half 2021 ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn een aantal wetswijzigingen doorgevoerd in de modelverordening van de VNG. Wij volgden deze modelverordening en legden op basis hiervan een nieuwe Verordening aan u voor. U stelde de verordening op 30 september 2021 vast. Verder troffen we voorbereidingen voor een kwaliteitskader om het uitgangspunt om scholen royaler te bouwen dan de VNG normen (Hoofdlijnenprogramma 2020 – 2022) vast te kunnen leggen in 2022.

4.021 We zorgen voor een aangenaam binnenklimaat voor alle gebruikers van MFA Zoutelande.

Omschrijving (toelichting)

MFA Zoutelande is begin 2016 in gebruik genomen. De eerste seizoenen zijn gebruikt om de installaties per gebruiker goed in te regelen. Afgelopen periode is er onderzoek gedaan naar onder andere de temperatuur en het CO2 gehalte. De waardes vallen onder de in het Programma van Eisen 'Frisse scholen, Klasse-B' gestelde normen. We reserveren geld voor een oplossing.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door de installateur is onderzocht wat nodig is voor aanpassing van de installatie. De opdracht voor aanleg van de koelinstallatie is in 2021 verstrekt en deze is inmiddels geplaatst. In de weken voor de schoolvakantie zijn tijdelijke airco-units geplaatst om deze warme periode te overbruggen.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
13	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2019	0	1,4	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
14	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2019	7	32	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO/Ingrado	2020	1,2	1,7	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2021	Begroting naw 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	39	54	32	22
4.2 Onderwijshuisvesting	55	62	60	2
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	587	719	661	58
Totaal Baten	681	835	753	82
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	279	279	257	22
4.2 Onderwijshuisvesting	717	631	647	-16
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.434	1.635	1.605	31
Totaal Lasten	2.430	2.546	2.509	37
Gerealiseerd resultaat	-1.749	-1.712	-1.757	45

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Openbaar onderwijs</u> Op dit taakveld is het resultaat vrijwel nihil. Er zijn ook geen bijzonderheden te melden.</p>		
<p><u>Onderwijshuisvesting</u> Het taakveld heeft een tekort van € 17.900. Er zijn geen afwijkingen groter dan € 25.000.</p>		
<p><u>Onderwijsbeleid en leerlingzaken</u> Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 39.000. Dit overschot komt voornamelijk door de budgetten onderwijsbegeleiding, peuterspeelzaalwerk en het educatiebudget Walcheren. Op onderwijsbegeleiding ontvingen we een overschot terug van RPCZ waar we niet op hadden gerekend. Er is minder uitgegeven aan het peuterspeelzaalwerk door sluiting vanwege corona. Het rijksbudget voor het educatiebudget was hoger dan de kosten. Het restant schuiven we door naar 2022.</p> <p>Van het Rijk ontvangen we gelden voor het onderwijs achterstandenbeleid. Een bedrag van € 67.000 is niet benut in 2021. De werkzaamheden lopen door in 2022. Hierdoor is er een lagere opbrengst in 2021 dan geraamd.</p>	<p>39</p> <p>67</p>	<p>V</p> <p>N</p>

Prioriteiten

Er waren geen prioriteiten in relatie tot dit programma.

Investeringen

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

Jaarverslag 2020

Versie: 5
Datum: 16-6-2022

Samenvatting

In dit jaarverslag kijken we terug op een ongewoon jaar. Het coronavirus heeft ons dagelijks leven ingrijpend veranderd. De economische en maatschappelijke gevolgen zijn groot.

In deze samenvatting leggen we het accent op een aantal punten. Er is te veel gebeurd om alles te noemen. Veel zaken hebben te maken met corona. Maar we hebben ook het perspectief vastgehouden voor de toekomst.

Coronacrisis

Toen in maart heel Zeeland in lockdown ging, waren de gevolgen niet te overzien. Van de ene op de andere dag werd alles anders. Velen kregen zelf corona of verloren zelfs familie, vrienden, kennissen. Kinderen konden niet naar school of naar opvang. Thuiswerken, kinderen lesgeven en soms tegelijk. Soms ook werk verliezen en elkaar fysiek niet kunnen ontmoeten. Dat was vooral voor jongeren en ouderen extra moeilijk. Veel culturele activiteiten lagen voor een groot deel van het jaar stil. Voor veel ondernemers, bedrijven en maatschappelijke organisaties waren er geen of weinig inkomsten. De deuren bleven gesloten of er waren beperkte openingstijden. De coronacrisis laat diepe sporen na.

Gelukkig hebben we in de zomer een periode gehad dat de maatregelen versoepelden. Hierdoor hebben we een relatief goed toeristenseizoen gehad. Tijdens deze periode is er door veel mensen en organisaties hard gewerkt om het voor iedereen veilig te houden. Zo was de gemeente in nauw contact met de stads- en dorpsraden en ondernemersverenigingen en hebben we coronacoaches ingezet om de drukte te spreiden. Ook werkte de strandwijzer Veere app goed om bezoekers naar minder drukke stranden te wijzen.

We zijn er trots op hoe de inwoners met de coronaregels zijn omgegaan. En op de veerkracht en de saamhorigheid in onze gemeente. Hoe veel mensen naar anderen hebben omgekeken en ondersteuning hebben geboden.

Activiteiten gemeente

Medio 2020 is een Veers coronateam opgericht om alle zaken rondom corona het hoofd te bieden. Er is een stroom aan vragen afgehandeld. Wekelijks nam dit team preventieve maatregelen om de drukte in de toeristische kernen in goede banen te leiden. De gemeente heeft veel gedaan om de gevolgen van de crisis te dempen. In samenwerking met Dorps- en Stadsraden, ondernemersverenigingen en andere partners.

Door de coronacrisis is er een nieuwe groep van mensen ontstaan met financiële problemen. Om in deze moeilijke tijd ondernemers en huishoudens zo goed mogelijk te ondersteunen, is in maart 2020 door de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen en Orionis Walcheren een ondernemersloket geopend. Bij dit loket kan men terecht met vragen en voor advies over de verschillende noodmaatregelen, zoals TOZO en TONK.

Door de gevolgen van de coronacrisis zijn de horecaondernemers zwaar getroffen. Het tarief voor de precariobelasting voor terrassen is in de periode van 16 maart tot 1 juni 2020 buiten werking gesteld. Toen de terrassen vanaf juni weer waren geopend, heeft de gemeente het m²-tarief voor de precariobelasting voor terrassen gehalveerd. Dit om gelijkheid te creëren tussen ondernemers die hun terrassen konden uitbreiden en welke niet.

Ter compensatie voor de crisis was het de minicampings, hofstedecampings en landschapscampings toegestaan om in de periode van 16 november 2020 tot 1 maart 2021 geopend blijven.

In 2020 was er een hoger afvalaanbod bij de Zeeuwse afvalinzamelaar Olaz, mede als gevolg van het uitbreken van de coronacrisis. De bewoners hebben in totaal circa 9 % meer afval aangeboden op de milieustraten.

Koerswijziging met nieuwe coalitie

In het voorjaar vond een wisseling van samenstelling van de coalitie plaats. Er is op een aantal punten een koerswijziging doorgevoerd. Omdat deze bestuursperiode slechts 2 jaar duurt richt deze coalitie zich vooral op een beperkt aantal speerpunten, waarbij ze flink wil investeren in maatschappelijke voorzieningen, de balans tussen toerisme en leefbaarheid en het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen.

Met als doel om Veere aantrekkelijk te houden voor zowel onze inwoners als onze toeristen.

Maatregelen voor structurele financiële uitdagingen

In 2020 is besloten om de toeristenbelasting, de parkeerbelasting en de onroerendezaakbelasting in 2021 structureel op een evenwichtige manier verhogen. Dat was nodig, want er zijn een aantal ontwikkelingen die we het hoofd moeten bieden zoals de stijgende kosten voor de zorg. Daarnaast willen we blijven investeren in de kwaliteit van onze gemeente met een goede balans in leefbaarheid en toerisme tot gevolg.

Sociaal Domein

Net als andere Nederlandse gemeenten hebben we te maken met oplopende kosten voor de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. We vinden het belangrijk dat die ouderen en die jongeren die dat nodig hebben, de juiste zorg krijgen. We blijven ook investeren in succesvolle preventieve voorzieningen.

Door de coronacrisis is de kans groot dat meer mensen werkloos raken of inkomstenverlies hebben. Dit heeft gevolgen voor de kosten van de bijstand. Onze inzet voor Orionis is dat het perspectief op werk en inkomen voor onze inwoners niet minder mag worden.

We blijven de kosten goed volgen, maar wel is duidelijk dat we rekening moeten houden met een forse stijging van de kosten in de toekomst.

Leefbaarheid en toerisme

We willen het woon- en werkplezier voor onze inwoners vergroten en tegelijkertijd onze omgeving aantrekkelijk houden voor onze toeristische bezoekers. In 2020 is het rapport Leefbaarheid en Toerisme vastgesteld. Dit geeft een overzicht hoe Veere de impact van het

toerisme ervaart. Dit rapport vormt een bouwsteen voor het Programma Toerisme dat een integraal onderdeel is van de Veerse Omgevingsvisie 2047. De balans tussen een vitale, duurzame economie en de leefbaarheid voor inwoners staat hierin centraal.

We hebben in 2020 geïnvesteerd in het onderhoud van de gemeente. Een selectie; De herinrichting van de Dorpsstraat, Waterstraat en Noordweg in Oostkapelle is afgerond. In Veere is de aanpassing van de Oudestraat afgerond en is de Markt en de Kaai heringericht. Ook zijn in Veere de gemetselde kademuren van de haven en de houten vloedpalen gerenoveerd. In Domburg verloopt de bouw in het Singelgebied voorspoedig. Zoals ook de herinrichting van de Boulevard van Schagen die in de volgende fase is beland. De herinrichting van de Torenstraat in Meliskerke is in september gestart. Verder hebben we in Westkapelle duintrap Schermershoofd aangelegd en zijn we gestart met de restauratie van de tank.

Uit onderzoek komt naar voren dat veel van de bestaande woningbouwplannen niet aansluiten bij de behoefte; namelijk levensloopgeschikte woningen voor starters en senioren. Daar waar mogelijk sturen we hier actief op. Bij nieuwe plannen is levensloopgeschikt het uitgangspunt. Met woningcorporatie Zeeuwend is overleg gevoerd om hier invulling aan te geven. Ook bekijken we de mogelijkheden om versneld betaalbare woningen te realiseren.

Maatschappelijke voorzieningen

Onze ambitie is dat onze inwoners dichtbij huis een plek hebben om elkaar te ontmoeten, te sporten en naar school te gaan. In november 2020 gaf de raad groen licht aan de gewijzigde koers van het project Maatschappelijk Vastgoed. De focus is komen te liggen op multifunctionele accommodaties (MFA). Deze gebouwen zorgen voor de samenhang in de kernen van onze gemeente en versterken de leefbaarheid.

Sommige van deze gebouwen hebben soms achterstallig onderhoud of voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Het opknappen, verbouwen en vernieuwen kost veel geld. Daarom bereiden we de plannen zorgvuldig voor.

Eind 2020 zijn de voorbereidingen van de projecten Renovatie Halve Maan, MFA Aagtekerke, Zwembad Serooskerke opgestart.

Onze leefomgeving

De klimaatverandering heeft gevolgen voor onze leefomgeving. In 2020 hebben we via de ophaalronde voor het Omgevingsplan en de Integrale Visie Openbare Ruimte aandacht besteed aan klimaatverandering. Tijdens deze ronde zijn in beperkte mate kwetsbaarheden aan bod gekomen als wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's. In 2021 bekijken we of deze informatie voldoende was om tot afgewogen keuzes en ambities te komen.

We stimuleerden onze inwoners in 2020 om aan te sluiten bij Operatie Steenbreek (verminderen van verhard oppervlak in particulier tuinen). En stelden we subsidie beschikbaar voor het vergroenen van schoolpleinen.

In 2020 hebben we een aantal zaken uitgevoerd om ervoor te zorgen dat onze gemeentelijke gebouwen in 2030 energieneutraal zijn. Enkele voorbeelden hiervan zijn de aanschaf van certificaten postcoderoos voor zeven monumenten (torens en molens) en de oplevering van zonnepanelen voor het Gemeentehuis Domburg. Maar ook is budget beschikbaar gesteld voor verduurzaming van De Spil en het Stadhuis Veere.

Financieel

In de voorjaarsnota 2020 verwachtten we een tekort van € 8,5 miljoen door hogere uitgaven en tegenvallende inkomsten als gevolg van de coronacrisis.

Bij de begroting 2021, een half jaar later, constateerden we dat de gevolgen van de coronacrisis voor Veere leken mee te vallen. Dit kwam door de versoepeling van de coronaregels in de zomer. De greep uit de algemene reserve die we voor 2020 moeten doen is daarom minder groot. Uit deze jaarrekening blijkt dat de algemene reserve, ook door andere positieve mutaties, uitkomt op circa € 12 miljoen.

Compensatie van het Rijk

Het grootste deel van het tekort als gevolg van corona is het verlies aan inkomsten parkeerbelasting en toeristenbelasting. Verderop in dit verslag staat vermeld welke bedragen we hiervoor (voorlopig) als compensatie hebben ontvangen van het Rijk. Op basis van de jaarrekening zal een definitieve afrekening plaatsvinden.

We houden er rekening mee dat we circa € 360.000 moeten terugbetalen aan het Rijk, omdat de opbrengst parkeerbelasting en toeristenbelasting in de jaarrekening 2020 beter is dan verwacht.

Het resultaat over 2020

De jaarrekening 2020 sluit met een positief resultaat van € 1,6 miljoen. Dit resultaat klinkt optimistisch maar een aantal vrij grote uitgaven die waren voorzien voor 2020 schuiven door naar 2021. Het gaat hier om bedragen bij de jeugdzorg, sociaal domein en ontvangen coronacompensatie van het Rijk die we in 2021 besteden.

Inhoudsopgave

4. Onderwijs.....	1
Jaarverslag 2020.....	8
Samenvatting	10
Inhoudsopgave	15
Leeswijzer	16
0. Bestuur en ondersteuning	16
0. Bestuur en ondersteuning	19
1. Veiligheid	31
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	37
3. Economie	49
4. Onderwijs	57
5. Sport, cultuur en recreatie	63
6. Sociaal Domein	83
7. Volksgezondheid en milieu	93
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV).....	104
Algemene dekkingsmiddelen	118
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	119
Onvoorzien en overige baten en lasten	121
Vennootschapsbelasting	122
Mutaties reserves	123
Overhead	124
Paragrafen.....	127
Paragraaf bedrijfsvoering.....	128
Paragraaf financiering	135
Paragraaf lokale heffingen	140
Paragraaf verbonden partijen	146
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.....	155
Paragraaf risicomangement en weerstandsvermogen	164
Paragraaf grondbeleid	171
Paragraaf duurzaamheid.....	174
Paragraaf maatschappelijke voorzieningen	180
Paragraaf corona	182

Leeswijzer

Indeling jaarverslag

Het jaarverslag bestaat conform de financiële regelgeving uit twee onderdelen:

- de programmaverantwoording
- de paragrafen

Programma's

De programma's zijn opgebouwd uit diverse onderdelen die we hieronder met voorbeelden toelichten.

Programmatitel	0. Bestuur en ondersteuning
Programma inleiding	Korte inleiding over welke elementen een rol spelen in het programma.
Doelstelling titel (wat willen we bereiken?)	<i>D.0.01 In 2020 verbetert de dienstverlening aan de ondernemers.</i>
Doelstelling omschrijving	Aanvullende tekst om meer duiding te geven aan de titel van de doelstelling.
Doelstelling stand van zaken	De rapportage voor het jaarverslag. Deze is voorzien van een kleurenindicator, en is volledig voorzien van een lichtgrijze achtergrond. <div style="background-color: #e0e0e0; padding: 5px;"> <p>Stand van zaken De resultaten van de ondernemerspeiling deelden we maart 2020 met de gemeenteraad. Door de Corona-crisis besloot ons college geen verdiepend onderzoek uit te voeren. Na het vaststellen .....</p> </div>
Maatregel titel (Wat gaan we doen om de doelstelling te bereiken?)	<i>0.028 Na de zomer van 2020 starten we met twee casusregisseurs.</i>

Maatregel omschrijving	Aanvullende tekst om meer duiding te geven aan de titel van de maatregel.
Maatregel stand van zaken	<p>De rapportage voor het jaarverslag. Deze is voorzien van de bekende kleurenindicatoren, en is volledig voorzien van een lichtgrijze achtergrond.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Kwaliteit Het nieuwe college spreekt in haar Hoofdlijnenakkoord over één casusregisseurs. Gelet op de overleggen met het nieuwe college..... ■ Tijd ■ Geld
Beleidsindicatoren	<p>In de financiële regelgeving is beschreven dat iedere gemeente een bepaalde set aan indicatoren op dient te nemen. De indicatoren nemen we op bij de betreffende programma's.</p> <p>De indicatoren zijn eveneens terug te vinden op: https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording</p>
Financiële tabel	We presenteren een tabel die per taakveld inzicht geeft in de baten en lasten bij de primitieve begroting, de laatste vastgestelde begroting en de realisatie.
Financiële analyse	We analyseren het resultaat per taakveld en doen dit door de afwijkingen groter dan € 25.000 te benoemen.
Prioriteiten	De financiële regelgeving schrijft ons voor om aan te tonen welke uitgaven binnen een programma van incidentele aard zijn. We maken hierbij gebruik van de prioriteitenplanning die opgesteld is bij de begroting 2020 en volgen de realisatie hiervan in de jaarrekening.

Gebruik kleurenindicatoren

Stand van zaken (doelstelling)/Kwaliteit (maatregel):

- Groen: Doelstelling is behaald / maatregel is uitgevoerd.
- Oranje: Doelstelling is grotendeels behaald of wordt op korte termijn alsnog behaald / Maatregel is grotendeels uitgevoerd of wordt op korte termijn alsnog uitgevoerd.
- Rood: Doelstelling is nog niet behaald. Maatregel is nog niet uitgevoerd.

Tijd

- Groen: Maatregel is binnen de vooraf opgestelde planning uitgevoerd.
- Oranje: Maatregel is grotendeels binnen de opgestelde planning uitgevoerd of wordt op korte termijn alsnog uitgevoerd.
- Rood: Maatregel is niet binnen de opgestelde planning uitgevoerd en dit gebeurt ook niet op korte termijn.

Geld

- Groen: Maatregel is binnen het vooraf opgestelde budget uitgevoerd.
- Oranje: Uitvoering van de maatregel heeft geleid tot een kleine overschrijding.
- Rood: Uitvoering van de maatregel heeft geleid tot een grote overschrijding.

Paragrafen

De financiële regelgeving schrijft ons voor om tenminste 7 voorgeschreven paragrafen op te nemen, zie hieronder nummers 1 t/m 7. Daarnaast kennen we in Veere nog 2 extra paragrafen nl, de paragrafen duurzaamheid en maatschappelijke voorzieningen.

Gezien de impact van Covid-19 op de samenleving én de doorwerking hiervan in meerdere programma's hebben we in dit verslag ook een corona paragraaf opgenomen. Hieronder treft u een volledige lijst aan:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Duurzaamheid
9. Maatschappelijke voorzieningen
10. Corona

0. Bestuur en ondersteuning

Het programma bestuur en ondersteuning gaat over de taken en rollen van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders en de manier waarop we dit doen.

Wat hebben we bereikt?

D.0.01 In 2020 verbetert de dienstverlening aan de ondernemers.

Begin 2019 voerde onderzoeksbureau Lysias het gewenste onderzoek naar de dienstverlening aan de ondernemers uit. De aanbevelingen werken we uit in onderstaande maatregelen.

Stand van zaken

De resultaten van de ondernemerspeiling deelden we maart 2020 met de gemeenteraad. Door de Corona-crisis besloot ons college geen verdiepend onderzoek uit te voeren. Na het vaststellen van de begroting 2021 konden we aan de slag met het werven van een casusregisseur. Deze functionaris helpt ondernemers en inwoners met plannen. Dit was een belangrijke aanbeveling in het rapport van Lysias. Ook zijn we als organisatie volop bezig met de voorbereidingen voor de Omgevingswet. Voor zover we nu weten treedt deze wet 1 januari 2022 in werking.

0.028 Na de zomer van 2020 starten we met twee casusregisseurs.

Een belangrijke aanbeveling in het rapport van Lysias Advies is het werken met casusregisseurs. Die aanbeveling volgen we nu op. Zij spelen een belangrijke rol in het verbeteren van de dienstverlening aan de ondernemers, bijvoorbeeld door het voeren van procesregie bij complexe processen. Om budgettaire redenen vullen we deze vacatures na de zomer 2020 in.

Kwaliteit

Het nieuwe college spreekt in haar Hoofdlijnenakkoord over één casusregisseur. Gelet op de overleggen met het nieuwe college, mede in het licht van de Corona-crisis, startten we nog niet met de werving. Nadat de begroting 2021 is vastgesteld zijn we direct gestart met het werven van één casusregisseur. In maart 2021 start onze casusregisseur.

■ **Tijd**

■ **Geld**

0.029 Uitwerking ondernemerspeiling 2019

De resultaten van de ondernemerspeiling 2019 zijn eind 2019 (december) bekend. We werken de resultaten uit in een compact en concreet verbeterplan.

■ **Kwaliteit**

Deze peiling deelden we met de gemeenteraad in maart 2020. Gelet op de Corona-crisis vinden we het ongepast het door het college voorgestelde verdiepend onderzoek nu uit te voeren.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.0.02 De klantwaardering van onze dienstverlening aan de front-office en van onze inwoners blijft minimaal op het niveau van de afgelopen jaren.

Het onderzoek "Waar staat je gemeente" in 2017 gaf de gemiddelde score:

- bezoekers balie 8,3
- inwoners 7,1

Bij bezoekers balie gaat het om klanten die een product aanvragen en/of ophalen bij een bezoek aan het gemeentehuis.

Bij inwoners gaat het om een uitgebreid onderzoek naar diverse thema's: het woon- en leefklimaat, de relatie inwoner-gemeente en de gemeentelijke dienstverlening.

In 2019 herhaalden we dit onderzoek. De resultaten waren eind 2019 (december) bekend.

■ **Stand van zaken**

We informeerden de gemeenteraad maart 2020 over de resultaten van deze peiling. De inwonerspeiling scoorde bij sommige thema's lager (woon- en leefklimaat, relatie inwoner-gemeente). De overall-score bleef gelijk aan het onderzoek uit 2017 (6,9). Het klantonderzoek balie scoorde op onderdelen soms substantieel hoger dan in 2017. De totaalscore steeg van 8,1 naar 8,2.

0.026 Uitwerken burgerpeiling en klanttevredenheidsonderzoek balie 2019

De resultaten van het onderzoek 2019 zijn eind 2019 bekend. We vergelijken dan de resultaten met het onderzoek van 2017 en zien we waar we kunnen en/of moeten verbeteren. Dat vertalen we in concrete acties.

Kwaliteit

De resultaten van deze peiling deelden we maart 2020 met de gemeenteraad. Door de Corona-crisis besloot ons college geen verdiepend onderzoek in te stellen. Resultaten van deze peiling gebruiken we bijvoorbeeld voor het opstellen van een integrale visie voor de openbare ruimte.

Tijd

Geld

0.027 We zetten het klantenpanel in voor het verbeteren van onze dienstverlening.

Het aantal deelnemers aan het klantenpanel groeit. We hebben nu meer dan 40 deelnemers. Ieder kwartaal voeren we een kort onderzoek uit onder de leden van het panel.

Kwaliteit

In verband met de Corona-crisis besloten we geen enquête uit te zetten in het eerste kwartaal van 2020. In het 3e en 4e kwartaal zijn wel vragen uitgezet. De onderwerpen gingen over de digitale nieuwsbrief en het gebruik van de Berichtenbox.

Tijd

Geld

D.0.03 We hebben een open en integere bestuurs- en organisatie cultuur waarbij integriteit een belangrijk thema is.

Stand van zaken

Ambtelijke integriteit:

We bespraken in 2020 binnen de afdelingsclusters de uitkomsten van de vorig jaar

doorlopen bewustwordingssessie over integriteit, een online dilemmatraining. We deden dit onder leiding van het afdelingshoofd en onder begeleiding van de integriteitcoördinator voor het geven van toelichting en het bewaken van de uniformiteit. We deden dit ook in een overleg met MT/DT. Vervolgens evalueerden wij het bewustwordingstraject met het MT/DT en maakten we de afspraak dat wij de bewustwordingssessies voor integriteit periodiek (maar niet perse jaarlijks) vanaf kwartaal 3 2021 vervolgen.

Bestuurlijke integriteit:

In 2019 stelde de gemeenteraad de gedragscode vast voor de politieke ambtsdrager en de bestuurders. In hoofdstuk 3 van deze gedragscodes is aangegeven dat de gemeenteraad op voorstel van de burgemeester afspraken maakt over de processtappen die worden gevolgd in geval van een vermoeden van een integriteitsschending door een bestuurder van de gemeente. Deze processtappen zijn beschreven in het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers Veere 2020. Op 19 maart 2020 stelde de gemeenteraad het protocol vast. Verder stelde de raad op 1 juli 2020 een integriteitscommissie in. Hierin is uit elke fractie, 1 raadslid vertegenwoordigd. Het doel van de commissie integriteit is het bevorderen van integer gedrag door sturing te geven aan de ontwikkeling, de uitvoering en de naleving van het gemeentelijk integriteitsbeleid.

Algemeen:

We stelden het jaarverslag Integriteit 2019 op waarin we terugblikken op de activiteiten die zijn ondernomen voor het ambtelijke en bestuurlijke integriteitsbeleid. Het jaarverslag wordt in september 2020 behandeld in de OR (ambtelijke organisatie) waarna het college het definitief vaststelt. Wij boden het vervolgens aan de gemeenteraad aan en zorgden daarna ook voor het publiceren ervan op de gemeentelijke website. Wij stelden een apart menu voor integriteit beschikbaar op de website: <https://www.veere.nl/integriteit>. Hier plaatsen wij informatie over ons integriteitsbeleid zoals gedragscodes, protocollen en de jaarverslagen.

Alles overzichtelijk op één plek.

0.023 Het in 2019 vastgestelde integriteitsbeleid voeren we verder uit.

De sturing en coördinatie vindt plaats vanuit de cluster governance en de driehoek burgemeester, griffier en gemeentesecretaris. Op deze manier heeft integriteit een belangrijke plaats binnen onze organisatie.

■ **Kwaliteit**

In 2020 vervolgden wij het integriteitsbeleid voor zowel de ambtelijke organisatie als bestuurlijk.

Jaarlijks evalueren wij het integriteitsbeleid en verantwoorden wij ons hierover, zowel intern als extern. Dit doen wij in de vorm van een integriteitsrapportage. Wij geven inzicht in de uitgevoerde activiteiten, de stand van zaken en een doorkijk naar de ambities voor een volgend jaar. Op onze gemeentelijk website www.veere.nl/integriteit vindt u alle informatie over ons integriteitsbeleid inclusief deze verantwoordingen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

0.024 We versterken de cluster communicatie met als opdracht in 2020 een meerjarig organisatiebreed traject te starten om onze communicatie met de buitenwereld naar een hoger niveau te brengen passend bij de open bestuurscultuur die wij nastreven.

In het kader van dit traject beleggen we in april een moment met de raad om over dit onderwerp van gedachten te wisselen. Op basis hiervan bekijken we ook de eventuele noodzaak voor een nieuwe communicatienota waartoe we dan een concreet proces met de raad afspreken.

■ **Kwaliteit**

We hebben in 2020 gefocust op de volgende items mbt de verdere verbetering van onze communicatie:

- versterken cluster communicatie ter ondersteuning organisatie en dagelijks bestuur
- invoering wekelijkse digitale nieuwsbrief die inmiddels 1807 abonnees heeft
- continu analyseren en verbeteren van de vindbaarheid op onze website
- professionalisering perscontacten
- mediatraining dagelijkse bestuurders
- helder taalgebruik organisatie
- verdere doorvoering van het werken met communicatieframes bij uitvoering van

werken en projecten

- uitbreiding overleggen en contactmomenten met externe betrokkenen bij opzet en uitvoering van werken en projecten
- crisiscommunicatie en informatievoorziening rond de coronazaken
- voorbereiding intern jaarplan communicatie 2021 en het in de eerste helft van 2021 op te leveren strategisch communicatieplan (externe communicatie en participatie).

De daartoe gehanteerde raadsagenda liet in 2020 geen ruimte voor een RIB rond communicatie(nota) en de voor de coronacrisis noodzakelijke communicatiecapaciteit leidde tot vertraging in de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot het strategisch communicatieplan dat nu dus ook wat later dan was gepland met de raad zal worden gedeeld.

■ **Tijd**

■ **Geld**

0.025 We informeren inwoners, ondernemers, toeristen en de pers tijdig en op een toegankelijke manier.

We gebruiken als algemene communicatiemiddelen de Veerse Krant, de website en social media. Ook dit vormt een onderdeel van de open cultuur.

■ **Kwaliteit**

In 2020:

- verschenen er 2 huis aan huis papieren nieuwsbrieven en 52 digitale nieuwsbrieven op de digitale nieuwsbrief hebben 1.807 personen zich geabonneerd
- werden er 19 onderwerpen op de raadswebsite toegelicht
- waren er 222.094 bezoekers van onze website
- bekeken 1.956 personen de beeldopnamen van de commissievergaderingen
- bekeken 3.807 personen de beeldopnamen van de raadsvergaderingen
- luisterden 2.587 personen de geluidsopnamen van de commissievergaderingen
- luisterden 2.913 personen de geluidsopnamen van de raadsvergaderingen

- reageerden we 900 keer op een bericht op WhatsApp
- volgden 5.343 personen ons via Twitter
- volgden 4.014 personen ons via Facebook
- volgden 2.692 personen ons via Instagram;
- bestede de pers (o.a. PZC, Bode, Omroep Zeeland) gemiddeld 12 x per week aandacht aan Veere.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.0.04 Veere blijft een zelfstandige gemeente met grip op de gemeenschappelijke regelingen.

Als zelfstandige gemeente gaat Veere alleen nieuwe samenwerkingsverbanden aan als dit onze kwaliteit verbetert, minder kosten geeft en onze kwetsbaarheid vermindert.

We vergroten de grip op bestaande gemeenschappelijke regelingen waar mogelijk.

■ **Stand van zaken**

Het nawerk van de ontvlechting Porthos verliep in conform planning en is nagenoeg afgerond.

Het plan van aanpak voor een stringentere aansturing van en het vergroten van de grip op verbonden partijen is in 2021 opgesteld richting een rib in februari en behandeling in de raad van maart 2021.

0.030 We voeren het governance model in voor de aansturing van verbonden partijen.

De cluster governance maakt een plan van aanpak voor de invoering van het governance model. Dit model gebruiken we voor de aansturing van verbonden partijen.

Dit leggen we in het 1^e kwartaal 2020 voor aan de raad.

Hierin nemen we mee de financiële grip op de verbonden partijen.

■ **Kwaliteit**

Het plan van aanpak gaat vooral over de grip op kwaliteit (wat willen we bereiken). Het is van toepassing op alle verbonden partijen. Wij vergroten de grip door:

- strategie
- inzicht
- regie
- samenwerking

Het plan van aanpak is eind 2020 aan het college gepresenteerd. Begin 2021 bespreken wij het plan met de raad in een raadsinformatiebijeenkomst.

■ **Tijd**

■ **Geld**

Beleidsindicatoren

Programma	Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland
Bestuur en ondersteuning	1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2020	9,13	n.b.
Bestuur en ondersteuning	2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2020	8,47	n.b.
Bestuur en ondersteuning	3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2020	€ 797	n.b.
Bestuur en ondersteuning	4a	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	Eigen begroting	2020	16	n.b.
Bestuur en ondersteuning	4b	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2020	€ 2.012.000	n.b.
Bestuur en ondersteuning	5	Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	2020	13	n.b.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	4	-4
0.2 Burgerzaken	254	209	243	-35
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	19	22	11	12
0.63 Parkeerbelasting	3.773	3.239	3.342	-103
Totaal Baten	4.046	3.470	3.600	-130
Lasten				
0.1 Bestuur	1.497	1.732	1.817	-84
0.2 Burgerzaken	600	590	569	21
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	127	134	121	14
0.63 Parkeerbelasting	65	67	59	7
Totaal Lasten	2.289	2.523	2.565	-42
Resultaat	1.758	947	1.035	-88

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Bestuur</u> Op dit taakveld is sprake van een overschrijding van € 80.000.</p> <p><i>Budgetten griffie voor raadsleden en commissies</i> Er zijn minder kosten gemaakt voor vergoedingen, tegemoetkomingen, reiskosten, opleiding en onderzoeken.</p> <p><i>Vorzieningen pensioenverplichtingen wethouders</i> De noodzakelijke omvang van deze voorziening wordt jaarlijks opnieuw bepaald. De structureel geraamde vaste toevoeging aan de voorziening ultimo 2020 bleek te laag te zijn waardoor er een extra storting in de voorziening noodzakelijk was. De hogere storting is € 170.000.</p>	<p>€ 40</p> <p>€ 170</p>	<p>V</p> <p>N</p>
<p><u>Burgerzaken</u> Het taakveld heeft een positief resultaat van € 56.000.</p> <p><i>Leges</i> De opbrengsten van leges voor reisdocumenten en huwelijken is in totaal € 28.000 hoger dan de prognose bij de tweede bestuursrapportage.</p>	<p>€ 28</p>	<p>V</p>

Daarnaast zijn er minder ambtelijk uren toegeschreven aan het taakveld burgerzaken.	€ 20	V
<u>Beheer overige gebouwen en gronden</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Parkeerbelasting</u> Dit taakveld laat een overschot zien van € 110.000.		
<i>Parkeergelden</i> Halverwege het jaar zijn de opbrengsten, vanwege de Covid-19 uitbraak, afgeraamd met € 520.000 tot een totale raming van € 2.834.000. De opbrengsten zijn uiteindelijk € 59.000 positiever uitgevallen.	€ 59	V
<i>Parkeerboetes</i> Bij de tweede bestuursrapportage zijn de opbrengsten, vanwege de Covid-19 uitbraak, afgeraamd met € 34.000 tot een totale raming van € 289.000. Uiteindelijk is er voor een bedrag van € 46.000 meer aan parkeerboetes uitgeschreven dan geraamd.	€ 46	V

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Aansluiting e-depotvoorziening	E	45	40	Restant valt vrij in resultaat.
BAG/Grondslag WOZ wijziging	E	60	3	Restantbudget bij slotwijziging overgeheveld naar 2021.
Overleg Zeeuwse Overheden	E	22	22	Budget uitgegeven in 2020.
Visiedocumenten en uitvoeringsprogramma dienstverlening	E	75	0	Budget i.v.m. bezuiniging financieel perspectief deels vrijgevallen. € 50.000 wordt nu ingezet in 2022.
Procesbeschrijvingen t.b.v. de rechtmatigheidsverklaring in 2021	E	80	29	Budget i.v.m. bezuiniging financieel perspectief deels vrijgevallen. € 25.000 wordt nu ingezet in 2022.

1. Veiligheid

Programma inleiding

In Veere kun je veilig wonen, werken en recreëren. In dit programma staat hoe we dat zo houden.

Wat hebben we bereikt?

D.1.01 We zijn goed voorbereid en georganiseerd bij een ramp of crisis.

We hebben een actueel Regionaal Crisisplan. We benoemden medewerkers die bij een ramp of crisis een rol hebben. In een inrichtingsplan is beschreven hoe we van een normale situatie omschakelen naar een crisissituatie en welke faciliteiten we nodig hebben. Medewerkers met een rol bij een ramp of crisis oefenen en trainen jaarlijks. Voor bevolkingszorg is er een piket, zodat we bij een incident direct bereikbaar en inzetbaar zijn.

We zijn aangesloten bij de Veiligheidsregio Zeeland. Een samenwerkingsverband van dertien gemeenten. Samen zorgen we voor de lokale en regionale brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening (GHOR), coördinatie van Bevolkingszorg en een gezamenlijke meldkamer.

Stand van zaken

Gelet op de Corona-crisis informeren wij u in de volgende rapportage over dit onderwerp.

Sinds maart 2020 verkeren we in een GRIP 4 situatie vanwege Covid-19. Veere draagt actief bij aan de sectie Bevolkingszorg voor de bestrijding van deze crisis. Alle geplande fysieke trainingen en opleidingen zijn afgelast. Eind dit jaar is er nog wel een trainingssessie crisisbeheersing voor het nieuwe college. Ook bij de Veiligheidsregio zijn, gezien de Covid-19 crisis, geplande trainingen, opleidingen, onderzoeken en beleidsstukken vertraagd of uitgesteld.

1.002 Medewerkers en bestuurders met een functie bij een crisis trainen of oefenen ieder jaar.

Wie een rol heeft, neemt actief deel aan thema- en functiegerichte trainingen. Dat varieert van functie- en rolgerichte trainingen en oefeningen, tot thematische trainingen met een bepaald scenario of risico als uitgangspunt. Die laatste trainingen zijn vaak multidisciplinair, zodat we ook weten wat we van andere kolommen (brandweer, politie, GHOR, defensie, RWS, etc.) verwachten.

Kwaliteit

Ondanks de corona crisis hebben toch nog een aantal oefeningen en trainingen gevolgd. Gelet op de Corona-crisis informeren wij u in de volgende rapportage uitgebreider over dit onderwerp.

Tijd

Geld

1.017 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland

De 13 gemeenten in Zeeland vormen samen de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Het is een samenwerkingsverband dat zorgt voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het voorziet in een meldkamer. Doelstelling en

taken staan in een gemeenschappelijke Regeling. Daarmee houden we controle op de VRZ en stellen we budget beschikbaar.
In het 2e of 3e kwartaal leggen we de jaarstukken en begroting aan de raad voor.

- **Kwaliteit**
We hebben de stukken voorgelegd aan de raad. De VRZ heeft zich ook veel met corona bezig gehouden, dus waarschijnlijk zijn niet alle voorgestelde doelstellingen behaald.
- **Tijd**
- **Geld**

D.1.02 Veere blijft in 2020 een veilige gemeente en scoort op de AD Misdaadmeter een 7 of lager.

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel en veiligheidsgehalte van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel is het doel om ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk te houden. De AD Misdaadmeter geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in een gemeente. In 2017 scoorden we 5,72 en het jaar daarop 7,37. De AD Misdaadmeter komt jaarlijks in het 4^e kwartaal uit.

■ **Stand van zaken**

De Misdaadmeter 2019 is niet gepubliceerd, waardoor een actueel beeld ontbreekt. Voor 2021 zoeken we naar een nieuwe betrouwbare bron. Het veiligheidsgevoel geeft mogelijk een ander beeld, gelet op de uitbraak van Covid-19 en de getroffen (nood)maatregelen. In het 1e kwartaal zagen we dat vanwege de maatregelen de klassieke criminaliteit (inbraken, fietsendiefstallen) terugliep. In de zomer namen deze aantallen weer toe. Politie en boa capaciteit werd voornamelijk ingezet voor handhaving van coronamaatregelen.

1.016 We bestrijden in 2020 georganiseerde criminaliteit en ondermijning.

We maken collega's en inwoners bewust van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dat doen we via voorlichting en informatiebijeenkomsten. Zo weten ze ook wat ze moeten doen als ze er mee in aanraking komen. We nemen deel aan de Taskforce Brabant Zeeland. Ook nemen we deel aan het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijning en georganiseerde criminaliteit.

- **Kwaliteit**
Door de Coronacrisis hebben we in 2020 geen bijeenkomsten of concrete acties op het gebied van ondermijning kunnen organiseren. In 2021 pakken we dit weer op.
- **Tijd**
- **Geld**

1.018 We werken in 2020 samen met de politie aan de Veerse veiligheid en de daarbij behorende inzet van de politie.

De politie-inzet is van grote waarde voor de veiligheidsbeleving en criminaliteitscijfers. De politie treedt strafrechtelijk op en de gemeente bestuursrechtelijk. Waar mogelijk delen we informatie voor een gezamenlijke aanpak. De politie Veere valt onder het basisteam politie Walcheren. Zes keer per jaar is er een basisteamdriehoek Walcheren.

Daar stellen we met de politie en het OM prioriteit en inzet van de politie vast. In het basisteam bepalen we de lokale vertaling van de landelijk gestelde prioriteiten en vullen we de lokale beleidsvrije ruimte in.

- **Kwaliteit**
We hebben nauw contact met de politie in het veiligheidsoverleg en de basisteamdriehoek. In 2020 ging de inzet vooral op de corona maatregelen en werkten we ook nauw samen in combidiensten (politie en boa's). De capaciteit van de politie in Veere, maar in feite in heel Nederland baart ons zorgen.
- **Tijd**
- **Geld**

D.1.03 De leefomgeving van de gemeente is schoon, veilig, gezond en mooi.

We dragen hieraan bij via communicatie, voorlichting, toezicht en handhaving en het stellen van regels.

- **Stand van zaken**
Tijdens surveillance houden de boa's toezicht in alle kernen en het buitengebied. Alles wat er niet hoort wordt gecontroleerd en zo nodig wordt er opgetreden. Andere toezichthouders vervullen tijdens hun werk een oog- en oorfunctie.

1.012 We stellen jaarlijks het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) op.

In het IHUP staan de taken, de uren en prioriteiten van het cluster Toezicht & Handhaving

- **Kwaliteit**
Het IHUP voor 2019 is vastgesteld en geldt als uitvoeringsprogramma voor de inzet van personeel van het cluster Toezicht & Handhaving. Door de coronacrisis lopen we op tal van taken achter. Daar wordt een apart memo van op gemaakt.

10-02-2021 Pieter Passenier; Naast de reguliere werkzaamheden hebben wij ons voornamelijk gefocust op het handhaven van de Covid-19 wetgeving
Indicator: Onbekend
- **Tijd**
- **Geld**

1.014 Het aantal grootschalige evenementen breidt niet uit.

Om de (geluids)overlast beperkt te houden, breiden we het aantal grote evenementen niet uit. Er zijn voldoende grote evenementen.

- **Kwaliteit**
Behalve de reeds bestaande grote evenementen worden er geen nieuwe aangevraagd.
Door de Coronacrisis konden evenementen in 2020 niet doorgaan.
- **Tijd**
- **Geld**

1.019 We stellen een compact en integraal jaarverslag Omgevingsrecht 2019 op.

Dit verslag vertelt wat we het voorgaande jaar uitvoerden en we passen het (komende) IHUP daarop aan. Hierin rapporteren we vanaf 2020 (over het jaar 2019) ook over het illegale gebruik van woningen als tweede woning of als recreatiewoning.

Kwaliteit

U leest in het jaarverslag wat we in 2019 deden op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Het Jaarverslag is ter kennisname aan de raad gestuurd.

Tijd

Geld

1.020 We houden de Algemene Plaatselijke Verordening actueel.

Goed toezicht en goede handhaving is alleen mogelijk met een actuele APV. Dit gaat over vergunningen voor evenementen, drank- en horeca vergunningen, strandzaken en vele andere onderwerpen.

Kwaliteit

De jaarlijkse wijziging Apv is goedgekeurd door de commissie en op 10 december 2020 door de raad vastgesteld (hamerstuk)

Tijd

Geld

1.021 We bouwen 56 parkeerautomaten om naar contactloos betalen.

Mastercard en Visa stellen verplicht dat betaalterminals vanaf 1 januari 2020 de mogelijkheid bieden om contactloos te betalen. Als gevolg daarvan moeten alle gemeenten in Nederland voor deze datum contactloos betalen op hun parkeerautomaten mogelijk maken. De automaten moeten daarvoor worden omgebouwd.

Kwaliteit

Alle automaten zijn omgebouwd en draaiden sinds 1 april.

Tijd

Geld

1.022 We treffen veiligheidstoezicht op de parkeerterreinen.

Zichtbare en onzichtbare middelen ter bescherming van gemeentelijke eigendommen.

Kwaliteit

Hiermee bedoelen we camera's ter bescherming van de parkeerautomaten. Sinds de camera's er staan zijn er geen inbraken meer.

Tijd

Geld

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
6	Verwijzingen Halt	per 10.000 inw. 12-17 jr	Bureau Halt	2019	117	182	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
7	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2019	0,2	1,6	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
8	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	2019	2,1	4,5	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
9	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2019	1,8	1,3	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
10	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	2019	4,1	5,2	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	14	17	-3
1.2 Openbare orde en veiligheid	36	76	77	-2
Totaal Baten	43	90	94	-4
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.067	2.236	2.346	-109
1.2 Openbare orde en veiligheid	732	679	686	-7
Totaal Lasten	2.799	2.916	3.032	-116
Resultaat	-2.757	-2.826	-2.938	112

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Crisisbeheersing en brandweer</u> Op dit taakveld is sprake van een overschrijding van € 107.000.</p> <p>Er zijn hogere uitgaven gedaan door het taskforceteam voor onder andere inzet corona coaches, verkeersregelaar en ondernemersmanager.</p>	€ 108	N
<p><u>Openbare orde en veiligheid</u> Het totaal van dit taakveld heeft slechts een overschrijding van € 5.000. Twee grotere afwijkingen lichten we hieronder toch toe.</p> <p><i>Detectiewerkzaamheden NGE</i> Er zijn kosten voor het onderzoeken naar Niet Gesprongen Explosieven (NGE). Compensatie voor 70% van deze kosten doen we via een aanvraag bij het ministerie. Toekenningen worden openbaar gemaakt in de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds.</p> <p><i>Toezicht en handhaving parkeren</i> Er is minder personeel ingehuurd op handhaving dan in de begroting is opgenomen</p>	€ 45	N
	€ 44	V

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma inleiding

Wij zorgen voor het duurzaam beheren van de gemeentelijke infrastructuur als wegen, bruggen, parkeervoorzieningen. We zorgen ervoor dat inwoners en bezoekers zich veilig en vlot kunnen verplaatsen. De verschillende belangen van bewoners, bezoekers, bedrijven maar ook duurzaamheidsaspecten zijn daarbij in evenwicht. Dat doen wij tegen kosten die beheersbaar zijn. Hiervoor hebben we beleids- en beheerplannen opgesteld. Die houden we actueel.

Wat hebben we bereikt?

D.2.01 In 2022 is er in iedere kern voldoende ruimte om fietsen te stallen.

Fietsen heeft vele individuele en maatschappelijke voordelen. Het is gezond maar draagt ook bij aan de doelen van bereikbaarheid, verkeersveiligheid, recreatie, milieu enzovoorts. De doelstelling is onderdeel van het beleidsdoel 'Uitstekende loop- en fietsroutes en voldoende fietsparkeerplaatsen' uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.

■ **Stand van zaken**

De eerste fase van het verbeteren fietsparkeren in Veere, Domburg, Westkapelle, Zoutelande en Dishoek is op één locatie na in 2020 afgerond. De locatie Bastion Veere voeren we het eerste kwartaal van 2021 uit.

2.030 We maken extra fietsparkeerplekken op drukke plekken

We zorgen voor voldoende capaciteit, zodat fietsers hun fiets goed kunnen parkeren, ook op drukke dagen. Dat betekent dat er geen overlast is van 'wild' geparkeerde fietsen bij winkels, publieke voorzieningen en het strand.

Om te bepalen waar we extra fietsparkeerplaatsen maken, overleggen we eerst met stads- en dorpsraden en ondernemersverenigingen uit alle kernen.

■ **Kwaliteit**

Er is in overleg met dorps- en stadsraden en andere belanghebbenden een plan opgesteld om in Veere, Westkapelle, Domburg, Zoutelande en Dishoek het fietsparkeren te verbeteren. De werkzaamheden zijn in 2020 op één locatie na afgerond. De fietsparkeerplaats op het Bastion in Veere realiseren we eerste kwartaal 2021.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.2.02 In 2022 is er een betere verdeling van parkeerplaatsen tussen inwoners, bedrijven en toeristen.

In een toeristische gemeente als Veere ligt er vaak een hoge parkeerdruk. In de kustkernen is het noodzakelijk om het parkeren te reguleren. Er is dan voldoende parkeerruimte voor bewoners, ondernemers en toeristen.

■ **Stand van zaken**

In het derde kwartaal van 2020 was het parkeerbeleidsplan 2020 gereed. In december 2020 werden de parkeerverordening en de uitvoeringsbesluiten

vastgesteld voor uitvoering in de kernen Domburg, Veere en Zoutelande. Daarin regelen we de betere verdeling van parkeerplaatsen.

2.012 We stellen nieuwe uitgangspunten vast via een Nota Parkeren.

In 2016 heeft de rekenkamer een onderzoek verricht naar het parkeerbeleid. De aanbevelingen zijn met name:

- uitgangspunten en doelen opnieuw vaststellen;
- uitgangspunten en doelen meetbaar formuleren;
- beschrijven van de toekomstige gewenste situatie;
- wijze van rapporteren op de financiën.

Met deze nota werken we de aanbevelingen verder uit en bepalen we de nieuwe kaders en uitgangspunten voor het parkeerbeleid. De nota wordt afgestemd op de resultaten uit het leefbaarheidsonderzoek.

Kwaliteit

In 2019 is het onderzoek leefbaarheid en toerisme uitgevoerd. Parkeren was daarbij een belangrijk onderdeel. De resultaten onderzoek leefbaarheid en toerisme zijn eind 2019 opgeleverd. Op 1 oktober 2020 is het Parkeerbeleidsplan 2020 vastgesteld.

De nota parkeernormen ontwikkelden we samen met het nieuwe parkeerbeleid. Deze regels voor de parkeernormen – voor nieuwe ontwikkelingen – nemen we op in het bestemmingsplan+.

Ook starten we in 2021 met het uitwerken van een zogenaamd parkeerfonds.

Tijd

Geld

2.041 We verbeteren de kwaliteit en inrichting van de kustparkeerplaats aan de Fort den Haakweg in Vrouwenpolder.

Dit parkeerterrein heeft een kale uitstraling en is geen uitnodigende plek om onze gasten te ontvangen. Wij richten het opnieuw in met een groene en meer duurzame uitstraling. Wij brengen nieuwe verhardingen aan, verbeteren het waterbeheer en voegen nieuwe groenbeplanting toe. We verwachten hiervan 50% subsidie te krijgen.

Kwaliteit

Het definitieve ontwerp hebben we opgesteld. De aanvraag voor de regiodeal subsidie is goedgekeurd door de Provincie. Eind 2020 ontvingen we een verklaring van geen bedenkingen met betrekking tot de stikstofuitstoot. Het werk hebben we aanbesteed.

We verwachten in maart 2021 te starten we met het opnieuw inrichten van het parkeerterrein.

Tijd

Geld

2.044 We onderhouden en managen de parkeerverwijssystemen in Domburg en Veere en de parkeerautomaten in de gehele gemeente.

We willen dat de parkeerverwijssystemen in Domburg en Veere naar behoren werken en dit zelfde geldt voor de 64 parkeerautomaten. We willen daarvoor de formatie van het cluster Toezicht & Handhaving uitbreiden met 0,5 fte.

Kwaliteit

Een medewerker van het cluster Toezicht & handhaving houdt zich daarmee bezig, Zowel de PRIS Domburg als Veere en alle automaten werken naar behoren. Met het nieuwe parkeerbeleid breiden we dit vanaf 2021 iets uit.

Tijd

Geld

D.2.03 In 2032 zijn alle wegen in de gemeente Veere volgens het wegencategoriseringsplan ingericht

De inrichting van wegen voldoet soms niet meer. De inrichting past niet meer bij het werkelijke gebruik door ontwikkelingen zoals:

- nieuwbouw
- veranderde verkeerstromen
- veranderde functie
- technische veroudering

Dit blijkt onder andere uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) en het wegbeheerprogramma.

Stand van zaken

In de eerste helft van 2020 is de herinrichting van de Dorpsstraat, Waterstraat en Noordweg in Oostkapelle afgerond. De herinrichting van de Torenstraat in Meliskerke is in september gestart en gereed voor Pasen van 2021. De aanpassing van de Oudestraat in Veere is in 2020 afgerond. De verbindingsweg tussen de Fort den Haakweg en de parallelweg N57 is bouwrijp en inmiddels in gebruik. De ontwerpfasen voor de herinrichting van de Fort den Haakweg Vrouwenpolder is opgestart.

2.020 We richten de Dorpsstraat, Waterstraat en Noordweg in Oostkapelle opnieuw in.

De Dorpsstraat, Waterstraat en Noordweg in Oostkapelle voldoen niet meer. Dit blijkt uit:

- de inrichting sluit niet aan bij de uitstraling van een toeristische kern
- de inwoners en ondernemers pleiten voor een andere inrichting
- de functie van de weg verandert als gevolg van het GVVP en Verkeerscirculatieplan Walcheren
- de fietsroute is niet veilig,
- de weg is toe aan groot onderhoud.

Budget is al beschikbaar en het project wordt in meerdere fases uitgevoerd.

Kwaliteit

Dit project is in twee fasen uitgevoerd. De eerste fase is met Pasen 2019 afgerond. De tweede fase (Noordweg) is mei 2020 afgerond.

Tijd

Geld

2.034 We evalueren in 2020 het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan

We evalueren de voortgang van het uitvoeringsprogramma. We geven inzicht in de budgetten en bekijken of het huidige beleid nog actueel is.

Kwaliteit

Eind 2019 is een voortgangsrapportage opgesteld die op maandag 27 januari 2020 behandeld is in de commissie Ruimtelijke Ontwikkeling. In 2021 volgt weer een voortgangsrapportage waarin het GVVP geëvalueerd wordt.

Tijd

Geld

2.035 We richten de Torenstraat in Meliskerke opnieuw in.

In het GVVP is de Torenstraat in Meliskerke opgenomen om de verkeersveiligheid te verbeteren. De snelheid van auto's is te hoog en de inrichting voldoet niet aan de basiseisen voor een verkeersveilige inrichting. Ook verbeteren we de leefbaarheid door extra parkeerplaatsen aan te leggen. Tot slot sluit de inrichting niet aan bij de door bewoners en inwoners gewenste uitstraling. De weg is toe aan onderhoud zoals blijkt uit het wegbeheerplan. De herinrichting ronden we in 2021 af.

Kwaliteit

Van februari - november 2019 maakten we samen met ondernemers, bewoners en Dorpsraad Meliskerke een ontwerp voor de herinrichting Torenstraat. Vanaf december 2019 - maart 2020 werkten we het ontwerp verder uit tot bestek en tekeningen. Eind september 2020 is de uitvoering gestart en de planning is de werkzaamheden voor Pasen 2021 af te ronden.

Tijd

Geld

2.036 We richten een gedeelte van de Oudestraat Veere zo in dat het weer mogelijk is dit deel in twee richtingen te berijden.

Een gedeelte van de Oudestraat in Veere voldoet niet meer. Dit is het deel tussen Kapellestraat en Wagenaarstraat.

Dit blijkt uit een aantal zaken:

- de huidige inrichting zorgt voor onnodige omrijbewegingen,
- de inrichting voldoet niet aan de plannen die zijn gemaakt in Placemaking Veere.

Kwaliteit

We startten 16 november 2020 met uitvoering. Het werk is, op beplanting na, in 2020 afgerond.

Tijd

Geld

2.037 We maken een nieuwe verbindingsweg tussen de parallelweg N57 en de Fort den Haakweg.

Het aanleggen van een nieuwe verbindingsweg is één van de plannen uit het Masterplan Fort den Haakweg. In 2019 is de nieuwe weg tussen de parallelweg N57 en de Fort den Haakweg als bouwweg aangelegd. Na afronding van de aanliggende bouwprojecten maken we de weg geschikt voor alle verkeer.

Kwaliteit

De verbindingsweg hebben we bouwrijp aangelegd en opgeleverd. Het definitief ontwerp is opgesteld. In maart of april 2021 zal de definitieve afwerking plaatsvinden.

Tijd

Geld

2.038 We maken een ontwerp voor de herinrichting van de Fort den Haakweg in Vrouwenpolder

Het herinrichten van de Fort den Haakweg is onderdeel van het Masterplan Fort den Haakweg. In 2020 maken we hiervoor een ontwerp. In 2021 en 2022 voeren wij de herinrichting uit.

Kwaliteit

We zijn in 2020 gestart met de voorbereiding van de herinrichting. De uitvoering start in het najaar 2021.

Tijd

Geld

2.039 We richten de boulevard Van Schagen opnieuw in.

In overleg met belanghebbenden maakten we in 2017 een herinrichtingsplan. De boulevard richten we in 3 fasen opnieuw in en krijgt een uitstraling die past bij Domburg. De eerste en een deel van de tweede fase zijn in 2018 succesvol afgerond. Het laatste deel van de 2e fase ronden we voor het zomerseizoen van 2020 af.

De planning en uitvoering van de 3e fase, ter hoogte van het Nehallenigegebied, stemmen we af met de overige plannen in dat gebied (museum/hotels).

Kwaliteit

Het bestek en tekeningen voor aanleg fase 2b van de boulevard zijn aanbesteed. De vergunningsprocedure is afgerond. In februari 2021 verwachten we met de aanleg van fase 2b te starten en af te ronden voor Pasen.

Realisatie van fase 3 is afhankelijk van de voortgang van ontwikkelingen in het Nehaleniagebied. We haalden hierdoor niet de oorspronkelijke planning om voor eind 2020 de hele Boulevard opnieuw in te richten.

Tijd

Geld

2.042 We doen een tracéstudie naar nieuwe wegen rond Grijpskerke en Aagtekerke.

Als gevolg van nieuwe verkeersstromen op Walcheren is de verkeersintensiteit op de doorgaande routes door Grijpskerke en Aagtekerke aanzienlijk toegenomen. Om in de toekomst een oplossing te kunnen bieden voor de groeiende verkeersintensiteit starten we in 2021 een onderzoek naar mogelijkheden voor aanleg van rondwegen om deze dorpen.

Kwaliteit

De tracéstudie is uitgesteld naar 2021. De aandacht gaat dan eerst naar Grijpskerke en vervolgens pas naar Aagtekerke. De Provincie Zeeland heeft aangegeven de gemeente in de tracéstudie te willen ondersteunen. De mogelijkheden, onmogelijkheden, kosten en andere belangrijke zaken met

betrekking tot de rondwegen Grijpskerke en Aagtekerke worden in de studie bestudeerd.

 Tijd

 Geld

2.043 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling over de Van Dishoekstraat en Singel in Domburg.

Als gevolg van toenemende verkeersintensiteiten in Domburg gaan we onderzoek doen naar de verkeersafwikkeling door de Van Dishoekstraat en Singel in Domburg.

 Kwaliteit

Vanwege de onzekerheid over de financiële situatie tijdens het opstellen van de Perspectiefnota is besloten dit onderzoek te laten vervallen. Het onderzoeken in tijden van Corona en de bouw aan het Singelgebied is daarnaast weinig zinvol. Het onderzoek is daarom voorlopig uitgesteld.

Het afgelopen jaar heeft wel laten zien dat er een grote behoefte is in Domburg naar een goede oplossing voor het doorgaand verkeer door het centrum.

 Tijd

 Geld

2.045 We passen de inrichting van de Traverse in Domburg aan op de nieuwe situatie.

In 2020 passen we de inrichting van de Traverse aan. Door de vele wijzigingen langs de Traverse (Nieuwe supermarkt en uitbreiding parkeervoorzieningen) werkt de huidige inrichting niet meer goed. Met gevaarlijke situaties als gevolg. Door aanpassingen maken we de Traverse weer veilig.

 Kwaliteit

Vanwege de financiële positie in het voorjaar van 2020 is in de Perspectiefnota besloten dit onderdeel te laten vervallen en andere prioriteiten voorrang te geven. Daarnaast willen we eerst de afronding van het Singelgebied en het onderzoek naar de verkeersafwikkeling afwachten. Het onderdeel is voorlopig uitgesteld.

 Tijd

 Geld

2.046 We verbeteren de verkeerskwaliteit voor twee knelpunten uit het GVVP.

In het GVVP zijn uitvoeringsprojecten opgenomen. In 2019 stond de uitvoering van de volgende projecten gepland;

1. Aanpak looproutes parkeerterreinen via Zuidstraat en Noordstraat Domburg,
2. verbeteren verkeersveiligheid kruispunt Hondegemseweg- Jacob Catsweg Grijpskerke.

Als bezuinigingsmaatregel is de uitvoering opgeschoven naar 2021.

 Kwaliteit

Vanwege de financiële situatie in het voorjaar van 2020 is in de Perspectiefnota besloten de uitvoering van deze werkzaamheden te laten vervallen en voorrang te geven aan andere prioriteiten. In tegenstelling tot de aanneme bij de begroting 2020 is het budget nu niet meer opgenomen in de meerjarenbegroting 2021.

Wel zijn er inmiddels op de routes parkeervakken verwijderd, waardoor meer ruimte ontstaat voor de voetgangers.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.2.04 In 2022 telt het openbaar vervoer op het grondgebied van Veere 15% meer instappers dan in 2019. De inspanningen van de gemeente Veere liggen vooral op het vlak van ketenmobiliteit en op de doelgroep ouderen.

We zetten ons in voor een beter gebruik van het openbaar vervoer. Dit betekent dat er goede routes moeten liggen, bushaltes toegankelijk zijn en overlast moet worden voorkomen. We richten ons niet alleen op het traditionele openbaar vervoer maar kijken naar slimme combinaties tussen verschillende vervoersvormen. De doelstelling is onderdeel van het beleidsdoel 'Inzet voor behoud vaste buslijnen en investeren in duurzaam vervoer' uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP).

■ **Stand van zaken**

In het hoofdlijnenprogramma is er aandacht voor goed bereikbaar openbaar vervoer. Pas in 2021 kan er voor het eerst iets gezegd worden over de ontwikkeling van het aantal instappers op het grondgebied van Veere tussen 2019 en 2020. We onderzochten de mogelijkheid om kleine busjes in te zetten op lijn 52 en 53 en lijn 133. Dat bleek maar beperkt mogelijk.

Voor Serooskerke is daarom gewerkt aan een voorstel om de busroute te verplaatsen en de overlast van de grote bussen voor inwoners van Serooskerke weg te nemen maar wel met behoud van een goede openbaar vervoer verbinding. Dit voorstel komt naar de raad zodra er groen licht is van de reizigersorganisatie OPOV (Overleg Platform Openbaar Vervoer).

2.014 We werken mee aan het provinciaal onderzoek naar bundeling van openbaar vervoer en doelgroepenvervoer.

Het idee is om met nieuwe combinaties de reiziger efficiënter te kunnen verplaatsen. De vraag naar en het aanbod van het openbaar vervoer lijken verder uit elkaar te lopen. De provincie doet onderzoek of en hoe openbaar vervoer gecombineerd kan worden met het doelgroepenvervoer van de gemeente.

■ **Kwaliteit**

We namen deel aan de Provinciale overleggen van de ontwikkelgroep 'Betrouwbare, slimme verbindingen'. Het idee was om Zeeuws breed een aantal mogelijke pilots uit te werken per regio. Begin januari 2020 zijn de pilots (waaronder die van Veere) gepresenteerd bij en aan de Provincie. We onderzochten de mogelijkheden om kleine busjes in te zetten op lijnen die bushaltes in de gemeente Veere aandoen. Op lijn 52/53 en 133 was het structureel inzetten van kleine busjes in plaats van de grote lijnbus geen optie vanwege de bezetting. Wel zijn er kleine busjes ingezet in de weekenden.

De richtingennotitie Slimme Mobiliteit is een uitwerking van deze overleggen. Over de notitie vond een informerende sessie plaats voor raadsleden van alle Zeeuwse gemeenten.

■ **Tijd**

■ **Geld**

2.015 In Serooskerke maken we een nieuwe toegankelijke halte.

We zetten ons in voor de mobiliteit van mensen met een lichamelijke handicap. De nieuwe halte voeren we uit op 18 cm hoogte met geleidelijnen en rolstoelvriendelijke opritten. Iedere kern in de gemeente heeft inmiddels een toegankelijke bushalte met uitzondering van Serooskerke. In Serooskerke voeren we eerst de discussie of we de route moeten verleggen. De doelstelling is onderdeel van het beleidsdoel 'Inzet voor behoud vaste buslijnen en investeren in duurzaam vervoer' uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.

Kwaliteit

Over het verleggen van de busroute (lijn 133) door Serooskerke hebben we gesproken met de dorpsraad, de Provincie Zeeland en Connexxion. Hier hebben we concrete plannen voor het verleggen van de busroute en is er voldoende draagvlak in de omgeving. In februari 2020 is het voorstel voorgelegd aan B&W. Hierna kwam het verzoek te onderzoeken of kleine busjes inzetten op lijn 133 een mogelijkheid is. Dat is geen optie vanwege de te grote bezetting op de gehele lijn 133. De Provincie Zeeland heeft tot het einde van de bus concessie (eind 2024) de inzet van de halte-taxi toegezegd. Het verplaatsen van de busroute geeft minder overlast van grote bussen in de kern en reistijd wordt verkort. Connexxion bereidt een voorstel voor verplaatsing van de busroute voor die voor advies naar het Overleg Platform Openbaar Vervoer (OPOV) Zeeland gaat. Daarna volgt een raadsvoorstel over realisatie bushalte. Die richten we zo in dat mindervaliden gebruik kunnen maken van de bushalte.

Tijd

Geld

2.040 Waar mogelijk passen we de busroutes aan in Biggekerke, Koudekerke en Serooskerke.

In diverse kernen ondervinden bewoners overlast van het openbaar vervoer. De huidige dienstregeling staat ook onder druk, de reistijden worden in bijna de helft van de gevallen niet gehaald. We onderzoeken of we de routes kunnen wijzigen in overleg met Connexxion en de Provincie. Waar mogelijk passen we de routes aan. De doelstelling is onderdeel van het beleidsdoel 'Inzet voor behoud vaste buslijnen en investeren in duurzaam vervoer' uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP).

Kwaliteit

Na het vaststellen van het hoofdlijnenprogramma is deze maatregel vervallen. De maatregel past niet binnen de doelstellingen van het hoofdlijnenprogramma.

Tijd

Geld

D.2.05 We voldoen aan het afgesproken beheerniveaus

Per onderdeel (wegen, kunstwerken, stadshaven en openbare verlichting) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel afspraken over het niveau van onderhoud. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beheer niveau,
- de uitvoeringsmaatregelen,

- de ontwikkelingen,
- en het beschikbare budget.

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en moet er daarom iets gebeuren? Dan formuleren we een nieuwe maatregel onder deze doelstelling in de volgende begroting.

■ **Stand van zaken**

Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen loopt volgens de beheerplannen. Het budget wegbeheer 2020 werd in eerste instantie met €300.000 verlaagd om een deel van de tekorten door corona op te kunnen vangen. Het groot onderhoud van de Banckertstraat en omgeving in Koudekerke werd hiervoor één jaar uitgesteld. Achteraf bleek het tekort mee te vallen en is een bezuiniging binnen wegbeheer niet nodig. De uitgestelde planning lopen we in 2021 en 2022 weer in.

2.017 We maken een overkoepelende visie op het beheer van de Openbare Ruimte.

Beleid over de openbare ruimte ligt vast in beleids- en beheerplannen die vanuit één aspect, bijvoorbeeld wegen of openbaar groen, zijn geschreven. Het ontbreekt aan een overkoepelende visie op de openbare ruimte. Een visie waarin we alle aspecten in samenhang bekijken. Deze visie dient als onderlegger bij de actualisatie van beleids- en beheerplannen.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is een start gemaakt met het opstellen van de integrale visie voor de openbare ruimte. Het ophalen van informatie en meningen van bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden is gecombineerd met de ophaalronde voor het opstellen van de omgevingsvisie. Na de zomer is de ambtelijke projectgroep onder begeleiding van het adviesbureau Planterra gestart met het opstellen van de integrale visie. In 2021 ronden we de visie af.

■ **Tijd**

■ **Geld**

2.031 We verlengen de levensduur van kademuren in de stadshaven in Veere met minstens 30 jaar.

Bij de voorbereiding op gepland onderhoud aan de Stadshaven zijn de kademuren nader geïnspecteerd. De constructie van de kademuren blijkt veel slechter dan we dachten na een eerste visuele inspectie. Dit bleek bij een tweede nadere inspectie.

■ **Kwaliteit**

De eerste fase van de werkzaamheden is in de winter van 2018-2019 uitgevoerd. In oktober 2019 is de tweede fase gestart en april 2020 was het gehele project gereed.

■ **Tijd**

■ **Geld**

2.032 We werken het achterstallig onderhoud aan de bewegwijzering weg.

De komende jaren maken we een inhaalslag met het op orde brengen van de bewegwijzering (in de volksmond "ANWB-borden"). De bewegwijzering is niet meer up-to-date en er is sprake van achterstallig onderhoud. Door deze inhaalslag maken we de bewegwijzering weer toekomstbestendig.

Kwaliteit

Er is een plan opgesteld voor wegwerken achterstallig onderhoud en een start gemaakt met de vervangingen. De overige vervangingen en aanpassingen voeren we uit in de periode 2021-2022.

Tijd

Geld

2.033 We dragen de openbare verlichting in het buitengebied over aan het waterschap.

Een deel van de openbare verlichting in het buitengebied is eigendom van de gemeente. Door de overdracht van de lichtmasten creëren we duidelijkheid voor de weggebruiker. Het beheer en onderhoud van de lichtmasten komt hierdoor te liggen bij de beheerder van de weg waar de lichtmast langs staat. Dit bevordert gelijk ook de efficiëntie van beheer en onderhoud. Op de langere termijn betekent dit een besparing op beheer en onderhoud.

Kwaliteit

De overdracht van de openbare verlichting in het buitengebied wacht op de aanbesteding van het onderhoudscontract openbare verlichting. De verwachting is dat het nieuwe contract pas begin 2021 rond is. De werkelijke overdracht is uitgesteld naar 2022.

Tijd

Geld

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
2.1 Verkeer en Vervoer	26	177	295	-118
2.2 Parkeren	199	196	191	5
2.3 Recreatieve havens	161	91	100	-9
Totaal Baten	385	463	586	-122
Lasten				
2.1 Verkeer en Vervoer	5.080	4.453	4.590	-136
2.2 Parkeren	1.262	1.490	1.478	12
2.3 Recreatieve havens	205	185	184	1
Totaal Lasten	6.548	6.128	6.252	-124
Resultaat	-6.163	-5.664	-5.666	2

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Verkeer en vervoer</u> Het taakveld verkeer en vervoer heeft een overschrijding van € 18.000. Een aantal afwijkingen leiden tot dit resultaat.</p> <p>Aan klein onderhoud van onze wegen is € 29.000 meer uitgegeven dan begroot.</p> <p>Voor werkzaamheden t.b.v. kabels en leidingen zijn extra kosten gemaakt. Hier staan ook inkomsten tegenover waardoor we per saldo een overschot op dit budget hebben.</p> <p>Aan maatregelen t.b.v. fietsparkeren is € 24.000 meer uitgegeven dan waar bij de slotwijziging rekening mee gehouden was. In 2021 laten we een bedrag vrijvallen uit het doorgeschoven budget.</p> <p>We hebben minder kosten gemaakt voor het saneren van bodemverontreiniging. We spreken hier ook de reserve minder voor aan.</p>	<p>€ 29</p> <p>€ 25</p> <p>€ 24</p> <p>€ 25</p>	<p>N</p> <p>V</p> <p>N</p> <p>V</p>
<p><u>Parkeren</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.</p>		
<p><u>Recreatieve havens</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.</p>		

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Domburg, Boulevard Schaegen fase 3	I	319	17	Krediet is onderdeel van regiodeal Nehalenniagebied.
GVVP 2020 (Rijsoordeselaan/Burg. Bosselaarstraat Aagtekerke en aansl. fietspad Duinweg Oostkapelle)	I	160	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Reconstructie Torenstraat Meliskerke	I	805	418	Uitvoering loopt door in 2021.
Vervanging lichtmasten 2020	I	212	104	Uitvoering loopt door in 2021.
Vervanging armaturen 2020	I	269	234	Uitvoering loopt door in 2021.
Tracestudie rondweg Grijpskerke en Aagtekerke	E	30	0	Bij het financieel perspectief doorgeschoven naar 2021.
Overdragen openbare verlichting aan Waterschap, eenmalige vergoeding (te betalen in 4 termijnen)	E	40	0	Bij het financieel perspectief doorgeschoven naar 2022.
Overdragen en verwijderen openbare verlichting, afboeken boekwaarde	E	85	0	Bij het financieel perspectief doorgeschoven naar 2022.
Overdragen en verwijderen openbare verlichting, btw-herziening	E	5	0	Bij het financieel perspectief doorgeschoven naar 2022.
Verwijderen openbare verlichting (licht-donker-beleid) kosten verwijderen	E	46	0	Bij het financieel perspectief doorgeschoven naar 2022.
Verkeer en vervoer, fietsparkeren	I	40	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Verbreden parallelweg Fort den Haak	I	150	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Upgrade parkeerterrein Breezand bij Fort den Haak in Vrouwenpolder.	I	363	-91	Uitvoering loopt door in 2021. Eerste bijdrage vanuit de provincie is reeds ontvangen.
Ombouwen parkeerautomaten tbv contactloos betalen (vervangen 60 automaten x €10K).	I	236	229	Uitvoering gereed.
Achterstallig onderhoud bewegwijzering wegwerken	E	125	13	Bij financieel perspectief is besloten uitvoering te spreiden. Restant uitvoering vindt vanaf 2021 plaats.

3. Economie

Programma inleiding

Een duurzame en evenwichtige groei van de Veerse economie is van belang voor de werkgelegenheid en de leefbaarheid. Kernwoorden zijn:

- Vitaliteit
- innovatie
- tekorten op de toeristische arbeidsmarkt
- behoud van onze kernkwaliteiten.

Recreatie & toerisme, landbouw en het MKB zijn onze economische pijlers. De bestedingen van onze toeristen zorgen voor een relatief groot winkelbestand binnen onze gemeente. De balans tussen het toerisme en de leefbaarheid binnen de kernen staat onder druk. Dit vraagt om zorgvuldige keuzes. Structureel overleg tussen gemeente, bedrijfsleven en inwoners blijft van groot belang.

Wat hebben we bereikt?

D.3.01 In 2020 werken we aan een gezonde balans tussen een duurzame en vitale economie en leefbaarheid.

Toerisme is een belangrijke economische pijler voor de gemeente Veere. De groei van het toerisme legt ook een beslag op de leefbaarheid van de kernen. We evalueren het bestaande beleid en zetten dit af tegen de huidige ontwikkelingen.

Stand van zaken

In 2020 is het rapport Leefbaarheid en Toerisme vastgesteld. Dit geeft een overzicht hoe Veere de impact van het toerisme ervaart. Dit rapport vormt een bouwsteen voor het Programma Toerisme. Dit programma vormt een integraal onderdeel van de Veerse Omgevingsvisie 2047 en wordt in 2021 vastgesteld. De balans tussen een vitale, duurzame economie en de leefbaarheid voor inwoners staat centraal.

3.015 We onderzoeken of we de regels voor kleinschalig kamperen kunnen verruimen.

We richten ons vooral op de voorwaarden voor het plaatsen van vaste eenheden en op de wens het seizoen te verruimen. Het beleid laat dit nu nog niet toe.

Kwaliteit

Herijking wacht op de behandeling van het hoger beroep tegen de 3e herziening bestemmingsplan buitengebied.

Tijd

Geld

3.019 We geven een vervolg aan de uitkomsten en aanbevelingen van het onderzoek Leefbaarheid & Toerisme.

We geven een vervolg aan het onderzoek Leefbaarheid & Toerisme. Nu we de feiten en de gevoelens op het gebied van leefbaarheid en toerisme hebben geïnventariseerd is het tijd voor gewogen keuzes. Deze uitkomsten zijn een bouwsteen voor de nieuwe Veerse Omgevingsvisie en de ontwikkeling van het nieuwe ERT-beleid.

Kwaliteit

We werken de besproken groeiscenario's uit tot een ontwikkelkader verblijfsaccommodaties.

Tijd

Geld

3.020 We ontwikkelen nieuw ERT-beleid inclusief uitvoeringsagenda.

Het huidige economische beleid is verouderd. In 2019 zijn we gestart met de ontwikkeling van een nieuw beleidsplan Economie, Recreatie en Toerisme (ERT) inclusief uitvoeringsagenda. We houden rekening met de uitkomsten van het onderzoek Leefbaarheid & Toerisme en het attitudeonderzoek uit 2019. We betrekken de gemeenteraad, de Veerse ondernemers en de brancheverenigingen in dit proces.

Kwaliteit

We hebben besloten om het nieuwe beleidsplan Economie, Recreatie en Toerisme niet in 2020 vast te stellen. Het wordt een integraal onderdeel van de Veerse Omgevingsvisie 2047 als zijnde Programma Toerisme.

Tijd

Geld

3.021 In 2020 evalueren we de regeling voor de Nieuw Economische Draggers.

De agrarische sector is van belang voor het behoud van het Veerse landschap. Nevenactiviteiten bij de agrariër moeten mogelijk zijn. In dit licht wordt de bestaande regeling voor de Nieuw Economische Draggers geëvalueerd.

Kwaliteit

Op 1 oktober 2020 heeft de gemeenteraad de Evaluatie Regeling nieuwe economische dragers gemeente Veere vastgesteld. De door de raad vastgestelde wijzigingen zullen worden opgenomen in de 5e herziening bestemmingsplan Buitengebied.

Tijd

Geld

3.022 We onderzoeken de mogelijkheden voor het heffen van de toeristenbelasting op cruiseschepen.

We starten in 2021 met het heffen van toeristenbelasting op cruiseschepen die in onze gemeente aanleggen.

Kwaliteit

Agendapunt vervalt voor 2020.

Tijd

Geld

D.3.02 We ondersteunen de kwalitatieve ontwikkeling van de toeristische sector en houden de reputatie van Veere als kwalitatieve toeristische bestemming op peil.

Het toerisme is een belangrijke economische pijler voor onze gemeente. De kwaliteit van het toeristische product willen we samen met de sector op peil houden met innovatieve en duurzame projecten.

■ Stand van zaken

Voorbeelden van dergelijke projecten die in 2020 zijn uitgevoerd zijn de workshops van the School of Life. Of het onderzoek dat per recreatieve bedrijfstak de kansen op het gebied van veerkracht, duurzaamheid en leefbaarheid in kaart heeft gebracht. VVV Zeeland heeft op 4 locaties onze gasten geïnspireerd om Veere te ontdekken en startte een herstelcampagne tijdens de coronacrisis. Gemeente Veere heeft zich tijdens de coronacrisis sterk ingezet om de kwaliteit en veiligheid voor bezoekers en inwoners te waarborgen. Voorbeelden hiervan zijn de coronaroutekaart, de strandwijzer en de coronacoaches om zo de bezoekersstromen te managen. Waar mogelijk hebben we ondernemers gefaciliteerd met compenserende maatregelen zodat zij beter konden inspelen op de coronamaatregelen.

3.023 We werken samen met de Toeristische Uitvoeringsalliantie en voeren de Strategische Agenda Toerisme Zeeland 2020-2023 uit.

Deze samenwerking werkt aan een toekomstbestendig Zeeuws toeristisch product. De Zeeuwse gemeenten, de provincie en de TUA hebben in 2019 gezamenlijk een strategische agenda opgesteld. De gezamenlijke missie is 'Goed voor Zeeland!'. Voorbeelden van projecten zijn:

- Ontwikkelen van Zeeuwse verhaallijnen voor promotie en marketing voor Zeeland;
- Uitbouwen van het kennisnetwerk o.a. door 'best practices' te delen en basiscijfers te verrijken met kennis over de markt en de gast;
- Samenwerking op het gebied van arbeidskrachte en mobiliteitsvraagstukken.

De TUA is een samenwerkingsverband van Economische Impuls Zeeland, Kenniscentrum Kusttoerisme en VVV Zeeland.

■ Kwaliteit

Door de komst van COVID-19 is het toeristische jaar 2020 anders verlopen. Hiernaast stopt VVV Zeeland en moet het samenwerkingsverband TUA anders worden ingericht. Dit heeft invloed gehad op het uitvoeren van de projecten van de TUA. Een nieuw plan wordt opgesteld en afgestemd met de gemeentes. Verder heeft de provincie in oktober een start gemaakt met het opstellen van de strategische visie "Bewuste bestemming Zeeland 2030". Veere neemt hier actief aan deel.

■ Tijd

■ Geld

3.024 In 2020 stelt het college maximaal € 300.000 beschikbaar voor de Toeristische Impuls.

De Toeristische Impuls is ingesteld om het toeristische product in Veere te innoveren en verduurzamen. Over de besteding van het budget hebben we in 2019 met de toeristische sector een hernieuwd convenant gesloten, inclusief toetsingskader. Aanvragen of

voorstellen voor een bijdrage worden na overleg met de sector aan het gemeentebestuur voorgelegd.

■ **Kwaliteit**

De gezamenlijke inzet is een toekomstbestendig en duurzaam toeristisch recreatief product in een leefbare omgeving. Innovatie, onderscheidend vermogen en verbinding met cultuur en natuur staan hoog in het vaandel. Met dit budget worden er financiële impulsen gegeven zodat er nieuwe projecten, onderzoeken en ontwikkelingen worden opgestart die hieraan bijdragen.

O.a. deze projecten hebben een financiële bijdrage ontvangen: pilot met deelauto's in Domburg, film de Slag om de Schelde, extra bijdrage bloemenakkerranden, workshops van the School of Life, flyer uitleg toeristenbelasting, upgrade van het beleefpad Oranjezon en het Zeeuws Stimuleringsfonds Cultuur. Door COVID-19 hebben diverse projecten niet plaatsgevonden en zijn deze veelal uitgesteld.

■ **Tijd**

■ **Geld**

3.025 We kennen een budgetsubsidie toe aan VVV Zeeland voor de periode 2020 en verder.

Bij een kwalitatief hoogwaardig en toekomstbestendig product hoort goed gastheerschap en destiniatiemarketing. We willen dat onze gasten ons weten te vinden en zich welkom voelen. En we willen dat ze geïnspireerd worden met de verhalen die ons DNA beleefbaar maken. Door te samenwerken met VVV Zeeland borgen we dit.

In 2020 stellen we een nieuw budgetsubsidiebesluit op voor de jaren erna. We maken prestatieafspraken die we evalueren aan de hand van begroting, jaarrekening en activiteitenplan.

■ **Kwaliteit**

Vanaf 2021 zal VVV Zeeland ophouden te bestaan. We voeren momenteel gesprekken met diverse organisaties om het toeristisch gastheerschap over te nemen. Het jaar 2021 wordt een tussenjaar waar we deze service op basisniveau uitvoeren. We werken aan een nieuw concept voor toeristisch gastheerschap vanaf 2022. Het is onze intentie om toeristisch gastheerschap onder te brengen bij diverse Veerse musea. De Zeeuwse marketing en promotie, het routebureau en het informatiemanagement wordt ondergebracht in een nieuw op te richten organisatie, de Zeeuwse Marketing Organisatie. Deze organisatie zal zich voor heel Zeeland richten op de promotie en marketing van wonen, werken, studeren en recreëren. Daar de oprichting van de ZMO is vertraagd, zal eerst de provincie deze taken tijdelijk op zich nemen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

3.026 We stellen beleid en een planologische regeling vast voor de recreatieve verhuur van kamers in woningen.

Vanaf 2004 hebben we de recreatieve verhuur van kamers in woningen toegestaan. Hiervoor is een aantal globale regels opgesteld. Een afgewogen regeling is nooit gemaakt. We zijn hier wel aan toe omdat steeds meer gebruik gemaakt wordt van kamerverhuur. Het hoofdgebruik van woningen voor permanente bewoning komt onder druk te staan. We stellen nieuwe regels, inclusief een overgangsregeling, op.

■ **Kwaliteit**

Het uitgewerkte beleid stond geagendeerd voor de raadsvergadering van 19 maart 2020. Dat is doorgeschoven naar 11 februari 2021, zodat het beleid en de bijbehorende overgangsregeling in één keer vastgesteld kunnen worden. Het opstellen van een juridisch kloppende overgangsregeling die aansluit bij de wensen van de raad is een uitdaging.

■ **Tijd**

■ **Geld**

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
11	Funcziemenging	%	LISA	2019	46,1	49,6	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
12	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	2019	221,1	168,7	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	760	553	447	106
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	35	28	31	-3
3.4 Economische promotie	8.647	7.023	7.331	-308
Totaal Baten	9.442	7.603	7.809	-205
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	117	120	119	1
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	736	654	455	200
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	115	169	129	40
3.4 Economische promotie	552	425	240	184
Totaal Lasten	1.520	1.367	943	425
Resultaat	7.922	6.236	6.866	-630

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Economische ontwikkeling</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Fysieke bedrijfsinfrastructuur</u> Het taakveld heeft een overschot van € 64.000. Het budget voor herstructurering bedrijventerreinen heeft een overschot van € 66.000. Dit bedrag is ook niet beschikbaar uit de Algemene Reserve.	€ 66	V
<u>Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen</u> Op het taakveld is sprake van een overschot van € 43.000. Er is geen uitvoering gegeven aan herziening uitstallingen- en terrassenbeleid door covid-19. Hierdoor zijn er minder uitgaven.	€ 31	V
<u>Economische promotie</u> Het taakveld heeft een overschot van € 523.000.		

<p><i>Badstatus Domburg</i> Er zijn bijna geen activiteiten geweest door covid-19. Van de besparing van € 44.000 is € 25.000 niet beschikbaar uit de reserve.</p>	<p>€ 44</p>	<p>V</p>
<p><i>Dag- en verblijfstoerisme</i> Er zijn bijna geen activiteiten geweest voor zorgtoerisme door covid-19.</p>	<p>€ 25</p>	<p>V</p>
<p><i>Forensenbelasting</i> Er is een lagere opbrengst dan opgenomen in de begroting door minder en lager opgelegde aanslagen.</p>	<p>€ 35</p>	<p>N</p>
<p><i>Toeristenbelasting</i> De inkomsten zijn € 457.000 voordelig. In het bedrag van € 457.000 is een bedrag van € 72.000 opgenomen uit opbrengsten oude jaren. Op basis van de ontvangen aangiftes is er een meeropbrengst 2020 van € 385.000 ten opzicht van het eerder afgeraamde bedrag van € 1.700.000.</p>	<p>€ 457</p>	<p>V</p>

4. Onderwijs

Programma inleiding

Kwalitatief goed onderwijs is belangrijk. We zien de scholen en voorzieningen voor peuters en baby's graag zo dicht mogelijk bij de kinderen. Kwaliteit gaat voor kwantiteit. We bieden basisonderwijs aan in doelmatige en toekomstbestendige schoolgebouwen, liefst in combinatie met meerdere voorzieningen. Onderwijs moet kansen bieden aan alle kinderen en daarbij is ook een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt van belang.

Wat hebben we bereikt?

D.4.01 De overgang tussen peutergroep, basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo verloopt in 2020 voor minimaal 80% van de leerlingen zonder taalachterstand of schooluitval.

Een vloeiende overgang tussen peutergroep, basisonderwijs en voortgezet onderwijs zorgt er voor dat kinderen zich goed ontwikkelen. Kinderen ervaren minder problemen bij de overgang van de ene naar de andere schoolsoort: de taalachterstand en de kans op schooluitval zijn kleiner. Het percentage taalachterstand meten we via de monitor Voor- en vroegschoolse educatie en het percentage schooluitval meten we via de projecten Voortijdig schoolverlaten.

Stand van zaken

Uit de jaarstukken van Bureau leerplicht bleek dat voor meer dan 80% van de leerlingen de overgang naar een andere schoolsoort zonder taalachterstand of schooluitval verloopt. We kregen signalen dat het verzuim opliep tijdens corona. We konden dit nog niet kwantificeren.

4.009 We maken met schoolbesturen afspraken over thuiszitters, dreigend schooluitval en de afstemming tussen zorg op school en de zorg thuis.

De overgang tussen het voortgezet onderwijs en het mbo is een risico. Jongeren moeten wennen aan ander onderwijs. Dit vergroot de kans op ziekmelden en schooluitval. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen maken we met scholen en de Walcherse leerplicht afspraken over taakverdeling, ziekteverzuimprojecten en begeleiding van jongeren.

Kwaliteit

Langdurig schooluitval komt in onze gemeente relatief weinig voor. Het RBL (Regionaal Bureau Leerlingzaken) voerde een actief beleid waar het gaat om het voorkomen van langdurige schooluitval. Er is samenwerking met de scholen, samenwerkingsverbanden en andere partijen zoals jeugdzorg. RBL stemde af tussen zorg op school en de zorg thuis. Wij informeerden schoolbesturen op welke wijze de toegang voor zorg is georganiseerd. Samen met onze toegang en de jeugdzorg bracht leerplicht in kaart waar kinderen mogelijk tegen problemen aanlopen vanwege de thuissituatie en zochten daar oplossingen voor.

Tijd

Geld

4.016 Kinderen van één- of geenverdieners krijgen een plaats op een peutergroep als zij dit willen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van peuteropvang voor kinderen van één- of geenverdieners. Wij kiezen er voor dat alle kinderen van één- of geenverdieners die dit willen een plaats krijgen. Uit ervaring van de scholen blijkt namelijk dat de

overgang naar de basisschool kleiner is wanneer kinderen een peutergroep hebben bezocht. Deze ouders betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage in plaats van de volledige kosten voor een plaats.

Kwaliteit

Kinderopvang Walcheren (KOW) biedt deze voorziening aan. De eisen die het ministerie stelt aan voor- en vroegschoolse educatie (vve) zijn veranderd. De afspraken met KOW pasten we daarom aan. Vier locaties zijn geschikt voor een aanbod van het benodigde aantal uren. In combinatie met de andere locaties kan KOW ook daar het aanbod vve realiseren. In 2020 waren er geen wachtlijsten. In 2020 stelden we een overgangsregeling vast, op basis van die regeling subsidieerden we tijdelijk 10 kinderen die op de peuterspeelzaal Vlissingen en Middelburg zitten.

Verder besloten we om ouders, die geen gebruik konden maken van de kinderopvangtoeslag en die gebruik maakten van de peutergroep, te compenseren. Hiermee konden alle ouders de betalingen aan de Kinderopvang Walcheren (KOW) door laten gaan. Zo droegen we in de periode van Coronaproblemen bij aan het in stand houden van kinderopvang op Walcheren. Voor één-geenverdieners was dit erg belangrijk.

Tijd

Geld

D.4.02 Elk schoolgebouw in onze gemeente is toekomstbestendig en fysiek toegankelijk voor alle leerlingen die les krijgen op die school.

We zien het onderwijs het liefst zo dicht mogelijk bij de kinderen. Het gebouw mag hiervoor geen belemmering zijn. Daarom kan het nodig zijn dat schoolgebouwen aangepast moeten worden, zodat ook gehandicapte kinderen het gebouw in kunnen. Dit voorkomt dat kinderen naar een verder weg gelegen school moeten.

Stand van zaken

Scholen in de gemeente Veere waren toegankelijk voor alle leerlingen. We constateerden geen belemmeringen van schoolgebouwen in de fysieke toegankelijkheid voor kinderen met een handicap

4.015 We bereiden de huisvestingsvoorziening voor de 2 scholen in Oostkapelle voor op basis van het in 2019 geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

De gemeente is verantwoordelijk voor de nieuwbouw en uitbreiding van onderwijshuisvesting. Scholen kunnen om uitbreiding of nieuwbouw van het gebouw vragen. De aanvragen toetsen wij aan het meerjarige Integraal Huisvestingsplan (IHP). De toegekende aanvragen nemen wij op in het jaarlijks huisvestingsprogramma.

Het IHP is in 2019 geactualiseerd. De realisatie van de scholen in Oostkapelle staan daarin als eerste op de planning. In 2020 bereiden we de uitvoering hiervan voor. De voorbereiding van de overige scholen die op de planning staan bereiden we in daaropvolgende jaren voor. Dit is ook mede afhankelijk van de ontwikkelingen uit het project Maatschappelijke voorzieningen.

Kwaliteit

In Oostkapelle is begin 2020 het voorstel voor de nieuwbouw van een gebouw waar beide scholen onder één dak komen positief ontvangen. Wij bereidden met

de beide schoolbesturen een gezamenlijke visie en ruimtelijke inpassing voor het nieuwe gebouw en buitenruimte voor.

Dit wordt in samenhang met het project Maatschappelijke Voorzieningen uitgevoerd. Vanwege de Coronacrisis was de voorbereiding vertraagd. De inventarisatiefase om te komen tot een visie voor de huisvesting werd eind 2020 met de betreffende schoolbesturen en kinderopvang weer opgestart.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.4.03 Schoolbesturen kunnen in 2020 aan hun wettelijke taak voldoen.

Scholen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. De onderwijsinspectie controleert of de scholen hierin slagen. Als gemeente ondersteunen en faciliteren wij de scholen hierin. Bijvoorbeeld op het gebied van schoolbegeleiding, uitvoering leerplicht, passend onderwijs en leerlingenvervoer.

■ **Stand van zaken**

Scholen konden in 2020, voor zover bekend, aan hun wettelijke taak voldoen, ondanks de coronacrisis. Wel werd daarin veel creativiteit van hen gevraagd. Scholen boden thuisonderwijs en we ondersteunden hen hierin. De scholen boden noodopvang aan. Kinderopvang Walcheren stelde een aantal locaties open voor kinderen van ouders in vitale beroepen en kinderen in kwetsbare situaties.

4.017 We maken afspraken met schoolbesturen en het bestuur van de Stichting Kinderopvang Walcheren.

We maken afspraken over de taakverdeling tussen scholen en gemeente. Daarnaast maken we afspraken over resultaten op schoolbegeleiding, uitvoering leerplicht, het snijvlak tussen onderwijs en zorg en over leerlingenvervoer. De afspraken leggen we vast in het Walchers overleg.

■ **Kwaliteit**

TCR verzorgde het leerlingenvervoer. Door het faillissement van TCR hebben we afspraken gemaakt met een nieuwe vervoerder (NOOT) en ervoor gezorgd dat leerlingen vervoerd kunnen blijven worden. Het personeel is grotendeels overgenomen of heeft ergens anders werk gevonden. De aanbesteding bij de nieuwe vervoerder geldt voor 1 jaar. In 2020 startten we de voorbereiding voor een nieuwe aanbesteding in 2021.

Met Regiobureau Leerplicht Walcheren (RBL) sloten we een nieuwe overeenkomst om beter grip te krijgen op de financiële resultaten. De afspraken met RPCZ en Driestar voor schoolbegeleiding zetten we voort zoals in 2019. In 2020 verleenden we voor in totaal € 73.000 aan subsidie voor deze schoolbegeleiding.

Door de coronacrisis lag het leerlingenvervoer tijdelijk volledig stil. We besloten de ouderbijdragen voor het leerlingenvervoer gedurende het niet doorgaan van het leerlingenvervoer terug te betalen aan de ouders.

■ **Tijd**

■ **Geld**

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
13	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2019	0	1,4	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
14	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2019	7	32	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO/Ingrado	2019	1,2	1,9	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	32	57	28	29
4.2 Onderwijshuisvesting	49	57	57	1
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	590	696	694	3
Totaal Baten	671	810	778	32
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	287	241	251	-10
4.2 Onderwijshuisvesting	828	591	566	25
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.335	1.573	1.618	-45
Totaal Lasten	2.450	2.404	2.434	-30
Resultaat	-1.778	-1.594	-1.656	62

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Openbaar onderwijs</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Onderwijshuisvesting</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Onderwijsbeleid en leerlingzaken</u> Op dit taakveld is sprake van een overschrijding van € 47.000. <i>Onderwijsbegeleiding</i> Van de begrote inhuur is € 32.000 niet benut.	€ 32	V
<i>Leerlingenvervoer</i> Er is € 45.000 meer besteed dan begroot. TCR, leverancier van het leerlingenvervoer, ging failliet. We hebben een tijdelijke overeenkomst moeten sluiten met Noot waardoor er hogere kosten ontstonden.	€ 45	N
<i>Lokaal onderwijsbeleid</i> Voor uitvoering leerplicht is een afrekening ontvangen van gemeente Middelburg over oude jaren.	€ 36	N

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Kennis onderwijshuisvesting	E	50	9	Bij de tweede bestuursrapportage is reeds € 25.000 afgeraad. Het restant van € 16.000 wordt voorgesteld om in 2021 beschikbaar te stellen.

5. Sport, cultuur en recreatie

Programma inleiding

We willen het mogelijk maken dat iedere inwoner mee kan doen aan cultuur, sport- en bewegingsactiviteiten. Sport en bewegen is belangrijk voor de gezondheid en voor de sociale samenhang in de Veerse kernen. Onder cultuur verstaan we niet alleen alle activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel maar ook musea, het cultureel erfgoed en media (bibliotheek en lokale omroep).

Goed verzorgd openbaar groen en een aantrekkelijk landschap zijn belangrijk voor het welbevinden van inwoners en bezoekers. Het nodigt uit naar buiten te gaan en van de omgeving te genieten. Het landschap en het groen trekken veel bezoekers naar de gemeente Veere.

Recreatie en toerisme is een belangrijke pijler voor de Veerse economie (werkgelegenheid, bestedingen, voorzieningene.d.). Het beleid is gericht op kwaliteitsverbetering, vernieuwing, innovatie, herstructurering, verduurzaming en samenwerking. Niet alleen binnen maar juist ook met andere sectoren. Goed en structureel overleg tussen gemeente en bedrijfsleven is van groot belang voor de vitaliteit van deze sectoren.

Wat hebben we bereikt?

D.5.01 Sportaccommodaties die qua aantal en soort passen bij de behoefte van onze inwoners en de demografische samenstelling.

Binnen de gemeente zijn er binnen- en buitensportaccommodaties. De gemeente beheert en onderhoudt verschillende binnensportaccommodaties (gymzalen, sportzaal, sporthal). Onder de buitensport vallen vooral de voetbal-, tennis en korfbalaccommodaties. Met deze verenigingen zijn afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud van het complex. Onderhoud en renovatie van de buitensportaccommodaties willen we volledig privatiseren. Daarnaast zijn we verantwoordelijk voor het openluchtzwembad in Serooskerke. Om het zwembad up-to-date te houden zijn forse investeringen noodzakelijk. We nemen de besluitvorming hierover mee in het project maatschappelijke voorzieningen.

Begin 2019 ondertekende de Zeeuwse gemeenten het Zeeuws Sportakkoord. Hiermee spreken we uit dat we waar mogelijk met elkaar samenwerken om de ambities in het Zeeuws Sportakkoord te realiseren. We spannen ons gezamenlijk in voor optimale sport- en beweegmogelijkheden voor iedere inwoner in Zeeland. Het Zeeuws Sportakkoord loopt tot en met 31 december 2023.

Duurzame sportinfrastructuur is een ambitie uit het Zeeuws Sportakkoord. Zeeland hecht veel waarde aan het behouden van haar sportkapitaal (hardware) en de kwaliteit ervan. Het is belangrijk dat er sport en beweegvoorzieningen blijven voor onze inwoners. Dit betekent niet dat automatisch bestaande voorzieningen gehandhaafd kunnen blijven. Betaalbaarheid voor zowel inwoners als de lokale overheid (gezonde exploitatie) is en blijft van belang.

Buitensportverenigingen werken onderling (meer) samen. Als dit tot een fusie leidt, maken we keuzes over het aantal en de omvang van buitensportaccommodaties. Ook deze moeten voldoen aan de NOC*NSF-normen.

■ **Stand van zaken**

We kregen geen signalen dat er te weinig sportaccommodaties zijn, of dat er een bepaald soort sport geen accommodatie heeft. In 2020 startte we de voorbereiding voor het updaten van de erfpachtovereenkomsten, om het aantal en soort sportaccommodaties aan te laten sluiten bij de behoefte.

5.035 We brengen de toekomstige ontwikkelingen voor de tennis in Veere in beeld.

Op 30 november 2021 loopt de eerste erfpachtovereenkomst voor de tennis af. Gezien een terugloop van het aantal leden van tennisverenigingen willen we eerst met de verenigingen in gesprek gaan over wat dit betekent voor de (tennis) sportvoorzieningen. Mede afhankelijk daarvan maken we (nieuwe) afspraken met de tennisverenigingen. Hiermee starten we in 2020.

■ **Kwaliteit**

November 2019 waren de erfpachtovereenkomsten opgezegd. Deze lopen 31-12-2021 af. In 2020 startten we de voorbereiding voor een nieuw plan rondom duurzame sportaccommodaties. Onder begeleiding van SportZeeland organiseerden we een kick-off bijeenkomst en informeerden we de verenigingen over het te doorlopen proces. Hierna voerden we individuele gesprekken met de verenigingen over onder andere hun toekomstvisie, knelpunten en om data te verzamelen per vereniging.

■ **Tijd**

■ **Geld**

5.051 We ondersteunen processen van (sport)verenigingen die willen fuseren.

Demografische ontwikkelingen dwingen soms ook Veerse sportverenigingen om nauw samen te werken. Dit kan er toe leiden dat er meer Omnisportverenigingen ontstaan en/of dat verenigingen fuseren. In 2019 spraken de sportverenigingen Domburg en Oostkapelle de intentie uit om te fuseren. Deze ontwikkeling heeft consequenties voor de sportaccommodaties en de daarbij behorende (privatiserings-) overeenkomsten. De consequenties brengen we in beeld als dit zich voordoet.

■ **Kwaliteit**

We spraken voetbalvereniging Domburg en Oostkapelle over een mogelijke toekomstige fusie. Uit de individuele gesprekken bleek dat er in 2020 geen verdere ondersteuning nodig was. Verder waren er geen sportverenigingen die concrete plannen hadden tot fuseren.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.5.02 Veere in beweging.

De raad stelde in december 2015 de sportnota 'Veere beweegt mee!' vast. In deze nota staan 3 speerpunten:

- *Omgeving en faciliteiten.* De omgeving moet zo ingericht zijn dat bewegen vanzelfsprekend is.
- *Toegankelijk beweegaanbod.* Bewegen moet voor alle inwoners en bezoekers van de gemeente mogelijk zijn
- *Samenwerking.* Door samen te werken versterken organisaties zichzelf en elkaar zodat ze levensvatbaar blijven en meer mensen gaan sporten/bewegen.

De sportprojecten en -activiteiten die we subsidiëren dragen bij aan deze speerpunten, net als aan de nota Gezondheidsbeleid 2018-2021.

Bij de uitvoering van de sportnota en de nota gezondheid pakken we overgewicht aan. Sport draagt hieraan bij door een (toegankelijk) beweegaanbod en activiteiten op het gebied van leefstijl. Ook stimuleren we dat organisaties op het gebied van sport, welzijn, onderwijs en gezondheid en ondernemers samenwerken om onze speerpunten uit te voeren.

■ **Stand van zaken**

Inwoners van de gemeente Veere bewogen meer dan het landelijk gemiddelde. 72,3% (landelijk 63%) van de inwoners voldeed aan de beweegnorm en 48,1% (landelijk 51,3%) van onze inwoners deed aan sport in georganiseerd verband. Ons uitvoeringsprogramma sport droeg actief bij aan het bewegen van onze inwoners.

5.037 We ondersteunen de realisatie van een mountainbikeroute in Veere.

MTB-rijden is een populaire buitensportactiviteit. Het realiseren van een MTB-route past bij het speerpunt "Omgeving en faciliteiten" in de Sportnota 2016. Het draagt eraan bij dat meer mensen gaan fietsen en dus in beweging komen. Wij stemden in 2017 in met het projectplan hiervoor. Ook verleenden we een financiële bijdrage van € 11.228. Deze is gekoppeld aan drie deelroutes. De route Dishoek-Zoutelande-Biggekerke stelden we in 2018 vast en in 2019 de route Westkapelle-Oostkapelle. In 2020 ronden we de laatste deelroute Vrouwenpolder-Veere af. Onze ondersteuning bestaat uit het verlenen van deze financiële bijdrage en het meedenken over de route.

■ **Kwaliteit**

Na overleg met Stadsraad Veere en MTB vereniging De Zeeuwse Kust stelden we de laatste deelroute Vrouwenpolder-Veere vast. We verleenden ook de financiële bijdrage vanuit de Reserve Leefbaarheid. Hiermee is de realisatie van een mountainbikeroute in Veere volledig afgerond.

■ **Tijd**

■ **Geld**

5.038 We maken een uitvoeringsprogramma sport 2020.

Het uitvoeringsprogramma maken we samen met de klankbordgroep sport. Hierin staan de sportactiviteiten en -projecten waaraan we een (financiële) bijdrage leveren. Dit is gebaseerd op de sportnota 'Veere beweegt mee! We willen daarmee bereiken dat meer inwoners bewegen en het draagt bij aan het terugdringen van overgewicht bij onze inwoners, één van de speerpunten uit de nota gezondheid. Het budget is € 25.000.

■ **Kwaliteit**

We stelden het Uitvoeringsprogramma Sport 2020 vast. We besloten dat de kleine kernen meer aan bod moesten komen in het programma dan voorheen en dat het opzeggen/wijzigen en de aanpak hiervan van de erfpachtovereenkomsten duidelijker naar voren moest komen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.5.03 Passende culturele voorzieningen en activiteiten die aantoonbaar bijdragen aan: de leefbaarheid van de kernen, de plaatselijke economie en de ontwikkeling van leerlingen.

De samenleving is in transitie. De rol van de gemeente verandert. Wij pakken de rol op die nodig is om de doelstelling te bereiken. Dat doen we samen met een klankbordgroep met vertegenwoordigers van de sectoren economie, zorg, toerisme en recreatie en onderwijs.

Stand van zaken

Door corona waren onze culturele voorzieningen beperkt bereikbaar en gingen activiteiten niet/deels door. Uit onze Culturele Agenda 2020-2023 konden we ook slechts enkele onderdelen uitvoeren. Wat wel kon plaatsvinden, droeg bij aan onze doelstelling.

5.052 We maken een uitvoeringsprogramma cultuur 2020

Op basis van de vastgestelde kaders in Kijk op Cultuur maken we samen met de klankbordgroep Kijk op Cultuur het uitvoeringsprogramma voor 2020. Hierin staan de culturele activiteiten en projecten voor de thema's Kijk op Cultuur waaraan we een (financiële) bijdrage leveren. Daarmee willen we bereiken dat de sectoren zorg, recreatie, cultuur en onderwijs samenwerken aan culturele activiteiten.

Kwaliteit

Door corona en andere prioriteiten stelden we het opstellen van en het overleg over het uitvoeringsprogramma uit naar 2021. Op onderdelen maakten we afspraken, zoals over het gastheerschap met twee musea, en Kunsteducatie Walcheren kreeg subsidie voor extra activiteiten op de scholen.

Tijd

Geld

D.5.04 Alle inwoners en toeristen kunnen deelnemen aan culturele activiteiten en kunnen genieten van kunst en cultuur.

Hieronder verstaan we beeldende kunst, muziek, toneel, dans en zang. Maar ook historische gebruiken, gewoonten en tradities. Het accent ligt op deelname aan de activiteiten door basisschoolkinderen.

Stand van zaken

Vanwege corona hebben veel culturele activiteiten van maart tot juni stilgelegen. Na 1 juni 2020 waren veel culturele activiteiten weer open met beperkingen, tot de sluiting in december. Om deze reden konden onze inwoners in 2020 niet of slechts gedeeltelijk deelnemen aan culturele activiteiten. We stelden een compensatieregeling op voor culturele instellingen om de verliezen en gederfde inkomsten door corona op te vangen, om zodoende het culturele aanbod op peil te houden.

5.039 In 2020 plaatsen we een nieuw kunstwerk in de openbare ruimte

Volgens de uitgangspunten van de nota Kunst in de openbare ruimte financieren we 1 keer in de 2 jaar een kunstwerk. In 2019 startten we met de voorbereiding van een kunstwerk in Gapinge. De plaatsing is gepland voorjaar 2020.

Op initiatief van de dorpsraad starten we met de procedure voor een kunstwerk in Meliskerke. We ronden de selectie in 2020 af. De plaatsing van het kunstwerk vindt plaats in 2021.

- **Kwaliteit**
Door Corona heeft het kunstwerk voor Gapinge vertraging opgelopen. We besloten het budget voor het kunstwerk en de plaatsing van het kunstwerk door te schuiven naar 2021.
- **Tijd**
- **Geld**

5.040 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Zeeuwse Muziekschool

We nemen deel aan Gemeenschappelijke Regeling Zeeuwse muziekschool, zodat onze inwoners een muzikale opleiding kunnen volgen of deel kunnen nemen aan muziekactiviteiten. We stellen geld beschikbaar en besluiten inhoudelijk over de plannen van de muziekschool. We streven naar muziekonderwijs dicht bij huis en stimuleren samenwerking met lokale (muziek)verenigingen en scholen.

- **Kwaliteit**
We namen deel aan bestuurlijke overleggen. We stelden de jaarrekening 2019 vast. We stelden de gewijzigde begroting 2020, begroting 2021 en meerjarenbegroting 2022-2024 vast. U stemde in met de zienswijze die we u voorstelden. Daarin stond dat de Gemeenschappelijke Regeling (GR) inzichtelijk moest maken de investeringen voor de toekomst zorgen voor een sterke en toekomstbestendige Zeeuwse Muziekschool, zonder een noodzakelijke aanvullende gemeentelijke bijdrage op het moment dat de gelden zijn besteed.
- **Tijd**
- **Geld**

D.5.05 Het cultureel erfgoed van Veere is behouden voor de toekomst en op een financieel duurzame manier.

Onder cultureel erfgoed verstaan we materieel erfgoed, zoals musea, monumenten, kunstcollectie, archeologie, archieven en immaterieel erfgoed zoals DNA, tradities en gebruiken. Met financieel duurzaam bedoelen we dat het behoud voor een langere periode geregeld is. We werken samen met andere gemeenten en verwerven subsidies.

- **Stand van zaken**
In 2020 was het cultureel erfgoed van Veere behouden voor de toekomst. Door corona lag er wel een extra uitdaging om dit ook voor lange termijn financieel duurzaam te houden. Mede daarom bereidden we de versterking van de musea voor. Waar nodig ondersteunden we musea bij de gevolgen van corona. Verder maakten we afspraken met het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Zeeuws Archief. We subsidieerden musea en nemen deel aan de Walcherse Archeologische dienst.

5.041 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling het Zeeuws Archief.

Het Zeeuws Archief zorgt voor het behoud en het ontsluiten van het geschreven cultureel erfgoed en het conserveren van de gemeentelijke kunstcollectie. Het Zeeuws Archief is ook verantwoordelijk voor ons E-depot (digitale archief).

Kwaliteit

We namen deel aan bestuurlijke overleggen. We stelden de jaarstukken 2019, gewijzigde begroting 2020 en begroting 2021 vast en hebben u deze ter kennisname aangeboden.

Tijd

Geld

5.042 We verlenen onze ondersteuning aan een duurzaam behoud van het cultureel erfgoed en hebben speciale aandacht voor musea.

Vanuit Kijk op Cultuur is het uitgangspunt dat de gemeente geen structurele middelen beschikbaar stelt voor exploitatiebijdrage van musea. Wel denken we mee en dragen we bij aan de ideeën om het cultureel erfgoed voor de langere termijn duurzaam te behouden. We leggen bijvoorbeeld verbinding met vrijwilligers voor exploitatie van musea. Tot en met 2020 ontvangt Stichting Grote Kerk een incidentele bijdrage, in 2020 maken afspraken over het vervolg. We maken met Marie Tak van Poortvliet museum afspraken over subsidiëring als definitieve besluitvorming over verplaatsing heeft plaatsgevonden.

Kwaliteit

De beelden van de heren en vrouwen van Veere zijn vernieuwd. We maakten een plan de verwijderde Wenkenbach beelden te exposeren in de Grote Kerk van Veere. De verplaatsing van het Marie Tak van Poortvliet Museum naar het Nehalenniagebied ging, vanwege het ontbreken van draagvlak in de kern, definitief niet door. Andere locatiestudies leidden nog niet tot resultaat. Met de Grote Kerk maakten we subsidieafspraken voor een vervolgsubsidie. De werkgroep Toeristische Impuls behandelde een deel van de subsidieaanvraag. We stelden de afspraken met de musea over ondersteuning uit naar 2021.

Tijd

Geld

D.5.06 Het beheerniveau van de openbare ruimte voldoet aan de vastgesteld eisen voor de beeldkwaliteit

Per onderdeel (wegen, openbaar groen, kunstwerken en openbare verlichting) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel afspraken over het niveau van onderhoud. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- en de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Stand van zaken

In 2020 zijn op twee momenten kwaliteitsopnames gedaan in de openbare ruimte. De rapportages laten zien dat het onderhoud op een goed niveau is.

5.025 We bestrijden invasieve soorten.

Invasieve soorten zijn planten die van nature niet in ons gebied thuis horen. Deze soorten geven overlast voor mensen en omgeving. Bijvoorbeeld huidirritatie door de Berenklauw of opdrukkende funderingen en bestrating door Japanse Duizendknoop. De genoemde soorten willen we bestrijden met extra inzet. Dit kan door inhuur van een gespecialiseerd bedrijf en/of inzet van eigen personeel.

Er is een budget van € 25.000,-

Kwaliteit

De bestrijding heeft in 2020 5 x plaatsgevonden, er zit zichtbaar vooruitgang in de bestrijding van Japanse Duizendknoop. We zien de planten kleiner worden en ze zijn minder intensief aanwezig. We hebben het toepassen van andere methoden onderzocht.

Tijd

Geld

5.034 We passen de bomenverordening aan.

In 2019 is het bomenbeleidsplan 2019-2024 vastgesteld door de raad. Hierbij is een lijst met criteria bepaald waarop we in 2019 een lijst waardevolle bomen opstellen. In 2020 stellen we lijst vast en passen we de Bomenverordening aan.

Er is een budget van € 7.500,-

Kwaliteit

In 2020 is de concept bomenverordening in de commissie RO behandeld. Daar is besloten de verordening vast te stellen op het moment dat ook de lijst waardevolle bomen gereed is. In een RIB is hierom een toelichting gegeven op de manier van samenstellen van de lijst. De planning is hierdoor verschoven, we stellen de lijst en de verordening vast in 2021.

Tijd

Geld

D.5.07 Speelruimte in alle kernen die regelmatig gebruikt wordt door onze jeugdige inwoners.

In onze gemeente is er een groot aanbod aan speelruimte. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Ook spelen kinderen vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij de nieuwe aanleg van speelruimte houden we rekening met de behoeften van onze jeugdige inwoners en de demografische samenstelling van de kernen. We onderhouden speelruimtes zodat kinderen veilig kunnen spelen. Met vier speeltuinverenigingen zijn overeenkomsten afgesloten voor het onderhoud en beheer van deze speeltuinen.

Stand van zaken

De speelruimtes in onze kernen waren goed toegankelijk voor onze jeugdige inwoners. We onderhouden en vervangen speeltoestellen, zodat de speelvoorzieningen veilig bleven en afgestemd op de behoefte.

5.036 *We verlengen de overeenkomsten met de speeltuinverenigingen.*

Op 30 juni 2021 lopen de overeenkomsten met de speeltuinverenigingen in Aagtekerke, Biggekerke, Grijskerke en Meliskerke af. Voor die tijd maken we (nieuwe) afspraken over onder andere de duur van de verlenging en over de subsidie. Daarnaast maken we nieuwe afspraken voor het beheer en onderhoud van deze speeltuinen. Voor de speeltuin in Aagtekerke maken we indien nodig eerst tijdelijke afspraken. Dit in verband met de verplaatsing van de speeltuin voor de nieuwbouw van gymzaal en dorps huis in Aagtekerke. Meer informatie hierover vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Kwaliteit

De bruikleenovereenkomsten verlengden we met 1 jaar. We troffen voorbereidingen voor een nieuwe geactualiseerde overeenkomst van 5 jaar, waarin we duidelijker omschrijven wie waarvoor verantwoordelijk is. We besloten om begin 2021 verder voortgang te geven aan dit proces.

Tijd

Geld

D.5.08 De Veerse kust blijft gastvriendelijk, schoon, veilig en natuurlijk.

De structuurvisie Veere 2025 beschrijft onze gebiedskwaliteiten als het 'Veerse kapitaal.' Dat kapitaal is de combinatie van kleinschaligheid en verscheidenheid van strand, kust, natuur, landschap en dorpskernen. Dit kapitaal willen we versterken en benutten.

Stand van zaken

Schoon

Kustparkeerterreinen lopen mee in de schoonmaakrondes. Hiervoor is in de zomer extra budget ingezet.

Stranden reinigen we via de strandstichting, machinaal en handmatig.

Veilig

In het hoogseizoen hebben we op onze stranden nachtbewaking ingezet.

Extra toezicht huurden we in de weekenden met de focus op de omgeving Westduin - Dishoek.

5.017 *We werken samen met Waterschap/Gemeente Vlissingen aan het beheer van de strand- en duingebieden.*

Het gezamenlijk beheer van onze stranden en duinen leidt tot schaalvoordelen. Het leidt tot gelijkheid, kwaliteit op niveau en kostenefficiency. De drie partijen dragen het beheer aan onze Stichting strandexploitatie Veere (SSV) op. De samenwerking met de gemeente Vlissingen en het waterschap Scheldestromen leidt tot een groter werkgebied voor de SSV die het geheel voor haar rekening neemt.

Kwaliteit

Eind 2016 maakten we bestuurlijke afspraken over de samenwerking strandbeheer Walcheren. Doel van deze samenwerking was de Walcherse stranden en het kustgebied efficiënt en uniform te onderhouden, te beheren en exploiteren om te komen tot een kwaliteitsslag voor de inwoner, de recreant, de toerist en de ondernemers. Bijkomende doelstelling was doelmatig omgaan met beschikbare budgetten.

Als pilot heeft de stichting strandexploitatie Veere (SSV) in 2017 de Vlissingse stranden beheerd en onderhouden. Deze proef was geslaagd en alle partijen waren tevreden. In 2018 heeft SSV op de Vlissingse stranden geen werkzaamheden

verricht. Wel in 2019 (zie hieronder). Ook zijn vorderingen gemaakt met het sluiten van een overeenkomst voor stranddelen met het waterschap Scheldestromen en een nieuwe overeenkomst met het schap voor de huur van de kustparkeerterreinen.

In 2020 is deze doelstelling niet afgerond. De reden is dat de voorwaarde hiervoor (langjarig in huur nemen van de kustparkeerterreinen van waterschap Scheldestromen) niet in 2020 gerealiseerd is.

■ **Tijd**

■ **Geld**

5.019 We onderzoeken de mogelijkheid voor extra recreatieve zandsuppletie voor de kust van Walcheren.

Het strand verdwijnt sneller dan dat er zand bijgespoten wordt. Dat levert problemen op voor de (strand)voorzieningen en -bebouwing. Rijkswaterstaat (RWS) spuit alleen zand bij voor het behoud van de basiskustlijn en niet voor toeristisch zandstrand. Een droog, voldoende breed en kwalitatief goed zandstrand is essentieel voor toeristisch Veere.

De Zeeuwse Kustvisie van 26 juni 2017 benoemd: 'Verkennen van aanvullende financiering voor voldoende breed en droog recreatiestrand.' De wens is een Zeeuws regiofonds te vormen voor het extra suppleren van toeristisch zand. Dat kan in combinatie met het reguliere werk van RWS voor de kustveiligheid of met het uitbaggeren van vaargeulen. De Zeeuwse kustgemeenten, de provincie Zeeland en het waterschap Scheldestromen trekken hierin samen op. Het college stelt via de begroting 2021 aan de raad voor structureel € 338.000 te voteren voor recreatief suppleren via het zandfonds Zeeuwse kustgemeenten.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is er geen bestuurlijke intentieovereenkomst over het recreatief zandfonds tot stand gekomen tussen Zeeuwse kustgemeenten. De tijd was er nog niet rijp voor. Wel spraken de gemeenten af structureel middelen voor het zandfonds op te nemen in de gemeentelijke kadernota's 2021 t.b.v. de begroting 2022.

■ **Tijd**

■ **Geld**

5.021 We voeren het actieprogramma van de Zeeuwse kustvisie uit.

Samen met de Kustvisiepartners voeren we het actieprogramma Zeeuwse Kustvisie uit. Dit actieprogramma bestaat uit diverse onderdelen. Een van de onderdelen is dat RWS een landschapsvisie voor de Deltadammen opstelt.

■ **Kwaliteit**

Veere vervulde de rol als trekker (ambtelijk en bestuurlijk) van de verkenning naar fondsvorming voor de recreatieve zandsuppleties. Pogingen om een convenant vast te stellen tussen Zeeuwse kustgemeenten mislukten. Besloten is dat de kustgemeenten zich inzetten de middelen voor deze suppleties via kadernota 2021 m.i.v. 2022 beschikbaar te hebben.

In 2020 is er duidelijkheid gekomen over de voorkeurlocaties voor het strandpaviljoen en de slaaphuisjes bij Westkapelle. Met het waterschap zijn de technische en financiële haalbaarheid onderzocht van de locaties. Er is nagedacht over het hier te bieden specifieke concept dat wij willen bieden voor dit laatste paviljoen/ strandslaaphuisjes.

Tijd

Geld

5.043 We verhogen de kwaliteit van de kuststrook aan de hand van de aanbevelingen uit het rapport "De kust is breder dan het strand".

We vinden een gastvriendelijke ontvangst van inwoners en toeristen belangrijk. Recreanten moeten al bij aankomst op een parkeerterrein aan de kust het gevoel krijgen in een hoogwaardig recreatiegebied te zijn beland. Daar horen een goede terreininrichting en een aantal voorzieningen en faciliteiten bij, zoals:

- duidelijke verwijzing naar het terrein;
- uitnodigend welkomstbord, informatie en verwijzingen;
- groene uitstraling;
- camouflage van afvalcontainers;
- betere bestrating;
- duurzame verlichting;
- meer oplaadpunten;
- betere toiletvoorzieningen.

Deze aanbevelingen komen voort uit het project 'De Kust is breder dan het Strand'. We voeren aanbevelingen uit het rapport over dit project gefaseerd uit. Deze maatregel heeft ook een link met de maatregel parkeren onder het Programma Verkeer en Vervoer.

In 2021 realiseren we:

- een aantal nieuwe toiletten op de kustparkeerterreinen;
- mogelijk een vaste gastheerschapvoorziening via de ondernemer voor de kustparkeerterreinen Galgeweg.

Kwaliteit

De geplande toiletten voor de kustparkeerterreinen Strandweg (Koudekerke) en Randduinweg (Oostkapelle) zijn budgettair doorgeschoven naar 2021.

In het verslagjaar nam het college een principebesluit over het realiseren van een vaste gastheerschapvoorziening voor de locatie kustparkeerterreinen Galgeweg (Westduin). Een definitief plan is in 2020 niet ingediend.

Tijd

Geld

5.044 We schrijven een tender uit voor de nieuwvestiging van een strandpaviljoen aan de Baaiweg in Westkapelle.

In het overgangsbeleid van de Kustvisie is ruimte geboden om strandpaviljoen aan de Baaiweg in Westkapelle te realiseren. Dit kan via een wijzigingsbevoegdheid die in het bestemmingsplan is opgenomen. We willen hier uitvoering aan geven met een bijzonder concept in het kader van de badstatus, gezondheidstoerisme en circulair bouwen. In dit kader starten we een aanbesteding.

Kwaliteit

De tender is in 2020 niet uitgeschreven en heeft dus niet geleid tot nieuwbouw van het paviljoen en strandslaaphuisjes in 2020. Er is vertraging opgetreden bij het bepalen van het conceptueel plan voor het project. De voorwaarde van de gemeenteraad was dat dit laatste (te bouwen) paviljoen een bijzonder concept moet krijgen. Daarvoor is externe expertise nodig.

Tijd

Geld

5.045 We sluiten met partijen een nieuw convenant voor het beheer van de voorzieningen op het Veerse Meer.

Samen met diverse partners stellen we een nieuw convenant op. Het huidige convenant loopt in 2021 af. Voor het beheer van de voorzieningen op en aan het Veerse Meer maken we afspraken. Dit doen we in relatie tot de gebiedsvisie Veerse Meer. Voor de uitvoering is een werkbudget van € 10.000 nodig.

- **Kwaliteit**
Het nieuwe convenant is niet in 2020 vastgesteld. Het project liep vertraging op bij penhouder 'waterschap Scheldestromen'
- **Tijd**
- **Geld**

D.5.09 De beleving van het Veerse landschap past bij de waarden van het Walcherse landschap.

De Veerse en Walcherse kernkwaliteiten zijn kleinschaligheid, open gebieden, kreekruigen, groen karakter en kustzone. Verrommeling door allerlei borden, opslag van materiaal en materieel vormt een bedreiging voor de beleving van het landschap en dat gaan we tegen.

- **Stand van zaken**
In deze periode waren er geen dergelijke storende elementen of verrommelingslocaties aanwezig waarvoor nu een plan van aanpak opgesteld zou moeten worden.

5.022 We stellen een plan van aanpak vast om storende elementen en verrommeling in het buitengebied tegen te gaan.

Storende elementen en verrommelingslocaties ruimen we op. Dat kunnen grote loodsen in het buitengebied zijn, maar ook entrees van de dorpen en de dorpsranden. In het plan van aanpak formuleren we criteria voor de uitvoering van projecten.

- **Kwaliteit**
In 2020 deden zich geen situaties voor waarbij het noodzakelijk was om storende elementen te verwijderen of om op te treden tegen verrommelingslocaties
- **Tijd**
- **Geld**

5.028 We stellen een nieuwe Landbouwnota vast.

De huidige Landbouwnota is in 2009 vastgesteld. De door het Rijk doorgevoerde beleidswijzigingen hebben hun doorwerking naar de agrarische sector in de gemeente Veere. Daar is geen aandacht voor in de huidige Landbouwnota. Ook verduurzaming en klimaatverandering zijn beleidsvelden die de laatste jaren in opkomst zijn en die een plaats verdienen in een landbouwnota.

- **Kwaliteit**
In 2019 zijn we gestart met het participatietraject waarbij we gezamenlijk met mensen uit het veld bekeken hebben welke onderwerpen een plaats moeten krijgen in de nieuwe landbouwnota. Mede aan de hand van deze gesprekken hebben we een inhoudsopgave opgesteld. In 2020 is besloten aan te sluiten op de vast te stellen Omgevingsvisie waardoor de planning is gewijzigd en de oorspronkelijke vaststelling in 2020 niet haalbaar was.

Tijd

Geld

5.046 We onderzoeken de mogelijkheden van waterbassins.

Door de klimatologische veranderingen is er sprake van langere perioden van droogte. We willen onderzoeken onder welke voorwaarden waterbassins buiten het bouwvlak passend in het landschap aangelegd kunnen worden. Op deze wijze wordt het water opgeslagen waar het in droge periodes benodigd is.

Kwaliteit

In 2020 is het onderzoek "landschappelijke visie waterbassins" opgesteld. Het onderzoek wordt in het kader van de 5e herziening bestemmingsplan Buitengebied nader uitgewerkt.

Tijd

Geld

5.047 We onderzoeken de haalbaarheid van terreinaanpassing van het scoutingterrein aan het Veerse Meer.

Al enkele jaren leven er vragen over de situatie rondom de twee scoutingterreinen in Veere. We onderzoeken in overleg met alle belanghebbenden waaronder de gemeente Middelburg, Staatsbosbeheer en het Waterschap de haalbaarheid tot aanpassing van het gebied, zoals het samenvoegen van de twee scoutingterreinen.

Kwaliteit

Het scoutingterrein is opgenomen in het aandachtsgebied Gebiedsvisie Veerse Meer.

Tijd

Geld

5.048 We herzien het bestemmingsplan Buitengebied op een aantal punten uit de Kustvisie en het werkprogramma 'Verder bouwen aan een gezond Veere'.

Naast dat we het bestemmingsplan op een aantal punten actualiseren, gaan we het overgangsbeleid Kustvisie zoals dat op 28-2-2019 door de gemeenteraad is vastgesteld in het bestemmingsplan vastleggen. Voorts gaan we punten uit het werkprogramma van het college in het bestemmingsplan vastleggen zoals het verruimen van de inhoud van woningen.

Kwaliteit

In 2020 is het bestemmingsplan geactualiseerd als gevolg van het voorbereidingsbesluit strandslaaphuisjes en een uitspraak van de Raad van State. De aanpassingen hebben plaatsgevonden in de 4e herziening van het bestemmingsplan die op 11 november 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het overgangsbeleid Kustvisie zal een plaats krijgen in de 5e herziening bestemmingsplan Buitengebied.

Tijd

Geld

5.049 We onderzoeken de mogelijkheden voor de aanleg van een innovatieve duinovergang.

We onderzoeken de financiële mogelijkheden voor de aanleg van de innovatieve duinovergang in Westkapelle. De innovatieve duinovergang moet een bijdrage leveren aan een duurzame en toegankelijke toegang tot het strand.

Kwaliteit

Het onderzoek is uitgevoerd en er is een innovatieve duinovergang gepresenteerd voor de locatie Schermershoofd. De gemeenteraad besloot deze innovatieve overgang niet uit te voeren, maar te kiezen voor de bouw van een nieuwe houten trap op deze locatie. Het college heeft opdracht gekregen een nieuw ontwerp te ontwikkelen, maar dan op basis van een houten trap.

Tijd

Geld

D.5.10 We herstellen het onrechtmatig gebruik van ons grondeigendom.

We stellen heldere regels op voor de verkoop en verhuur van onrechtmatig in bezit genomen gemeentelijke gronden. We stellen regels op voor handhaving voor nu en in de toekomst. We zorgen voor een gelijke behandeling van alle inwoners.

Stand van zaken

Het project onrechtmatig bezit gemeentelijke gronden is aanbesteed aan Eiffel. Eind 2020 zou dit afgerond zijn, maar door allerlei redenen wordt die termijn niet gehaald. De looptijd is begin 2020 met een jaar verlengd. In 2021 zal bepaald worden hoe het project verder zal worden afgerond en welk tijdsbestek hier voor zal staan.

5.033 We voeren het Plan van aanpak onrechtmatig grondgebruik uit.

In het plan van aanpak onrechtmatig grondgebruik is een globale kostenraming opgenomen voor de periode 2017 t/m 2020. Het grondgebruik is geïnventariseerd en is er een businesscase opgesteld. De verwachte kosten en opbrengsten zijn in beeld gebracht. We ramen voor de uitvoering in de periode 2018-2020 € 360.000 met als dekking de opbrengsten. We rapporteren tussentijds over de voortgang.

Kwaliteit

Op 3 april 2017 startte bureau Eiffel met de inventarisatie van alle groen- en reststroken welke direct grenzen aan percelen van andere eigenaren binnen de gemeente Veere en het gebruik hiervan (rechtmatig/onrechtmatig). Dit resulteerde in een businesscase. Eiffel verzorgde op 18 september 2017 een presentatie aan de commissie RO. De conclusie was dat er in ± 750 gevallen sprake is van gebruik van gemeentegrond met een totale oppervlakte van 24.987

m². Deze oppervlakte vormde de basis voor de financiële ramingen in de businesscase.

Op 20 juni 2017 gingen wij ermee akkoord om een extern bureau opdracht te geven voor de aanpak van het onrechtmatig grondgebruik. Begin 2018 vond de gunning plaats aan (opnieuw) bureau Eiffel.

Eiffel startte op 1 januari 2018 met fase 1 van het project grondgebruik. Dit betreft de kernen Aagtekerke, Biggekerke, Grijskerke, Meliskerke. Het project loopt goed.

Begin oktober 2018 startten we met fase 2. Deze fase omvat de bomen- en bloemenbuurt en Park Reygersbergh in Oostkapelle. Deze buurten zijn onderdeel van een groot park.

Voorafgaand aan elke fase van het project toetsen we intern welke in gebruik genomen gronden we willen/kunnen verkopen. Bij de toetsing van deze fase bleek dat er behoefte was aan een duidelijke ruimtelijke visie over de gewenste groenstructuur en het bijbehorende beplantingsbeeld, maar ook over bijvoorbeeld de riolering en de kabels en leidingen in het park. Daarom stelde het college van B&W op 28 september een beheervisie vast. Deze visie zorgt dus voor duidelijkheid over het al dan niet verkopen/verhuren van de betreffende stroken grond.

Op 16 en 17 oktober 2018 organiseren we inloopdagen voor de betrokken eigenaren. Tijdens deze dagen kunnen zij vragen stellen en lichten we waar nodig de situatie toe.

Stand van zaken per mei 2019:

Fase 1: de meeste situaties zijn afgehandeld (deels verkocht, deels ontruimd), slechts enkele resteren (nog in behandeling).

Fase 2: is in volle gang en loopt goed. Na goed overleg met de werkgroep (namens een groot deel van de bewoners) toetsten we diverse situaties nogmaals. Hiermee kwamen we de bewoners deels tegemoet en vergrootten we de verkoopbaarheid.

Fase 3 (Domburg/Zoutelande/Zoutelande Kustlicht): toetsing en bewonersavond gepland op eind mei c.q. begin juli 2019.

Op 3 juli 2019 vond de algemene informatieavond voor de bewoners van fase 3 plaats. De planning is om na de vakantieperiode deze fase verder op te starten. We verwachten in september 2019 de eerste brieven hiervoor te versturen.

31 december 2019, fase 4 van 7 start. Gaat o.a. over Burgvliet Oostkapelle. Hiervoor organiseren we wederom een inloopavond.

16 maart 2020, fase 4 is gestart, brieven zijn de deur uit. Inmiddels lopen we door diverse omstandigheden achter op schema. Maatregelen met betrekking tot het coronavirus zullen niet bijdragen aan een sneller verloop.

In december 2020 zijn fase 1 t/m 4 nog bezig, dit zijn 498 dossiers waarvan er inmiddels zo'n 229 dossiers afgesloten zijn. Fase 5 t/m 7 bestaat uit circa 400 dossiers. Hier zal in 2021 gestart mee dienen te worden. Deze vertraging is te wijten aan het coronavirus en het trage toetsingsproces van fase 4 i.v.m. personele wisselingen en onduidelijke werkwijze.

 Tijd

 Geld

D.5.11 Het subsidiebeleid is afgestemd op het behalen van onze actuele doelen en het subsidieproces voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.

We subsidiëren jaarlijks zo'n 250 organisaties en verenigingen die het mede mogelijk maken dat inwoners mee kunnen doen aan de samenleving. Onderzoek is gedaan naar de processen en het beleid voor de subsidieverstrekking in de gemeente Veere. Geconcludeerd wordt dat zowel het subsidiebeleid als het subsidieproces aan vernieuwing toe is. Daarnaast verandert de samenleving en de rol van de gemeente daarin. Daarom actualiseren wij het subsidiebeleid en de subsidieprocessen en maken het toekomstbestendig.

■ Stand van zaken

We startten begin 2020 het project toekomstbestendig subsidiëren. In de loop van 2020 hadden andere zaken voor ons meer prioriteit. We besloten op een later moment met het project toekomstig subsidiëren verder te gaan.

5.050 We starten in 2020 met het vernieuwen van het subsidiebeleid en de subsidieprocessen.

We bewegen met de samenleving mee en werken toe naar een situatie waarin wij meer aansluiten op de ontwikkelingen in de samenleving. Hierop stemmen we ons subsidiebeleid en de subsidieprocessen af. Ook bij subsidieverlening staat klantvriendelijkheid centraal. Terwijl we nieuw beleid en proces uitdenken samen met onze verenigingen en instellingen blijft het huidige subsidieproces doorlopen. Dit vraagt dus om tijdelijk extra inspanning.

De beoogde tussenresultaten zijn:

- Vastgestelde uitgangspunten t.a.v. subsidiëren;
- Digitalisering van het subsidie-aanvraag-proces voor de aanvrager en subsidiebeoordelaar;
- Vernieuwde algemene subsidie verordening;
- Vernieuwde set van nadere regels voor subsidiëren;

We verwachten in het najaar van 2020 de nieuwe uitgangspunten aan de raad voor te leggen.

■ Kwaliteit

We besloten dit project niet uit te voeren in het afgelopen jaar, vanwege andere prioriteiten.

■ Tijd

■ Geld

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
16	Niet-sporters	%	RIVM - Zorgatlas	2016	51,9	55,9	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	142	209	125	85
5.2 Sportaccomodaties	61	88	90	-2
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	15	59	51	7
5.4 Musea	29	526	27	499
5.5 Cultureel erfgoed	64	91	87	5
5.6 Media	1	1	1	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	452	400	450	-50
Totaal Baten	763	1.375	830	545
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	1.072	986	950	36
5.2 Sportaccomodaties	899	878	892	-14
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	689	769	728	41
5.4 Musea	521	993	469	525
5.5 Cultureel erfgoed	524	439	460	-21
5.6 Media	271	267	272	-6
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.528	4.259	4.046	214
Totaal Lasten	8.505	8.592	7.817	775
Resultaat	-7.742	-7.217	-6.986	-231

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Sportbeleid en activering</u> Op dit taakveld is sprake van een tekort van € 49.000. Dit komt voor het overgrote deel door lagere huuropbrengsten van de sporthallen de Couburg en de Halve Maan.	€ 43	N
<u>Sportaccommodaties</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Cultuurpresentatie, - productie, - participatie</u> Er is sprake van een overschot van € 34.000. We kregen rijksmiddelen voor de compensatie van de cultuursector. Deze werden in 2020 nog niet besteed, omdat de gemeentelijke regeling hiervoor vanaf 1 februari 2021 van start ging. Bij de tweede bestuursrapportage is een taakstelling opgenomen voor het terugvorderen van subsidies voor evenementen/projecten waar geen door Covid-19 geen uitvoering aan gegeven kon worden. De taakstelling was in totaal € 40.000. Hiervan is € 29.000 niet gerealiseerd.	€ 56 € 29	V N
<u>Musea</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Cultureel erfgoed</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Media</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
<u>Openbaar groen en (openlucht) recreatie</u> Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 262.000. Inhuur leerlingen Jaarlijks hebben we plaats voor drie leerling hoveniers. In 2020 was er nauwelijks aanbod van leerlingen, hierdoor is van het budget wat we hiervoor beschikbaar hadden € 97.000 niet besteed. Omdat het werkaanbod als gevolg van Covid ook minder was is er niet extra ingehuurd vanuit dit budget. Project grondgebruik De kosten voor externe begeleiding vallen lager uit, de opbrengsten zijn hoger dan geraamd. Per saldo een plus van € 57.000.	€ 97 € 57	V V

<p>Toeristische subsidies Als gevolg van Covid konden bijna alle VVV-projecten in de gemeente niet doorgaan. Daarnaast was de VVV volop bezig met het proces van opheffing. De organisatie heeft hierdoor ook minder subsidie ontvangen. In totaal gaven we € 30.000 minder uit.</p>	<p>€ 30</p>	<p>V</p>
<p>Innovatieve duintrap In de begroting was een budget geraamd uit de reserve voor de aanleg van een innovatieve trap. De raad heeft besloten een andere goedkopere trap aan te leggen. Het budget van € 25.000 uit de reserve was dan ook niet meer nodig.</p>	<p>€ 25</p>	<p>V</p>
<p>Lagere inzet Orionis In maart van 2020 zijn de medewerkers van Orionis die worden ingezet in het groen als gevolg van Covid ongeveer een aantal maanden thuis moeten blijven. Hierdoor is er in totaal € 33.000 minder uitgegeven aan de inhuur van Orionis.</p>	<p>€ 33</p>	<p>V</p>

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Groot onderhoud zwembad installaties, naar meer energieneutraal. Inclusief thermische afdekking bad	I	151	3	Uitvoering vindt plaats vanaf 2021.
Renovatie/vernieuwbouw kleedruimten en toegang zwembad	I	513	7	Uitvoering vindt plaats vanaf 2021.
Up-grading zwembad d.m.v. overkapping	I	298	6	Uitvoering vindt plaats vanaf 2021.
Inzet combinatiefunctionaris onderwijs/sport	E	12	12	Budget uitgegeven in 2020.
Kwaliteitsverbetering Marie Tak van Poortvlietmuseum	E	150	0	Budget bij de slotwijziging overgeheveld naar 2021.
Onrechtmatig gebruik groen- en reststroken	E	120	81	Bij de slotwijziging is een budget van € 30.000 overgeheveld naar 2021.
Erfgoeddeal	E	10	0	Budget bij de slotwijziging overgeheveld naar 2021.
Beelden stadhuis, aanvullende onderzoeken	E	20	4	Het restant van € 16.000 wordt voorgesteld om in 2021 beschikbaar te stellen.
Onderhoud strand Bastion Veere	E	40	40	Budget uitgegeven in 2020.

6. Sociaal Domein

Programma inleiding

Alle inwoners doen zoveel mogelijk mee aan de samenleving. Inwoners wonen steeds langer thuis. We stimuleren inwoners om hun netwerk en hun eigen kracht hierbij te benutten. Vrijwilligers en mantelzorgers spelen daarbij een belangrijke rol en werken samen met de professionele hulpverlening. Inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben kunnen bij de gemeente terecht. Voor werk en inkomen is Orionis Walcheren de toegang.

We werken nauw samen met Maatschappelijk Werk Walcheren (MWW). MWW is een algemene voorziening die voor iedereen vrij toegankelijk is. Een andere grote samenwerkingspartner in het preventieve veld is Welzijn Veere.

We sluiten contracten af met zorgaanbieders en leveranciers. We leggen, waar mogelijk, ook verbindingen met andere partijen, zoals zorgverzekeraars en huisartsen.

Het wordt steeds belangrijker om de klantontwikkelingen en kostenontwikkeling te monitoren in het sociaal domein. We onderzoeken hoe we hierop kunnen sturen.

Wat hebben we bereikt?

D.6.01 Veerse inwoners doen zo veel mogelijk zelf en met hun netwerk en hebben regie over hun eigen leven.

Dit past bij de landelijke ontwikkeling richting een participatiesamenleving. Ook zien we de ontwikkeling dat inwoners eventueel met zorg en ondersteuning langer zelfstandig wonen. Uit de Zeelandscan blijkt dat 85% van de Veerse inwoners regie over hun eigen leven hebben.

Dit cijfer is gebaseerd op de monitor van de GGD die één keer in de vier jaar wordt uitgevoerd. In 2021 komt de eerstvolgende monitor uit.

Stand van zaken

84% van de Veerse inwoners heeft regie over het eigen leven. In alle kernen zorgden we voor een aanbod van sociale en culturele activiteiten. Soms werden activiteiten door Corona stilgelegd of gingen zij in aangepaste vorm door. Welzijn Veere ondersteunde en faciliteerde vrijwilligers, verenigingen en organisaties om dit mogelijk te maken. Ook ontstonden er eigen initiatieven van inwoners. Stichting Manteling ondersteunde de mantelzorgers. Maatschappelijk Werk Walcheren (MWW) zorgde er onder andere voor dat inwoners weer in hun eigen kracht terug kwamen en zo de regie weer terug konden pakken.

6.025 We voeren de Nota Reserve Leefbaarheid uit.

De nota Reserve Leefbaarheid is sinds 26 maart 2015 van kracht. We dachten mee en boden financiële steun aan maatschappelijke initiatieven. Hierdoor zijn er, door inwoners, ongeveer 40 projecten in de gemeente geïnitieerd en afgerond. In het werkprogramma staat dat we doorgaan met de regeling. Binnen het budget van € 800.000 was in september 2019 nog ongeveer € 200.000 beschikbaar. Zodra het budget minder dan ca. €100.000 bedraagt, komen we met een voorstel over een voortzetting.

Kwaliteit

In 2020 waren er elf aanvragen voor de Reserve Leefbaarheid ingediend. Gelet op deze aanvragen stelden we vast dat in 2020 het budget nog ruimschoots boven

de € 100.000 bleef. Het was dan ook niet nodig een voorstel te doen tot ophoging van het budget.

■ **Tijd**

■ **Geld**

6.028 We ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers.

Zorgprofessionals ondersteunen, waar nodig en mogelijk, vrijwilligers en mantelzorgers. Op deze manier kunnen laatstgenoemden betere hulp bieden en kunnen we overbelasting van mantelzorgers en vrijwilligers zoveel mogelijk voorkomen.

Een voorbeeld van dit soort ondersteuning zijn de Veerse welzijnsactiviteiten. Verschillende organisaties bieden ondersteuning bij deze activiteiten. Uit deze samenwerking is een project Dementievriendelijk Veere ontstaan. Daarnaast subsidiëren we Welzijn Veere voor het ondersteunen van vrijwilligers en Stichting Manteling voor mantelzorgers.

■ **Kwaliteit**

Er zijn 373 aanvragen voor de Mantelzorgwaardering gehonoreerd. Op 9 november deden we mee aan de landelijke campagne: #deeljezorg. Met deze campagne vroegen we aandacht voor mantelzorgers die de zorg combineren met een betaalde baan.

Tijdens de Corona periode lag een groot deel van het werk van de vrijwilligers en mantelzorgers stil. We ontvingen geen grote signalen dat er een gemis was. Dit kwam waarschijnlijk doordat inwoners zelf initiatieven hebben genomen om hun naaste te helpen. Ook Welzijn Veere had in deze periode op diverse manieren contact met de inwoners en vrijwilligers.

■ **Tijd**

■ **Geld**

6.029 We bereiden ons voor op de nieuwe inburgeringswet die in 2021 in gaat.

De gemeente is mede verantwoordelijk voor het welzijn van alle inwoners. Hierin hebben we concrete taken op het gebied van welzijn, werk, inkomen en gezondheid. De nieuwe inburgeringswet die op 1 januari 2021 in gaat moet hierbij aansluiten zodat wij integraal en op maat werken. We maken hiervoor afspraken met verschillende betrokken partijen zoals Vluchtelingenwerk. Waar mogelijk trekken we hierbij met de andere Walcherse gemeenten op.

■ **Kwaliteit**

We onderzochten hoe en waar de gemeente Veere het beste de regie voor de uitvoering van de wet kan neerleggen. Hierbij betrokken we de input van Zeeuwse werkgroepen en we gingen in gesprek met gemeente Middelburg en Vlissingen. Op 24 november besloten we de regie, brede intake en het opstellen van het persoonlijk inburgeringsplan van de Wet Inburgering onder te brengen bij Orionis Walcheren.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.6.02 Tenminste 75% van onze inwoners is tevreden over de toegang tot zorg en ondersteuning.

De Veerse toegang voor Wmo en Jeugdzorg en Orionis Walcheren zijn de toegang tot maatwerkvoorzieningen voor inwoners die zorg en (financiële) ondersteuning nodig hebben. Dit kan in de vorm van Zorg in Natura (ZIN), een Persoonsgebonden Budget (PGB) of een uitkering.

Uit cliëntervaringsonderzoeken blijkt dat ongeveer 75% van de respondenten momenteel tevreden is over de toegang via Porthos en Orionis. Sommige metingen zijn verouderd of niet toereikend om goede conclusies te trekken door het kleine aantal respondenten.

We zien een stijging van klantaantallen en zorgkosten in de laatste jaren. In 2020 onderzoeken we hoe we sturing kunnen geven aan deze ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Dit doen we om de kwaliteit en klanttevredenheid te verbeteren en om meer grip op de kostenontwikkeling te krijgen.

Stand van zaken

De Veerse toegang voor Wmo en Jeugdhulp was vanaf 1 januari 2020 operationeel. In 2020 kregen we de resultaten van het Wmo-clientervaringsonderzoek 2019. De tevredenheid over de toegang zakte met 6 procentpunt naar 66,3%. Dit was goed verklaarbaar doordat dit het laatste turbulente jaar van Porthos was met personeelwisselingen en lange wachtlijsten. Voor de jeugdzorg en de participatiewet waren er geen klanttevredenheidscijfers.

6.030 We zorgen dat de dienstverlening aan onze inwoners via de Veerse toegang Wmo en Jeugdzorg in 2020 op peil blijft.

Vanaf 1 januari 2020 is Porthos opgeheven en heeft de gemeente Veere de toegang voor Wmo en Jeugdzorg in de gemeentelijke organisatie ondergebracht en geïntegreerd in de afdeling Maatschappelijk Ontwikkeling. We laten de overgang van de klanten naar de nieuwe toegang voor inwoners geruisloos verlopen en houden de kwaliteit op peil. We onderzoeken hoe we de toegang intensiever met preventieve voorzieningen kunnen verbinden. Dit doen we door afspraken te maken met o.a. Maatschappelijke Werk Walcheren (MMW) en Welzijn Veere (SWV).

Kwaliteit

De overgang van Porthos naar de Veerse toegang verliep goed. We brachten de werkvoorraad voor een deel terug, waardoor de lange wachtlijsten van Porthos verdwenen. Huisbezoeken vonden daardoor op korte termijn plaats.

We kregen vanaf maart 2020 te maken met corona. De Toegang heeft zoveel mogelijk geprobeerd de werkzaamheden op de normale manier uit te voeren. Waar nodig pasten we onze werkzaamheden hierop aan. Onder meer door digitaal overleg te voeren met (potentiële) klanten, en mensen die het nodig hebben extra aandacht te geven.

Verder maakten we afspraken met externe partijen om de samenwerking met de Toegang te verbeteren. Daarnaast startten we met het updaten van onze verordening en nadere regels Jeugd en Wmo, zodat deze goed aansluiten bij de Veerse situatie en de werkwijze van de toegang.

Tijd

Geld

6.031 We volgen klant- en kostenontwikkeling in Wmo- en Jeugdzorgvoorzieningen.

Op basis van de gegevens analyseren we de ontwikkelingen binnen de Wmo en Jeugdzorg. Meer zicht krijgen op klantontwikkelingen is belangrijk om bij te sturen of de juiste keuzes te maken.

Daarnaast meten we de klanttevredenheid. Uit het jaarlijkse Wmo cliëntervaringsonderzoek blijkt dat de klanten over het algemeen tevreden zijn over de toegang en de passende zorg. Voor jeugdzorg namen we in 2018 en 2019 ook een dergelijk onderzoek af. Het aantal respondenten is echter te klein om conclusies te trekken over de klanttevredenheid.

We zien kansen om de onderzoeken te verbeteren. We ontwikkelen en voeren dit binnen de wettelijk verplichte kaders uit. De gemeenteraad wordt periodiek over tevredenheid, effectiviteit en de kosten van de zorg geïnformeerd.

Kwaliteit

We stelden het stuk "Sturen met Inzicht" op. In dit stuk namen we sturingskaders op waarmee u kunt sturen op beleid (in het Sociaal Domein). U accordeerde de Sturingskaders, samen met de rapportage over de kosten- en klantenontwikkeling Wmo, Jeugd en het preventieve veld, op 10 december. We concludeerden dat het meten van klanttevredenheid en kwaliteit van zorg beter kon. In 2020 verbeterden we onze klantevaluaties. Ook troffen we voorbereidingen voor het verbeteren van het klanttevredenheidsonderzoek.

Tijd

Geld

D.6.03 Tenminste 80% van de inwoners ervaart de zorg en ondersteuning die ze krijgen als effectief.

Inwoners die om welke reden dan ook, behoefte hebben aan zorg of ondersteuning vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) of Jeugdwet, kunnen dit bij ons aanvragen. Bij de toekenning kijken we of de directe omgeving hierbij (deels) hulp of ondersteuning kan bieden.

We sluiten contracten af met Wmo- en Jeugdzorgaanbieders zodat de juiste zorg en ondersteuning ingezet wordt. De voorzieningen sluiten aan bij de behoefte van de inwoners.

Stand van zaken

83,3% van de klanten in de Wmo ervaarde de zorg/ondersteuning als effectief. Dit was iets hoger dan een jaar eerder, maar geen significante verbetering. Voor de Jeugdzorg en participatiewet hadden we geen klanttevredenheidscijfers.

6.026 We voeren de schuldhulpverlening uit op basis van de Kadernota Orionis Walcheren 2019-2022 en het Projectplan coördinatiepunt Vroegsignalering.

Schuldhulpverlening is een belangrijk middel voor Veerse inwoners om regie over eigen leven te krijgen en te houden. In de Kadernota Orionis Walcheren wordt beschreven dat Orionis Walcheren de wettelijke taken uitvoert op het gebied van Schuldhulpverlening. De overige taken zijn belegd in het Projectplan coördinatiepunt Vroegsignalering waar in samenwerking met wooncorporaties, CZ en energiemaatschappijen signalen over beginnende schulden adequaat worden opgepakt.

Kwaliteit

Op 30 juni stemden we in met uitvoering geven aan de pilot Meldpunt Geldzorgen Walcheren. We informeerden u met een memo. Op 1 juli ging het Meldpunt van start.

Op 14 september stuurden we u een informatieve memo over de vier wetswijzigingen die over schuldhulpverlening gaan. Verder zetten we de uitvoering van de motie over schuldhulpverlening aan ex-ondernemers in gang.

Tijd

Geld

6.027 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren.

We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren en werken hierbij samen met de gemeenten Middelburg en Vlissingen. Orionis voert voor ons het beleid met betrekking tot werk, inkomen en schulden uit. We richten ons het komende jaar op invulling van ons beleidsregisserende rol en concrete verbeteringen in het werkleer bedrijf. Daarnaast speelt de centrale vraag: kunnen we onze gemeentelijke taken op het gebied van werk, inkomen en schulden efficiënter, effectiever en beter uitvoeren? Het perspectief op werk en inkomen voor onze inwoners mag hierbij niet minder worden.

Kwaliteit

In 2020 heeft Orionis meerdere themabijeenkomsten georganiseerd om onder meer input te leveren voor de uitwerking van de Kadernota Orionis Walcheren. Deze uitwerking zou worden verwerkt in de begroting 2021 en de begrotingswijziging 2020.

Door de coronacrisis bleek het niet mogelijk om een beleidsrijke begroting te maken. Daarom heeft het algemeen bestuur van Orionis - op 13 november - een beleidsarme begroting 2021 vastgesteld. Hierin is nog wel een taakstelling van € 244.000 opgenomen die nog moet worden ingevuld. De invulling van deze taakstelling wordt in 2021 via een begrotingswijziging ter zienswijze aan de raad aangeboden.

Ook Orionis heeft in de coronatijd haar werkzaamheden aangepast. Hierbij stond het belang (en gezondheid) van haar klanten centraal. Daarnaast heeft ze verschillende coronasteunmaatregelen uitgevoerd.

Tijd

Geld

6.032 We maken afspraken met zorgaanbieders en leveranciers over wmo- en jeugdvoorzieningen.

Wmo

Jaarlijks maken we op Walchers niveau (contract)afspraken met zorgaanbieders voor de ondersteuning van onze inwoners. Belangrijk is dat de zorg die we inkopen aansluit bij de behoefte van onze inwoners. We ontwikkelen de inkoopfunctie in 2020 door en kijken naar een bredere Zeeuwse samenwerking voor de Wmo-voorzieningen.

Jeugdzorg

De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) sluit voor ons de contracten af met zorgaanbieders voor jeugdvoorzieningen. We zien de laatste jaren een forse stijging van de kosten in de jeugdzorg. We krijgen steeds meer zicht in de mogelijke oorzaken van de stijgingen waardoor we onze sturing verbeteren. Vanaf 2021 ramen we dan ook het budget voor de jeugdzorg met 2% af.

Kwaliteit

De Inkooporganisatie Jeugd Zeeland (IJZ) is namens de Zeeuwse gemeenten belast met het sluiten van contracten met zorgaanbieders. Vanaf 2020 waren er veel minder zorgaanbieders gecontracteerd dan in 2019. Dit was het gevolg van een bewuste keuze in de aanbesteding van 2019, met als doel de samenwerking te stimuleren.

Voor de crisisdienst (perceel 4 van de IJZ) werd een nieuwe aanbesteding afgerond.

Complexe casusregie werd voorheen opgepakt in de gebiedsteams. In 2020 werkte we samen met twee gespecialiseerde jeugdzorgaanbieders die dit, naar grote tevredenheid, voor ons uitvoerden. Ook richtten we de Jeugdbeschermingstafel in.

We stelden, in het kader van jeugdhulpverlening, het project Vaart in Veiligheid vast. Hierdoor kon er worden gestart met de pilots in drie Zeeuwse gemeenten.

De 13 Zeeuwse gemeenten besloten hun contract met Intervence te beëindigen. Momenteel wordt gebruikgemaakt van een overbruggingsovereenkomst tot 1 juli 2021 en de mogelijkheid tot verlenging. De taken van Intervence werden overgenomen door de drie andere Gecertificeerde Instellingen (GI) die in Zeeland actief zijn. Momenteel werken Intervence, de drie GI's die de taken overnemen en de gemeenten samen aan een transitieplan.

Om de inkoop en kwaliteit van de contracten met de Wmo-zorgaanbieders te borgen, besloot u in juni om over te stappen naar het SWVO (Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio). U besloot daarmee om het contractbeheer, de inkoop, een deel van de financiële administratie en een stukje monitoring per 1 januari 2021 te beleggen bij het SWVO.

We stelden een plan van aanpak op waarin we maatregelen benoemden om de kwaliteit van zorg te waarborgen en de kosten te verlagen. Verder maakten we afspraken met de zorgaanbieders en vervoerders over hun werkzaamheden in de coronaperiode.

Tijd

Geld

6.033 Wij bereiden ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen per 2022

Deze maatregel gaat over de verplaatsing van taken naar de gemeente. We bereiden ons in Zeeuws verband hierop voor. Door de taken op het gebied van Beschermd Wonen te decentraliseren verbeteren we het aanbod Beschermd Wonen en organiseren we meer passende voorzieningen voor cliënten. Zoals het er nu uitziet, gaat de decentralisatie per 2022 in. Eind 2019 is de Versnellingsagenda Beschermd Wonen vastgesteld, waarin een aantal stappen zijn beschreven ter voorbereiding hierop. Deze voeren we uit.

Kwaliteit

We werkten samen met andere Zeeuwse gemeenten in de voorbereiding van de doordecentralisatie. Deze is inmiddels weer met een jaar uitgesteld, en zal nu per 2023 ingang vinden. Alle acties worden gecoördineerd door het CZW-bureau. Een aantal acties uit Versnellingsagenda Beschermd Wonen zetten we in 2020 in gang of ronden we af. Zo spraken we een nieuwe toegangsregeling af met aanbieders, verbeterden we de bescherming van digitale berichten en stelden we nieuwe

tarieven en producten vast.

Verder bereidden we het Solidariteitsfonds voor, zodat we hiermee in het eerste kwartaal van 2021 van start kunnen.

- **Tijd**
- **Geld**

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
17	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	CBS / LISA	2019	732,9	782,3	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
18	Jongeren met een delict voor rechter	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2019	1	1	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
19	Kinderen in een uitkeringsgezin	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2019	2	5	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
20	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	2019	68,8	67,4	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
21	Werkloze jongeren	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2019	1	1	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
22	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inw	CBS - Participatie Wet	2020	184,5	336,3	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015).
23	Lopende reïntegratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-64jr	CBS - Participatie Wet	2020	31,5	203,6	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
24	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2019	8,7	12,7	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
25	Jongeren met jeugdbescherming	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2019	1,2	1,5	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
26	Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2015	0,3	0,4	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
27	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	2020	nb	685	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	103	111	273	-162
6.2 Wijkteams	0	235	260	-24
6.3 Inkomensregelingen	2.627	8.386	9.102	-716
6.4 Begeleide participatie	0	0	142	-142
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	4	4	4	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	122	117	88	30
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Totaal Baten	2.857	8.854	9.869	-1.015
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.793	2.110	2.070	40
6.2 Wijkteams	1.061	1.330	1.111	218
6.3 Inkomensregelingen	4.201	9.914	10.588	-673
6.4 Begeleide participatie	1.201	1.308	1.315	-7
6.5 Arbeidsparticipatie	1	1	1	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	444	539	556	-16
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.402	4.204	4.015	189
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.828	3.400	3.145	255
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	31	31	43	-12
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	792	793	1.115	-322
Totaal Lasten	16.755	23.629	23.958	-329
Resultaat	-13.899	-14.775	-14.089	-685

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Samenkracht en burgerparticipatie</u> We hebben in december 2020 een Rijksvergoeding ontvangen voor de cliëntondersteuning en kinderopvang. We geven hier in 2021 uitvoering aan waardoor dit in de jaarrekening tot een overschot leidt.	186	V
<u>Wijkteams, Maatwerkdienstverlening 18- en Geëscaleerde zorg 18- (Jeugd)</u> Op de drie taakvelden is per saldo sprake van een overschot van € 175.000. Dit budget is nu over, omdat de afrekening via de t+1 constructie in 2021 plaatsvindt. In de eerste bestuursrapportage geven we een inzicht in de afrekening.	175	V
<u>Inkomensregelingen en arbeidsparticipatie</u> Orionis heeft een positief resultaat behaald over het jaar 2020. Veel voordelen hebben een relatie met de coronacrisis en waren dus onvoorzien.	145	V
<u>Maatwerkvoorzieningen, maatwerkdienstverlening 18+ en Geëscaleerde zorg 18+ (WMO)</u> Het overschot op dit taakveld komt door incidentele overschotten dagbesteding en wmo-vervoer. We weten dat het hier om een incidenteel overschot gaat, omdat er door corona minder gebruik gemaakt is van deze voorzieningen. De vervoerders van het Wmo-vervoer zijn deels gecompenseerd voor het omzetverlies dat zij leden.	159	V

7. Volksgezondheid en milieu

Programma inleiding

Inwoners van Veere groeien gezond op en worden vitaal oud. In samenwerking met uitvoerende organisaties bieden we voorlichting en preventieve activiteiten. De GGD voert wettelijke taken uit op gebied van de Wet publieke gezondheid.

We dragen zorg voor een schone, gezonde en duurzame leefomgeving. Daarvoor gaan we afval en afvalwater afvoeren en verwerken. We zorgen dat de hoeveelheid afval en afvalwater afneemt en dat reststoffen hergebruikt worden. We zorgen ervoor dat er op een milieuverantwoorde wijze wordt begraven.

Klimaatverandering is een feit. Perioden van extreme droogte en extreme nattigheid wisselen elkaar af. We passen ons zo goed mogelijk op de effecten van deze veranderingen aan. We zoeken daarvoor naar mogelijkheden om schade te beperken en kansen die de klimaatverandering biedt te benutten.

Wat hebben we bereikt?

D.7.01 In 2020 produceren we maximaal 100 kg restafval per inwoner.

We houden ons aan de visie van het programma "Van Afval Naar Grondstof" (VANG). Het programma VANG is ontwikkeld voor gemeenten om de inzameling en recycling van huishoudelijk afval te verbeteren. We produceerden in 2017 ruim 153 kilogram restafval per inwoner. De VANG doelstelling is om in 2020 nog maximaal 100 kg restafval per inwoner te produceren. Een beter afvalscheiding draagt bij aan een duurzaam milieu. Bruikbare afvalstromen leveren geld op.

Stand van zaken

De VANG doelstelling van maximaal 100 kg per inwoner per jaar is niet gerealiseerd. Door de covid-19 is de invoering van een gedifferentieerde afvalstoffenheffing, met als doel het realiseren van een betere afvalscheiding, met een jaar uitgesteld. Invoering staat nu gepland vanaf 1 januari 2022.

7.022 We voeren het in 2019 vastgestelde afvalbeleid uit.

Met ingang van 1 januari 2022 voeren we een gedifferentieerd tariefensysteem in op basis van aanbodfrequentie restafval voor aansluitingen met minicontainers. In 2021 worden hiervoor alle minicontainers voor restafval voorzien van een registratiechip.

Kwaliteit

Door de covid-19 is de invoering van een gedifferentieerde afvalstoffenheffing met een jaar uitgesteld en invoering staat nu gepland per 1 januari 2022. Ook de registratie van de restafvalcontainers is met een jaar doorgeschoven. Op 1 juli 2020 nam u hierover een besluit.

Tijd

Geld

D.7.02 In de gemeente verwerken we afval in samenwerkingsverband effectief en efficiënt.

Wij zijn met alle Zeeuwse gemeenten deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling OLAZ. Het OLAZ behartigt de belangen van de Zeeuwse gemeenten op het gebied van

afvalverwijdering en -verwerking. Samenwerking levert schaalvoordelen op en zorgt voor kostenbesparing. Zie paragraaf verbonden partijen.

Stand van zaken

De jaarrekening 2019, de begrotingswijzigingen 2020 en de conceptbegroting 2021 zijn behandeld in de raadsvergadering van 28 mei. Het Algemeen bestuur van het OLAZ heeft op 25 juni de jaarstukken vastgesteld.

7.015 We dienen zienswijzen in op het beleidsprogramma en de begroting van het OLAZ.

Het OLAZ stelt elke bestuursperiode een beleidsprogramma en elk jaar een begroting vast. We kijken daarbij dat kosten van verwerking van afval beperkt blijven. Door zienswijzen in te dienen oefenen we invloed uit op het beleidsprogramma en de jaarlijkse begrotingen.

Zie ook paragraaf verbonden partijen OLAZ.

Kwaliteit

De jaarrekening 2019, de begrotingswijzigingen 2020 en de ontwerp-begroting 2021 zijn behandeld in de raadsvergadering van 28 mei 2020. Het Algemeen bestuur OLAZ heeft op 25 juni 2020 de jaarstukken vastgesteld.

Tijd

Geld

D.7.03 Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) hebben we onze afspraken vastgelegd over het beheerniveau. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- en de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Stand van zaken

We voldoen aan het afgesproken beheerniveau. Het vGRP2020-2023 is actueel. De exploitatie- en investeringsbudgetten zijn toereikend voor het afgesproken beheerniveau. Alle geplande onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd.

In het rioleringsplan hebben we afgesproken dat bij nieuwbouw de perceelseigenaar waterberging aanlegt. Dit kunnen we niet zomaar verplichten. We nemen deze verplichting mee in een nieuw overkoepelend bestemmingsplan (bestemmingsplan+).

7.019 We voeren het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 uit.

In ons rioleringsplan hebben we exploitatie- en investeringsbudgetten opgenomen. Deze budgetten gebruiken we om ons rioolstelsel op niveau te houden en we nemen maatregelen om de kans op wateroverlast te verkleinen. Zie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

- **Kwaliteit**
De kwaliteit van onze riolering is op peil.
- **Tijd**
- **Geld**

D.7.04 We informeren onze inwoners en bedrijven over klimaatverandering.

Naar aanleiding van de klimaatstresstest gaan we in gesprek met onze inwoners en bedrijven.

- **Stand van zaken**
Een belangrijk onderdeel in de strategie voor klimaatadaptatie is het uitvoeren van een risicodialoog uit. Het is de stap tussen de stresstest en het maken van een uitvoerings-programma voor klimaatadaptatie. Het is een proces dat bestaat uit meerdere gesprekken met allerlei partijen. In 2020 hebben we via de ophaalronde voor het Omgevingsplan en de Integrale Visie Openbare Ruimte aandacht besteed aan klimaatverandering. Tijdens deze ronde zijn in beperkte mate kwetsbaarheden aan bod gekomen als wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's.

In 2021 bekijken we of deze informatie voldoende was om tot afgewogen keuzes en ambities te komen die we beschrijven in de Integrale Visie Openbare Ruimte. Zo niet, dan moeten we aanvullende acties ondernemen.

Ook stimuleerden we onze inwoners om aan te sluiten bij Operatie Steenbreek (verminderen van verhard oppervlak in particulier tuinen). Ook stelden we subsidie beschikbaar voor het vergroenen van schoolpleinen.

7.018 We voeren een risicodialoog met onze inwoners en bedrijven.

We hebben de klimaatstresstest uitgevoerd. Ambitie 2 uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is het voeren van een risicodialoog en het opstellen van een strategie. De risicodialoog dient twee doelen. Bijdragen aan bewustwording ten aanzien van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering en bespreken welke maatregelen nodig zijn om die kwetsbaarheden te verkleinen. Het gesprek gaat over risico's, kansen, ambities, strategische keuzes en inzet. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld: welke risico's zijn in onze regio wel en niet acceptabel, welke maatregelen zijn nodig en wie neemt die maatregelen?

- **Kwaliteit**
De risicodialoog hebben we in nauwe afstemming uitgevoerd met het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie. Dit om te voorkomen dat we onze inwoners, bezoekers en stakeholders twee keer in korte tijd met dezelfde soort vragen bestookten.
- **Tijd**
- **Geld**

D.7.05 Het beheerniveau van de begraafplaatsen voldoet aan de vastgesteld eisen voor de beeldkwaliteit

Per onderdeel (wegen, openbaar groen, kunstwerken en openbare verlichting) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel

afspraken over het niveau van onderhoud. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheerniveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- en de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Stand van zaken

De beeldkwaliteit op de begraafplaatsen is in orde. Er zijn weinig tot geen klachten.

7.020 We brengen volwaardig asfaltverharding aan op een aantal begraafplaatsen.

In 2019 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor het vervangen van verharding op een aantal begraafplaatsen. Deze vervanging loopt door tot het voorjaar van 2020.

Er is een budget van € 310.000,-

Kwaliteit

Het werk is in 2020 afgerond.

Tijd

Geld

D.7.06 In 2020 heeft elke begraafplaats voldoende grafruimte voor minimaal 25 jaar.

Dit doel is gebaseerd op de "ontwikkel- en beheervisie begraafplaatsen gemeente Veere 2014-2024".

Stand van zaken

In 2020 is de voorraad geïnventariseerd. De beschikbare ruimte op de begraafplaatsen zal in 2021 ingevoerd worden in een beheerssysteem. De begraafplaatsen van Veere en Oostkapelle hebben op dit moment de kleinste voorraad. We starten in 2021 met de actualisatie van de 'ontwikkel- en beheervisie begraafplaatsen gemeente Veere 2014-2024'. Op basis hiervan kunnen we plannen maken voor de uitbreiding van Veere en Oostkapelle.

7.021 In 2020 ronden we de ophoging van de begraafplaats in Koudekerke af.

In Koudekerke is een deel van het oude grafveld opgehoogd. In de nieuwe laag is nu grafruimte voor de komende 35 jaar. Dit betekent wel dat een aantal grafmonumenten is verwijderd. In april 2019 is de ophoging voldoende nagezakt en zijn de monumenten weer terug geplaatst. Dit geldt voor de monumenten waarvoor dat door de nabestaanden is aangegeven. Voor de overblijvende monumenten bestaat die mogelijkheid nog tot 2020.

Budget is al beschikbaar gesteld.

■ **Kwaliteit**

De ophoging is succesvol verlopen. De eerste begravingen hebben plaatsgevonden. In 2020 zijn nog enkele grafmonumenten teruggeplaats. Enkele monumenten met een historische waarde zijn in overleg met de dorpsraad behouden. Deze stenen zijn (liggend) aangebracht in een plantvak aan de zijkant van het grafveld. Het werk is afgerond.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.7.07 Meer dan 75% van de inwoners voelt zich gezond.

Inwoners van Veere voelen zich gezond. Dit willen we graag zo houden. In de GGD monitor en de Zeelandscan meten we de scores.

De samenwerking met onderwijs, sportverenigingen, Indigo en welzijn is hierbij belangrijk. Wij werken aan de volgende speerpunten:

- alcohol- en middelengebruik;
- overgewicht;
- psychische problemen zoals depressie en eenzaamheid.

■ **Stand van zaken**

Uit de Gezondheidsmonitor Jeugd, die de GGD eind 2020 heeft opgeleverd, bleek dat 89% van de Veerse jongeren zijn/haar gezondheid beoordeelt als goed of zeer goed. Ook voelde 89% van de Veerse jongeren zich gelukkig of zeer gelukkig. Beide percentages liggen boven het Zeeuwse en het landelijke gemiddelde. Deze cijfers hielden nog geen rekening met de gevolgen van corona en het niet doorgaan van activiteiten, zoals u in de maatregelen kunt lezen.

7.017 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD, die de wettelijke taken uitvoert op gebied van de Wet publieke gezondheid.

De GGD voert taken uit op het gebied van voorlichting, openbare geestelijke gezondheidszorg, epidemiologie, infectieziektebestrijding, milieu en geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR). Hierdoor ontstaat een veiligere leefomgeving voor onze inwoners en wordt de fysieke en geestelijke gezondheid verbeterd. De GGD rapporteert jaarlijks over haar activiteiten in het jaarverslag. Verder registreert de GGD de vaccinatiegraad en voert zij bevolkingsonderzoeken uit.

■ **Kwaliteit**

In juli 2020 stelde u de begroting van de GGD vast voor de uitvoering van alle wettelijke taken. Ook stemde u in met een begrotingswijziging voor Veilig Thuis. Daardoor is er Zeeuws €300.000 meer beschikbaar om de registratie van meldingen over onveiligheid af te handelen en onderzoek te doen naar deze meldingen. Veilig Thuis heeft daardoor de wachtlijsten voor een groot deel kunnen terugbrengen naar 0. Door in te stemmen met de tweede begrotingswijziging van de GGD is de aanpak van het ziekteverzuim op het MBO toegevoegd aan het takenpakket van de GGD.

Eind 2020 heeft u ingestemd met zowel een begrotingswijziging van de GGD als met een begrotingswijziging van de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland. Vanwege een te hoge Algemene Reserve heeft de GGD eind 2020 een deel van de gemeentelijke bijdrage terugbetaald aan de gemeenten.

Door de uitbraak van corona is de GGD sinds maart 2020 een crisisorganisatie geworden. Er is veel tijd gestoken in het vergroten van de testcapaciteit en de uitbreiding van het bron- en contactonderzoek. Dat betekent dat personeel soms op andere werkterreinen werd ingezet en de normale werkzaamheden niet altijd op de vertrouwde manier doorgang vonden. Dat heeft ook gevolgen gehad voor het uitvoeren van de aanvullende diensten die wij jaarlijks inkopen bij de GGD. Zo werd bijvoorbeeld het 18-maanden huisbezoek minder en vaak op een alternatieve manier uitgevoerd vanwege de geldende coronamaatregelen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

7.023 We voeren het Uitvoeringsplan Gezond in Veere 2019-2021 uit en we bereiden ons voor op het vervolg.

Met het uitvoeringsplan Gezond in Veere geven we uitvoering aan de Walcherse kadernota Samenwerken voor Gezondheid. Dit uitvoeringsplan heeft 3 pijlers: gezond gewicht, preventie alcoholgebruik en gelukkig en vitaal wonen. Op lokaal niveau werken we samen met o.a. Indigo/1nul1 preventie, de GGD en Stichting Welzijn Veere. We stimuleren onze inwoners om er een zo gezond mogelijke levensstijl op na te houden, zowel op fysiek als mentaal gebied. Het uitvoeringsplan Gezond in Veere heeft een looptijd tot en met 2021. We bereiden ons in 2021 voor op een vervolg.

■ **Kwaliteit**

Met de GGD en 1nul1 preventie maakten we afspraken over de activiteiten die zij in 2020 moesten uitvoeren. De coronacrisis heeft echter voor een deel roet in het eten gegooid. Zo kon de GGD minder of op alternatieve wijze huisbezoeken afleggen en kon Indigo geen of minder vaak voorlichting geven bij evenementen en op scholen. Zo is er meer ingezet op digitale voorlichting via social media. Met deze partijen maakten we afspraken over de afwikkeling van dit jaar en de verwachtingen voor 2021.

Uren die niet zijn ingezet schuiven we door naar dit jaar, in de hoop dat deze partijen hun werkzaamheden dit jaar op de reguliere manier kunnen uitvoeren. We zijn in gesprek geweest met het JGZ-team om de verbinding met de toegang Wmo en Jeugd te verbeteren, zodat we signalen van ongezondheid sneller onder ogen krijgen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
28	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	2019	169	219	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
29	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2018	116,1	37,8	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
7.1 Volksgezondheid	1	2	39	-37
7.2 Riolering	2.182	2.368	2.424	-56
7.3 Afval	3.688	3.694	3.777	-83
7.4 Milieubeheer	0	59	22	36
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	486	488	489	-1
Totaal Baten	6.357	6.611	6.751	-140
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	962	913	906	7
7.2 Riolering	1.831	1.894	1.933	-39
7.3 Afval	3.125	3.124	3.150	-25
7.4 Milieubeheer	1.081	1.198	1.037	162
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	442	409	411	-2
Totaal Lasten	7.440	7.539	7.436	103
Resultaat	-1.083	-928	-685	-243

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Volksgezondheid</u> We hebben een afrekening over 2019 ontvangen van de GGD.	€ 29	V
<u>Riolering</u> Voor het onderdeel riolering streven we naar 100% kostendekkendheid. In de paragraaf lokale heffingen treft u de kostendekkendheidstabel voor 2020 aan. Onderdeel van deze tabel zijn de toerekeningen van BTW en overhead die volgens de richtlijnen van het BBV alleen extra comptabel, dus niet in de jaarcijfers, toegerekend mogen worden. Dit zorgt er voor dat het taakveld riolering een plus laat zien van € 617.170. Wanneer we de btw en overhead wel toerekenen blijft er een saldo over van € 126.456. Dit voegen we toe aan de egalisatievoorziening riolering. De stand van de voorziening per 31-12-2020 komt daarmee uit op € 248.995. De meevaller is vooral toe te schrijven aan het minder toeschrijven van ambtelijke uren, waarbij de opslag voor overhead		

<p>dan voor een multiplier zorgt. Daarnaast zijn de baten uit de riolheffing hoger uitgevallen dan begroot.</p> <p>Per saldo is er door de toevoeging aan de voorziening riolering op dit taakveld sprake van slechts € 16.000 verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie.</p>		
<p><u>Afval</u> Voor het onderdeel afval wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid. In de paragraaf 'lokale heffingen' treft u de kostendekkendheidtabel voor 2020 aan. Volgens de richtlijnen van het BBV mogen toerekeningen van BTW en overhead alleen extracomptabel – dus niet in de jaarcijfers – toegerekend worden aan dit onderdeel.</p> <p>Vóór de toerekening laat het taakveld een positief resultaat zien van € 507.850. In de begroting na wijziging was de prognose een positief resultaat van € 390.000.</p> <p>We hebben diverse afrekeningen, voor in totaal € 95.000, over het jaar 2019 ontvangen van de stichting Afvalfonds. Deze afrekeningen hadden betrekking op de zwerfafvalvergoeding, de inzamelvergoeding voor PMD en een verrekening van vergoeding voor de inzameling, verwerking en vermarkting van plastic verpakkingen en drankenkartons.</p> <p>Daarnaast is er € 25.000 meer afvalstoffenheffing ontvangen.</p> <p>Hiertegenover staan hogere uitgaven, in totaal € 43.000, voor o.a. de verwerking van het grof huishoudelijk restafval en een afrekening over de jaren 2018 en 2019 voor de verwerking van plastic verpakkingen en drankenkartons.</p> <p>In de begroting na wijziging is rekening gehouden met het aanspreken van de voorziening voor een bedrag van in totaal € 179.000. De voorziening bevatte per 1 januari 2020 echter maar een bedrag van circa € 119.000. De voorziening is nu volledig aangesproken en heeft per 31 december 2020 een stand van nihil.</p> <p>Per saldo is er door bovenstaande verschillen sprake van een resultaat op dit taakveld van € 57.000 positief. Dit ontstaat door de afwijkingen in opbrengsten en uitgaven (€ 117.000) te verrekenen met de teveel geraamde onttrekking uit de voorziening (€ 60.000).</p>	<p>€ 57</p>	<p>V</p>
<p><u>Milieubeheer</u> Er is voor een bedrag van € 77.000 minder besteed aan het duurzaamheidsplan door o.a. vertraging in uitvoering projecten zoals zon/wind beleid. Dit bedrag is daarmee ook niet beschikbaar uit de reserves.</p> <p>Verder hebben er op dit taakveld meerdere kleinere afwijking plaatsgevonden waaronder op dierplaagbestrijding, de samenwerking Zuidwestelijk Deltagebied, milieucommunicatie en bodembeheer.</p>	<p>€ 77</p> <p>€ 34</p>	<p>V</p> <p>V</p>

<u>Begraafplaatsen en crematoria</u> Geen afwijkingen groter dan € 25.000.		
---	--	--

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Uitvoering duurzaamheidsplan (als dekking voor formatie)	E	150	94	Van een bedrag van € 48.000 wordt voorgesteld om in 2021 beschikbaar weer te stellen.
Vervangen hoofdrioolgemalen	I	120	120	Investering gereed.
Vervangen bestaande riolering, afkoppeling, knelpunten en persleiding drukriolering	I	921	519	Restant uitvoering vindt plaats in 2021.
Vervangen drainage	I	50	0	Restant uitvoering vindt plaats in 2021.
Vervanging ondergrondse containers	I	245	99	Driekredieten zijn samengevoegd tot één krediet. Het restant wordt uitgevoerd in 2021.
1000 stuks minicontainers (aanvulling voorraad)	I	25	12	Restant wordt aangekocht in 2021.
Operatie Steenbreek	E	15	15	Budget uitgegeven in 2020.
Opstellen visie Openbare Ruimte (klimaatadaptatie en gasloos)	E	40	12	Bij de slotwijziging is het restantbudget van € 28.000 overgeheveld naar 2021.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Programma inleiding

De ruimtelijke ontwikkeling van Veere rust in de komende jaren vooral op twee pijlers:

- herstructurering
- het behouden en versterken van onze concurrentiepositie

Herstructurering

Ons landschap is ons kapitaal. Kwaliteitsverbetering, innovatie en duurzaamheid zijn daarom de belangrijkste uitgangspunten voor ontwikkelingen. Nieuwbouw vindt plaats waar oude situaties verdwijnen.

Concurrentie

Veere kan de concurrentie aan met omliggende gemeenten, in de regio én daarbuiten op het gebied van wonen, toerisme en leefbaarheid.

Wat hebben we bereikt?

D.8.01 In Vrouwenpolder verbeteren we het centrum en de verbinding met het recreatiegebied Fort den Haakweg.

In februari 2012 stelde u het Dorpsplan Vrouwenpolder vast. Het Dorpsplan geeft de toekomstvisie op Vrouwenpolder. Speerpunten in deze visie zijn de opwaardering van het centrum en de verbinding met het recreatiegebied Fort den Haakweg.

Stand van zaken

Met Breezand vakantie moeten nog financiële zaken worden afgerond. Een overleg met de eigenaar staat gepland voor na de vakantieperiode. Hierover leest u in de volgende bestuursrapportage.

Plan Sport maakt onderdeel uit van de ontwikkelingen in het plan Fort den Haak. In het bestemmingsplan Fort den Haak is voorzien dat dit door middel van een wijzigingsplan kan worden gerealiseerd. Momenteel wordt een concept wijzigingsplan opgesteld. Er is overleg gevoerd met al de belanghebbenden binnen het plan en daaruit is een voorlopige indeling van het gebied ontstaan.

Het streven is dat de realisatie van dit plangebied klaar is in juni 2022.

8.006 We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit voor de verplaatsing van de PLUS-supermarkt naar de hoek bij de Noorddijk en de parallelweg N57.

De PLUS-supermarkt diende een initiatief in om te verplaatsen naar de rand van Vrouwenpolder. Op de huidige locatie aan de Fort den Haakweg/Monnikendijk wringt de bedrijfsvoering (o.a. parkeren, bevoorrading, mogelijkheden voor uitbreiding) van de PLUS-supermarkt. We onderzoeken of de verplaatsing van de PLUS-supermarkt kansen biedt voor het verbeteren van de omgeving en de lokale economie. Een verplaatsing draagt bij aan de opwaardering van de groene kamer van het centrum. Uit verkennend onderzoek blijkt dat het perceel in de hoek Noorddijk/parallelweg N57 kansrijk is. Door verplaatsing ontstaat ruimte voor een herinvulling van de huidige locatie.

Kwaliteit

We hebben een eerste aanzet voor een stedenbouwkundige visie (beeldkwaliteitsplan) op de invulling van de open stukken op de Dorpsdijk en de

erachter gelegen 'groene kamer' (Dorpsplan) gemaakt. Enerzijds om de eigenaren van de grond aan de Dorpsdijk concrete handvatten voor een invulling te geven, anderzijds om de verbindingen tussen het levendige centrum, de nieuwe supermarkt en de achterblijvende supermarktlocatie in stand te houden of te versterken. Een uitdaging ligt in de gronden tussen de gebouwen in: de kloostergronden en de kerk. Hoe wordt dit een onderdeel van een levendig dorpshart?

Concrete initiatieven voor een invulling van de open gaten in de bebouwing langs de Dorpsdijk zijn er nog niet, maar gesprekken zijn gevoerd.

De verplaatsing en nieuwbouw van de supermarkt krijgt gestalte in de vorm van een locatiebesluit.

Gezien het bovenstaande hebben we in overleg met de stedenbouwkundige besloten de visie even 'on hold' te zetten, in afwachting van belangrijke besluiten, waaronder die over de verplaatsing van de supermarkt.

In januari 2019 is door de raad een locatiebesluit genomen voor een locatie van de nieuwe Plus langs de Noorddijk in Vrouwenpolder.

In juli 2019 is het concept voorstel overeenkomsten ingediend bij Plus organisatie om te komen tot ontwikkeling van de nieuwe locatie en herinrichting van de oude locatie.

November 2020 is een schriftelijke reactie ontvangen van de Plus organisatie. Momenteel verwerken van de opmerkingen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.8.02 De ruimtelijke kwaliteit van de fysieke leefomgeving neemt in 2020 toe.

Alle adviezen van de afdeling Ruimtelijke ontwikkeling vinden hun grondslag in de zorg voor een goede ruimtelijke kwaliteit en een gezonde fysieke leefomgeving. In die adviezen wegen wij de belangen zoals:

- Gezondheidsbescherming;
- Werkgelegenheid;
- Toerisme;
- Duurzaamheid;
- Cultuurhistorie.

Voor initiatieven of principeverzoeken formuleren wij stedenbouwkundige en programmatische randvoorwaarden en voorwaarden op het gebied van duurzaamheid.

■ **Stand van zaken**

De adviezen van onze afdeling zijn en worden verstrekt zoals bij de doelstelling is omschreven.

8.051 We stellen samen met partijen een visie voor het Veerse Meer op.

In 2019 ontstond in de regio de wens voor een brede visie op de oevers van het Veerse Meer. Samen met de stakeholders maken we een brede gebiedsvisie voor het Veerse Meer. De gebiedsvisie is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

Kwaliteit

Op 1 juli 2020 stelde u fase 1 vast. In 2021 werken we aan fase 2 en aan de lokale uitwerking van de in fase 1 aangewezen aandachts- en beschermingsgebieden.

Tijd

Geld

8.052 We stellen een stedenbouwkundig- en bestemmingsplan op voor Bouwlust III Aagtekerke.

Onderdeel van de dorpsontwikkeling Aagtekerke is de ontwikkeling van Bouwlust III. We pakken de uitgifte van woningbouwgronden in het project Bouwlust III in Aagtekerke op. De grondexploitatie is voorbereid. Voor het uitvoeren van het woningbouwproject Bouwlust III is een stedenbouwkundig- en bestemmingsplan nodig.

Kwaliteit

De ontwikkeling van Bouwlust III bestaat uit 2 fases. Fase 1 is het maken van een stedenbouwkundig plan. Fase 2 is het verwerken van het stedenbouwkundige plan in een bestemmingsplan. Het maken van het stedenbouwkundige plan is in voorbereiding. Daarbij wordt het gewenste woonprogramma en de opgave van de maatschappelijke voorzieningen integraal afgewogen. De voorbereidende planologische onderzoeken (o.a. bodem en archeologie) worden/zijn uitgevoerd.

Tijd

Geld

D.8.03 In Domburg verbeteren we het welzijn van de bewoner en van de badgast: goed leven, wellness, rust, natuur en cultuur.

De Visie Domburg beschrijft de ambitie voor Domburg: een heilzame woonplaats en badplaats met allure! Alle ontwikkelingen dragen bij aan deze ambitie. De missie hierbij is: verbeteren, niet veranderen. Het beeldkwaliteitplan Domburg geeft handvatten voor de ruimtelijke ontwikkeling. Voor initiatieven of principeverzoeken formuleren wij stedenbouwkundige en programmatische randvoorwaarden en voorwaarden op het gebied van duurzaamheid.

Stand van zaken

De bouw van woningen in het Singelgebied verloopt voorspoedig. De eerste huurwoningen aan de Kestelostraat zijn inmiddels bewoond. Het terrein van de voormalige Albert Heijn is bouwrijp gemaakt. De ontwikkeling van de Boulevard is in de volgende fase beland. Voor het deel bij de watertoren zijn de vergunningen rond en is het werk aanbesteed. Dit is in voorbereiding op de aanleg begin 2021.

8.053 We vormen de Nijverheidsweg om tot een woonlocatie.

Voor de woonlocatie aan de Nijverheidsweg bereiden we een bestemmingsplan voor. Dit bestemmingsplan biedt plaats aan de bouw van onder andere woningen voor senioren. Samen met het bestemmingsplan maken we ook afspraken over de gewenste beeldkwaliteit. Besluitvorming verwachten we voor eerste kwartaal 2021.

Kwaliteit

Het gewenste kwaliteitsniveau wordt gehaald.

Tijd

Geld

8.054 We stellen een visie vast voor de herontwikkeling van de Westrand van Domburg.

We onderzoeken de mogelijkheden voor een herontwikkeling van het recreatiegebied aan de Westrand van Domburg. Onze visie is dat de vormgeving van toeristische verblijven het landschap moet versterken. De accommodaties staan als het ware in een natuurlijke en landschappelijke omgeving gesitueerd. De thema's die de raad heeft aangedragen betrekken we in dit onderzoek. In de eerste helft van 2021 leggen we de raad de Visie Westrand Domburg ter besluitvorming voor.

Kwaliteit

De gewenste kwaliteit wordt bewaakt.

Tijd

Geld

8.055 We herontwikkelen het Nehalenniagebied.

We geven een vervolg aan de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek voor de herontwikkeling van het Nehalenniagebied. De vastgestelde kaders zijn hierbij maatgevend.

Kwaliteit

Tijd

Geld

D.8.04 We verbeteren de stad Veere voor wonen, werken en recreatie.

In maart 2008 stelde u de toekomstvisie Veelzijdig Veere vast. Onder deze visie vallen een aantal projecten, zoals:

- de herinrichting van de Markt.
- de herinrichting van de Kaai.
- de herontwikkeling van het Oranjeplein.
- de herbestemming van het Mijnenmagazijn.
- de opwaardering van het jachthavengebied Oostwatering.
- de verruiming van het gebruik van de Grote Kerk.

We oriënteren ons eerst op de mogelijke invulling van de projecten. Door het realiseren van deze projecten verbeteren we de stad Veere voor wonen, werken en recreatie.

Stand van zaken

1. Markt is heringericht (gereed).
2. Kaai is heringericht (gereed).
3. Herbestemming van het Mijnenmagazijn is in voorbereiding voor een openbare aanbesteding. Deze herbestemmingsopgave is opgenomen als aandachtsgebied van de Gebiedsvisie Veerse Meer fase 1. De Gemeenteraad is op 1 juli 2020 in een memo geïnformeerd over de stand van zaken, voortgang en planning.
4. Voor het jachthavengebied stelde Gemeenteraad op 10 december 2019 een Beeldkwaliteitsplan vast. Daarmee is de ruimtelijke opgave afgerond. Wat op dit moment resteert is de grondexploitatie (afboeken voorbereidingskosten en herzien

erfpacht). Hiervoor volgt een separaat voorstel. Ook is het jachthavengebied opgenomen als aandachtsgebied in de Gebiedsvisie Veerse Meer fase 1.
5. De verruiming van de gebruiksmogelijkheden van de Grote Kerk is afgerond. De exploitatie is in handen van de Stichting Exploitatie Grote Kerk.

8.048 We stellen een beeldkwaliteitsplan op voor het jachthavengebied Oostwatering.

Onderdeel van de toekomstvisie 'Veelzijdig Veere' is de opwaardering van het jachthavengebied Oostwatering. Hiervoor stelde u een gebiedsvisie vast met als ambitie scenario 'Locatieontwikkeling, de plek centraal'. Dit scenario bleek niet haalbaar. Daarom stapten wij in 2018 over naar het scenario 'Cafetariamodel'. Dit scenario maakt onderdeel uit van de door u vastgestelde gebiedsvisie.

Kwaliteit

Op 12 december 2019 stelde u het Beeldkwaliteitsplan vast en daarmee de ruimtelijke kaders. Binnen deze kaders kunnen de havengebruikers op eigen initiatief, kosten en risico plannen ontwikkelingen. Met het vaststellen van dit Beeldkwaliteitsplan voerden wij uw besluit van 10 oktober 2013 (scenario's opwaardering) uit. Daarmee is het ruimtelijke deel afgerond.

Tijd

Geld

8.056 We houden een openbare tender voor herbestemming Mijnenmagazijn.

In 2010 kochten de gemeente het Mijnenmagazijn (het hoofd- én het kantinegebouw). De Stichting BOEi verkende mogelijke scenario's voor herbestemming. Dit leidde nog niet tot concrete initiatieven, wel tot geïnteresseerde partijen. In 2020 bereiden we een nieuwe tender voor.

Kwaliteit

De openbare aanbesteding/tender is in voorbereiding. Hiervoor maken we een 'bidbook'. Eerder deed BOEi onderzoek naar kansrijke herbestemmingsscenario's: recreatiewoningen, hotel en bedrijfsgebouw. Dit vormt voornamelijk de basis voor de openbare aanbesteding, waarbij opgemerkt wordt dat andere functies op voorhand niet uitgesloten kunnen worden. Verder is het (gebied) van het Mijnenmagazijn in fase 1 van de Gebiedsvisie Veerse Meer aangewezen als aandachtsgebied.

Tijd

Geld

8.057 We onderzoeken de haalbaarheid van het Beeldkwaliteitsplan Oranjeplein.

Onderdeel van de toekomstvisie Veelzijdig Veere is de herontwikkeling van het Oranjeplein. Hiervoor stelde u in oktober 2015 het beeldkwaliteitsplan vast. Dit beeldkwaliteitsplan is de basis voor het opstellen van het bestemmingsplan. We onderzoeken de haalbaarheid van de uitvoering van het beeldkwaliteitsplan.

Kwaliteit

Voor de herontwikkeling/invulling van het Oranjeplein stelde u in 2015 het Beeldkwaliteitsplan vast. In dit plan staan de kaders voor bebouwing en de inrichting van de openbare ruimte. Op basis van dit plan onderzoeken wij de economische- en financiële haalbaarheid. Wij zijn in gesprek met 2 potentiële ontwikkelaars voor de invulling van een enkele deelgebieden t.b.v. permanent wonen.

■ **Tijd**

■ **Geld**

8.058 We vernieuwen de 7 beelden van het Stadhuis Veere.

De beelden op de gevel van het stadhuis van Veere komen in aanmerking voor vernieuwing. De beelden zijn in dermate staat dat vernieuwing gewenst is. De oude beelden krijgen een museale herbestemming. Voor de uitvoering van dit project heeft de provincie subsidie toegekend.

■ **Kwaliteit**

Bij de restauratie van het Stadhuis bleken de 7 beelden in een dusdanig slechte staat dat deze vervangen moesten worden. Wij gaven Rothuizen opdracht om een plan van aanpak te maken om te bepalen op welke wijze de beelden vervangen kunnen worden. Dit plan van aanpak is de basis voor de aanbesteding.

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.8.05 In 2020 zijn vraag en aanbod op de woningmarkt goed op elkaar afgestemd.

Nieuwbouw van woningen en initiatieven voor herstructurering of herontwikkeling van gebieden stemmen we af op de woningbehoefte. We doen dit aan de hand van een actueel Woningbehoefteonderzoek.

■ **Stand van zaken**

Veel van de bestaande woningbouwplannen sluiten kwalitatief niet aan bij de behoefte zoals die uit de onderzoeken naar voren komt. Uit de onderzoeken blijkt dat er uitsluitend nog behoefte is aan levensloopgeschikte woningen. Veel van de bestaande plannen voorzien nog in reguliere grondgebonden woningen. Daar waar mogelijk sturen we hier actief op.

Bij nieuwe plannen is levensloopgeschikt het uitgangspunt. Met woningcorporatie Zeeuwend is overleg gevoerd om hier invulling aan te geven. Mogelijkheden om versneld betaalbare woningen te realiseren worden onderzocht.

8.059 We evalueren de werkingsgebieden van de gebruiksverordening Tweede woningen.

U besloot de werkingsgebieden van de gebruiksverordening Tweede woningen te evalueren. In het belang van de woningvoorraad moeten we voorkomen dat het aantal tweede woningen toeneemt. Zo blijven er voldoende woningen beschikbaar voor permanente bewoning. Vanuit diverse belangenverenigingen is gevraagd om de werkingsgebieden aan te passen.

■ **Kwaliteit**

De huisvestingsverordening 2e woningen Veere 2019 is geëvalueerd. In de gemeenteraadsvergadering van 10 december 2020 is een wijzigingsvoorstel opgenomen dat de verordening als volgt wijzigt:

- 1) De centrumgebieden van de kernen zijn binnen het werkingsgebied van de Huisvestingsverordening 2e woningen Veere 2019 gebracht;
- 2) Er is op basis van juridisch advies overgangsrecht opgenomen voor bestaande gevallen om die 'eindig' te maken

■ **Tijd**

■ **Geld**

8.060 We stellen samen met partijen de Woonvisie Veere 2019-2023 op.

We maken een meerjarige Woonvisie met een stevige onderbouwing en analyse. Het RIGO woningbehoefteonderzoek uit 2018 en het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWOZ) dienen onder meer als basis van deze visie. We kiezen bij de Woonvisie een opzet die een vierjarige actualisatie (telkens in het jaar na gemeenteraadsverkiezingen) eenvoudig uitvoerbaar maakt.

■ **Kwaliteit**

Door Covid 19 en alle bijbehorende maatregelen heeft het participatietraject woonvisie/omgevingsvisie flinke vertraging opgelopen.. Gebiedstafels zouden plaatsvinden in Q2 maar moesten worden uitgesteld en hebben uiteindelijk plaatsgevonden eind Q 3 en deels digitaal in Q4 . Het was daardoor niet mogelijk om in 2020 nog de woonvisie waarin ook die participatie verwerkt moest worden vast te stellen. De woonvisie wordt nu rechtstreeks opgepakt als programma van de omgevingsvisie

■ **Tijd**

■ **Geld**

D.8.06 Op 1 januari 2021 is de organisatie in staat om de nieuwe Omgevingswet uit te voeren.

De Rijksoverheid bereidt een nieuwe wet voor: de Omgevingswet. Deze nieuwe wet combineert alle wetgeving die gaat over de fysieke leefomgeving. De wet heeft als doel om samenhang te brengen in beleid en regels over onze leefomgeving. De wet vraagt om een koerswijziging, nieuwe werkwijzen en een andere houding. De inwerkingtreding staat voor 2021. Tussen 2018 en 2021 nemen we besluiten over onze nieuwe koers. De koers draagt bij aan een verbetering van de leefomgeving. Zodat het in onze gemeente goed wonen en werken is.

■ **Stand van zaken**

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. De interne voorbereidingen zijn daarom qua tempo iets afgeschaald. Het proces van de nieuwe Veerse Omgevingsvisie is gestart. We willen zo veel mogelijk inwoners en bedrijven en gasten mee laten denken over de visie op onze toekomst. Dit hebben we gedaan door middel van een Enquête en gesprekken aan een gebiedstafel per kern.

De raads werkgroep Omgevingswet is nauw betrokken geweest bij het ontwerpen van het proces. De raads werkgroep heeft ook een start gemaakt met de voorbereiding van het adviesrecht bij complexe vergunningen en het participatiebeleid.

8.061 We maken 1 bestemmingsplan voor alle kernen.

Met 1 bestemmingsplan vereenvoudigen we de procedures en plannen. Daarnaast werken we efficiënter waardoor het aantal procedures afneemt. In het kader van de nieuwe Omgevingswet hebben wij een pilotstatus gekregen. Dit betekent dat we een uitgebreider bestemmingsplan mogen vaststellen. We mogen daarin namelijk ook relevante regelgeving uit andere beleidsvelden opnemen. Andere gemeenten mogen dit

pas nadat de Omgevingswet geldig is geworden. We noemen dit het bestemmingsplan+. Hierin nemen we ook relevante verordeningen en regels uit andere beleidsvelden op.

- Kwaliteit**
We stellen een bestemmingsplan op voor de kernen. Dit bestemmingsplan speelt in op de nieuwe Omgevingswet.
- Tijd**
- Geld**

8.062 We bereiden onze organisatie zo voor dat we in staat zijn om de nieuwe Omgevingswet goed uit te kunnen voeren. De vastgestelde Koers & Ambitie geeft hierbij de richting aan.

De implementatie van de Omgevingswet in Veere legde het college vast in het programma 'Uitrol Omgevingswet'. De Omgevingswet is 2021 van kracht. De organisatie doet onderzoek naar de veranderingen die op ons af komen en treft voorbereidingen voor een nieuwe manier van werken.

- Kwaliteit**
We bereiden de komst van de Omgevingswet grondig voor. Een groot deel van de organisatie is hierbij betrokken. De gemeenteraad is ook aan de voorkant betrokken door middel van een raads werkgroep die de nodige besluitvorming voorbereid. De Omgevingswet pakken we ook Zeeuws op. We maken gebruik van elkaars kennis en leren van elkaar. Ook opleiden doen we zo veel mogelijk gezamenlijk. Dit vergroot het netwerk, stimuleert samenwerking en reduceert de kosten.
- Tijd**
- Geld**

8.063 We maken één overkoepelende Omgevingsvisie voor het gehele Veerse grondgebied. Hierin nemen we al het beleid voor de fysieke leefomgeving op.

De Omgevingswet vraagt van gemeenten dat ze een overkoepelende visie maken voor het gehele grondgebied. Hierin leggen we vast wat het beleid is voor de leefomgeving voor de lange termijn. De balans tussen leefbaarheid en toerisme, maar ook onze woningbouwopgave is onderdeel van deze visie. We betrekken de samenleving bij het opstellen van deze visie. Dit doen we aan de hand van de in 2020 vastgestelde planning. De raads werkgroep Omgevingswet is actief betrokken bij het proces.

- Kwaliteit**
De inwonersparticipatie en expertinterviews zijn afgerond. De hoofdlijn voor de omgevingsvisie wordt voor de zomer aan de gemeenteraad aangeboden.
- Tijd**
- Geld**

8.064 We maken grondexploitatiebeleid in afstemming met de financiële paragraaf in de Omgevingsvisie.

De Omgevingswet vraagt om een duidelijke koppeling tussen de visie op de fysieke leefomgeving en de manier waarop je kosten verhaalt. Dit is noodzakelijk om effectief en waterdicht kosten te kunnen verhalen. Hiervoor is nodig dat je beschikt over een actueel beleid waarmee je inzichtelijk maakt hoe je de kosten verdeelt. Dit beleid hebben we nu niet. Om voor de toekomst dit beleid goed uit te kunnen voeren is een uitbreiding van de

formatie met 1,0 Fte nodig. In de begroting is voor deze formatie nog geen budget geraamd.

- **Kwaliteit**
Het proces loopt gelijk op met de omgevingsvisie.
- **Tijd**
- **Geld**

D.8.07 In 2020 blijft ons erfgoed "behouden door ontwikkeling"

Behoud door Ontwikkeling is de ambitie en het motto voor de Structuurvisie cultuurhistorisch erfgoed van 2016. Het historisch karakter van onze gemeente is van grote waarde voor de samenleving. Voor de economie, het toerisme en de ontplooiing van onze identiteit en de sociale verbinding met Walcheren.

We geven waardevolle panden en gronden een cultuurhistorische bestemming in het bestemmingsplan en in verordeningen. Zie ook "Meer doen met ons cultureel erfgoed" in het programma Sport, Cultuur en Recreatie.

- **Stand van zaken**
Is en wordt in 2020 conform omschrijving uitgevoerd.

8.065 We onderzoeken met de RCE de bescherming van de vestingwerken Veere.

De bescherming van de vestingwerken van de stad Veere heeft onze aandacht nodig. Samen met de RCE onderzoeken we de staat van onderhoud van de vestingwerken. Voor de uitvoering van dit project wordt €15.000 gevraagd.

- **Kwaliteit**
Geen uitvoering aan gegeven.
- **Tijd**
- **Geld**

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
30	Gemiddelde WOZ-waarde	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2020	297	213	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
31	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	2019	5,4	7,3	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
32	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	2020	91,4	81	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
33	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2020	619	722	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
34	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2020	672	787	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten				
8.1 Ruimtelijke ordening	118	428	371	56
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	7.342	4.942	4.751	191
8.3 Wonen en bouwen	943	890	663	227
Totaal Baten	8.402	6.260	5.786	474
Lasten				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.460	1.792	1.561	232
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.368	5.434	5.459	-25
8.3 Wonen en bouwen	1.754	1.284	1.105	179
Totaal Lasten	9.582	8.510	8.125	386
Resultaat	-1.180	-2.251	-2.339	88

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Ruimtelijke ordening</u> In totaal is er op dit taakveld sprake van een overschot van ongeveer € 175.000.</p> <p>Twee onderdelen die grotendeels voor dit overschot zorgen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hogere opbrengst van verkoop groen- en reststroken € 29.000 - Minder ambtelijke uren € 44.000 - Het niet inzetten van personeel ten laste van de exploitatie t.b.v. gebieds-ontwikkelingen kernen 1e fase Maatschappelijk vastgoed € 115.000. Dit bedrag is ook niet beschikt uit de Algemene reserve. De uitgaven worden namelijk geactiveerd op de balans en betrokken bij toekomstige grondexploitaties. <p>Hiertegenover staat een nadeel op de anterieure overeenkomsten van ongeveer € 57.000.</p>	<p>€ 29</p> <p>€ 44</p> <p>€ 115</p>	<p>V</p> <p>V</p> <p>V</p>

<p>Verder zijn er diverse afwijkingen kleiner dan € 25.000 die zorgen voor het totale resultaat van dit taakveld.</p>	€ 57	N
<p><u>Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)</u> Er is op dit taakveld een tekort van € 215.000.</p> <p>De verschillen op dit taakveld zijn veroorzaakt door mutaties in winstnemingen en verliesvoorzieningen binnen de vastgestelde grondexploitaties én door mutaties op grondposities die geen onderdeel zijn van een vastgestelde grondexploitatie.</p> <p>Verliesvoorzieningen In de begroting is rekening gehouden met een te treffen voorziening voor de grondexploitatie Fort den Haakweg in Vrouwenpolder van € 650.000. Na actualisatie is bij de jaarrekening een lagere voorziening getroffen, € 345.000. Het verschil van € 305.000 is ook minder onttrokken uit de algemene reserve.</p> <p>In de jaarrekening is daarnaast een extra voorziening getroffen voor de grondexploitatie MFA Biggekerke van € 20.000. Dit bedrag is onttrokken uit de reserve grondbedrijf.</p> <p>Winstnemingen Van de grondexploitaties Nimmerdor in Grijskerke en Veere zijn de winstnemingen lager bijgesteld, in totaal € 28.000. Het eindresultaat van de grondexploitatie de Tienden II in Zoutelande is € 11.000 positiever uitgevallen.</p> <p>Overige gronden Doordat de aktepasseringen voor Knotwilg in Oostkapelle en de Woongaard in Serooskerke pas in 2021 plaatsvinden is er sprake van een afwijking ten opzichte van de begroting van € 530.000. Dit bedrag is ook niet gestort in de reserve Grondbedrijf.</p> <p>Ook het in de begroting geraamde verlies op de grondpositie de Zeester in Meliskerke is doorgeschoven naar 2021. Het bedrag van € 36.000 is ook niet onttrokken uit de reserve grondbedrijf.</p>	<p>€ 305</p> <p>€ 20</p> <p>€ 17</p> <p>€ 530</p> <p>€ 36</p>	<p>V</p> <p>N</p> <p>N</p> <p>N</p> <p>V</p>
<p><u>Wonen en bouwen</u> Het taakveld wonen en bouwen heeft een negatief resultaat van € 49.000.</p> <p>In totaal is er een bedrag van € 224.000 minder aan bouwleges ontvangen dan in de begroting voorzien was. Door een lager volume aan aanvragen is er ook minder ingehuurd voor de behandeling van deze aanvragen, € 20.000.</p> <p>Het geraamde budget van € 100.000 voor de verduurzaming van woningen is vanwege het ontbreken van beleid/regeling niet besteed. Bij de vaststelling van de Woonvisie wordt dit budget bestemd.</p>	<p>€ 224</p> <p>€ 20</p> <p>€ 100</p>	<p>N</p> <p>V</p> <p>V</p>

<p>Verder is er ten onrechte een rentelast op dit onderdeel opgenomen in de begroting van € 26.000.</p>	<p>€ 26</p>	<p>V</p>
<p>Het budget van € 40.000 voor het invoeren van een vergunningstelsel en registratieplicht kamerverhuur is niet besteed in 2020. Dit bedrag boeken we over naar 2021. Het bedrag is in 2020 ook niet beschikbaar uit de reserve.</p>	<p>€ 40</p>	<p>V</p>

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Juridische kennis grondzaken	E	20	1	Bij het financieel perspectief is € 10.000 bezuinigd. Restant budget vullen we niet meer in en onttrekken we ook niet meer uit de reserve.
Ontwikkelbudget ruimtelijke plannen ca.	E	40	34	Restantbudget valt vrij en onttrekken we ook niet meer uit de reserve.
Omgevingswet invoering	E	326	63	Bij het financieel perspectief is een bedrag van € 50.000 bezuinigd. Daarnaast is er in totaliteit een bedrag van € 140.000 overgeheveld naar 2021. Verder is € 80.000 overgeheveld naar het budget opleidingen vanwege de trainingen/cursussen die in het kader van de invoering gevolgd worden.
Huisvestingsverordening	E	15		
Formulieren vergunningenstelsel en registratieplicht	E	40	0	In 2020 is er geen besluitvorming geweest. Voorgesteld wordt om dit budget beschikbaar te stellen in 2021.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Primitieve begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Saldo
Lasten				
Lokale heffingen	267	277	729	-452
Saldo financieringsfunctie	4	234	260	-26
Overige algemene dekkingsmiddelen	27	26	21	5
Subtotaal lasten	297	537	1.010	-473
Baten				
Lokale heffingen	5.770	5.707	6.378	-671
Gemeentefonds	27.572	29.999	30.186	-187
Dividend	11	11	0	11
Overige algemene dekkingsmiddelen	142	154	302	-148
Subtotaal baten	33.494	35.871	36.867	-996
Saldo	33.197	35.334	35.857	-523

Financiële analyse

Hieronder treft u de toelichtingen aan op mutaties met een afwijking groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Lokale heffingen</u> In totaal is er een verschil van € 235.000 tussen de realisatie en de begroting bij de opbrengsten uit precariobelasting. De opbrengsten uit precariobelasting op kabels en leidingen waren onterecht niet opgenomen in de begroting. Het betreft in totaal ongeveer € 725.000 aan opbrengsten.	€ 235	V

Onvoorzien en overige baten en lasten

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten	0	107	106	1
Lasten	242	404	36	368
Resultaat	-242	-297	69	-367

Financiële analyse

Hieronder treft u de toelichtingen aan op mutaties met een afwijking groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Onvoorzien</u> We hebben een bedrag van ongeveer € 41.000 niet benut uit de post onvoorzien. Voor meer informatie over de uitputting van de posten onvoorzien verwijzen naar de volgende pagina.</p>	€ 41	V
<p><u>Stelpost maatschappelijke voorzieningen</u> Onderdeel van het taakveld overige baten en lasten is de stelpost voor het project maatschappelijke voorzieningen. Deze stelpost is in de begroting opgenomen om de kapitaallasten van de projecten te dekken. Aangezien er nog niet gebouwd is zijn er ook nog geen kapitaallasten waardoor er sprake is van een onderuitputting van € 426.000 op deze stelpost. Op basis van het raadsbesluit bij de kadernota 2019 is dit overschot toegevoegd aan de reserve maatschappelijke voorzieningen.</p>	€ 426	V
<p><u>Dubieuze debiteuren</u> Op basis van de openstaande vorderingen is een extra storting benodigd in de voorziening dubieuze debiteuren van € 54.000.</p>	€ 54	N
<p><u>Suppleties belastingen</u> We hebben een fiscaal bureau onderzoeken laten doen naar de fiscale inrichting van het financieel systeem. Op basis hiervan zijn suppleties, correcties op de aangiften btw, opgesteld. Voor de jaren 2018 t/m 2020 hebben we beschikkingen ontvangen van de belastingdienst die zorgen voor een overschrijding van € 84.000.</p>	€ 84	N

Vennootschapsbelasting

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	34	34	0
Resultaat	0	-34	-34	0

Mutaties reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten	2.048	8.011	6.743	1.268
Lasten	1.293	5.685	5.705	-20
Resultaat	756	2.326	1.038	1.288

Financiële analyse

Er is minder toegevoegd aan en beschikt over de reserves. De verklaringen hiervoor zijn in de toelichtingen bij de programma's opgenomen.

Overhead

Specificatie overhead

Berekening overheadpercentage

Bij de berekening van het percentage overhead zijn wij uitgegaan van hetgeen hierover in de notitie Overhead (juli 2016) van de commissie BBV vermeld staat. Dit betreft een percentage wat tot stand komt door het totaal van de overhead te delen door de salarissen welke verantwoord zijn op de taakvelden van de begroting, exclusief het taakveld overhead zelf.

In onderstaande tabel is af te lezen dat in 2020 het percentage overhead voor 93% primitief bedroeg. Op basis van de realisatiecijfers komt het percentage uit op 100%.

Gebruik overheadpercentage

Wij hebben het overheadpercentage van 93% toegepast bij het toerekenen van overhead aan de investeringen, grondexploitatie en bij de extracomptabele berekeningen van de tarieven in de paragraaf lokale heffingen. Dit laatste betreft de afvalstoffenheffing, de rioolrechten, de begraafrechten en de leges.

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten				
Salarissen	4.927	4.463	4.548	86
Belastingen	23	23	24	1
Duurzame goederen	42	65	58	-7
Ingeleend personeel	463	990	579	-411
Overige goederen en diensten	3.521	3.760	3.605	-156
Subsidies	17	0	0	0
Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	70	65	60	-6
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	4	21	20	-2
Mutatie voorzieningen	154	184	475	290
Afschrijvingen	256	243	247	4
Toegerekende rente	54	34	35	0
Overige verrekeningen	-5	-1	-1	0
Totaal lasten	9.526	9.849	9.649	-200
Baten				
Uitgeleend personeel	71	75	74	-1
Huren	32	37	51	14
Leges en andere rechten	69	69	64	-5
Overige goederen en diensten	16	27	33	5
Inkomensoverdrachten - Rijk	17	19	12	-7
Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	26	56	30
Mutatie voorzieningen	0	3	3	0
Totaal baten	206	257	294	37
Totaal overhead	9.320	9.592	9.355	-237
Toerekenen aan grondexploitaties en investeringen	532	336	390	54
Totaal overhead na toerekeningen	8.788	9.257	8.966	-291
Salariskosten exclusief taakveld 0.4 overhead	10.020	9.350	9.314	-35
% overhead (totaal overhead/salariskosten excl. taakveld overhead)	93%	103%	100%	

Taakveld overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020 primitief	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Resultaat 2020
Baten	206	257	294	-37
Lasten	8.994	9.513	9.259	254
Resultaat	-8.788	-9.257	-8.966	-291

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
Op het taakveld overhead is er sprake van een overschot van € 291.000.		
<u>Personeel</u> Op diverse personele budgetten zijn afwijkingen		
- Budget P3 (personeel derden), mede vanwege het lage ziekteverzuim in 2020: € 338.000	€ 338	V
- Budget voor inzet trainees: € 80.000. Hier is tevens de reserve niet voor aangesproken.	€ 80	V
<u>Overige goederen en diensten</u> In 2020 heeft een gedeelte van het verkennende organisatieonderzoek plaatsgevonden. Deze kosten waren niet begroot, € 38.000.	€ 38	
De brandstofkosten bij de werkplaats in Grijpskerke waren € 30.000 dan begroot.	€ 30	N
In de begroting is een bedrag opgenomen voor het uitvoeren van maatwerk bij het beloningsbeleid/flexibel belonen. Dit is niet benut, € 87.000	€ 87	V
<u>Voorzieningen</u> We zijn als gemeente eigen risicodragers voor het geval een langdurig zieke medewerker aanspraak maakt op de wet gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. In 2020 is hier een verplichting voor de komende tien jaar ontstaan die we in de jaarrekening verwerkt hebben, € 290.000.	€ 290	N
<u>Verrekeningen</u> Er zijn meer uren geactiveerd aan investeringen en projecten dan geraamd. Dit betekent dat we ook meer overhead hebben toegerekend. Dit zorgt voor een overschot van € 54.000.	€ 54	V

Paragrafen

Paragraaf bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt?

D.9.01 Continuïteit en kwaliteit in de externe dienstverlening.

Hiervoor is een goede bedrijfsvoering en inzet van mensen, geld, ICT en materiaal noodzakelijk.

Stand van zaken

De interne bedrijfsvoering verliep in 2020 zodanig dat de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening (ook in de coronaperiode) was gewaarborgd.

9.009 We voeren een gedegen financieel beleid met een planning en control cyclus zoals afgesproken met de gemeenteraad.

We leggen financieel beleid vast in de begroting, rapporteren tussentijds over de uitvoering en leggen verantwoording af in het jaarverslag.

Voor 2020 is overeenkomstig de afspraken met de gemeenteraad een P&C-cyclus vastgesteld.

Kwaliteit

Voor 2020 is een planning & control-cyclus opgesteld. Op basis van deze planning zijn de kaderbrief, begroting, bestuursrapportages en het jaarverslag aangeboden aan de gemeenteraad.

Tijd

Geld

9.011 We gebruiken bestuurs- en management informatie om besluitvorming en dienstverlening te verbeteren: 'datagestuurd werken'.

We beschikken over heel veel (basis)gegevens en informatiebronnen. Wat gaan we doen:

1. (Basis)gegevens in kritische informatiesystemen controleren en waar mogelijk verbeteren.
2. De informatie "op maat" beschikbaar stellen voor bestuur en medewerkers.

Dit is een traject van meerdere jaren. Hiermee werken we met correcte en actuele data, waardoor we onze besluitvorming en dienstverlening verbeteren.
Evaluatie 4e kwartaal 2020.

Kwaliteit

Binnen het sociaal domein (wmo/jeugdzorg), het domein burgerzaken en digitale dienstverlening maakten we een begin met het "datagestuurd werken". Een eerste rapportage voor het sociaal domein legden we voor aan de gemeenteraad (december 2020). We begonnen ook met een traject om de kwaliteit van basisgegevens te beoordelen, en de processen die daar invloed op hebben. We ervaren dat datagestuurd werken complex en arbeidsintensief is. Dat komt misschien ook door de beginfase waarin we nu zitten. Het is een meerjarig traject. We blijven hierin investeren.

Tijd

Geld

9.016 We richten de organisatiestructuur verder in en verstevigen deze kwantitatief en kwalitatief, in overeenstemming met onze ambities en de doelstellingen.

Belangrijkste structuuraanpassingen:

- We geven verdere invulling aan tweehoofdige directie waarin de programma's en projecten geborgd zijn en formaliseren dit.
- We geven verder vorm aan de cluster governance die gericht is op de borging van financiële en juridische control, integriteit, informatiebeveiliging en grip op verbonden partijen.
- De nieuwe Toegang voor WMO en Jeugd integreren we in de afdeling Maatschappelijke ontwikkeling.

Versteviging:

- Upgrade frontoffice.
- We upgraden het cluster communicatie.
- Visie en uitvoeringsprogramma dienstverlening.
- We actualiseren het HR-beleid, na kaderstelling door de raad, waarbij we invulling geven aan een gezonde balans tussen eigen personeel en inhuur.
- We geven de raad via de P&C-cyclus in een afzonderlijk overzicht inzicht in de kosten van eigen personeel en inhuur.
- We zetten het instrument Strategische Personeelsplanning (SPP) in voor de juiste personele bezetting op langere termijn door middel van het houden van een 'vlootshouw'..
- We voeren het vastgestelde 'opleidingsbeleid 2017 e.v.' verder uit, met toevoeging van het opleidingstraject voor de invulling van de 1-loketfunctie.
- We zetten de samenwerking met de Hogeschool Zeeland onder de naam Science in Residence op het gebied van opleiden voort. We werken samen met HZ-studenten en de lokale samenleving aan vernieuwing.

Kwaliteit

We hebben in 2020 de invoering van de Nieuwe Toegang en het verder vormgeven van de cluster Governance succesvol afgerond. Het laatste kwartaal van 2020 lieten we een verkennend organisatie onderzoek uitvoeren met betrekking tot een aantal vraagstukken rond de toekomstbestendigheid van de organisatie. De aanbevelingen die dit opleverde werken wij in 2021 verder uit.

In 2020 hebben we als onderdeel van de samenwerking met de HZ ("Science in Residence") 3 trajecten "fit for the future"/minors opgestart met ten eerste medewerkers uit het werkveld Omgevingswet, ten tweede met het DT/MT en ten derde met projectleiders met betrekking tot het doorontwikkelen van vaardigheden die horen bij de veranderende rol van de (lagere) overheid.

Met het oog op een sluitende begroting (negatief beïnvloed door de coronacrisis) stelden we de benoeming van een casusregisseur met een jaar uit en realiseerden we verder op de organisatiekosten (salarissen en inhuur) een forse taakstelling.

Tijd

Geld

9.017 We maken onze digitale archivering duurzaam en stellen de informatie beschikbaar aan het publiek.

We geven verder uitvoering aan het aansluitplan E-depot 2018-2022. Dit betekent voor 2020 het afronden van de opname in het Zeeuws e-depot van de eerste 2 producten, te

weten omgevingsvergunningen en raadsvergaderingen, en (de opstart van) de opname van 2 andere producten.

Kwaliteit

We rondden in het vierde kwartaal grotendeels de overdracht naar het e-depot af van de in 2017 en 2018 verleende omgevingsvergunningen. Ook dragen we dit jaar de rekenkameronderzoeken uit 2017 en 2018 over.

De actualisatie van het verdere aansluitplan e-depot voor 2020/2021 is inmiddels bestuurlijk afgerond.

Tijd

Geld

9.018 We voeren informatiebeveiliging- en privacy-taken uit overeenkomstig de geldende wet- en regelgeving.

Wat we doen:

1. We zorgen voor een up-to-date beleid voor informatiebeveiliging en privacy (IP).
2. Via ENSIA toetsen we jaarlijks de beveiliging van de informatievoorziening en rapporteren hierover in de collegeverklaring.
3. De Functionaris Gegevensbescherming toetst de naleving van de AVG en rapporteert hierover aan de portefeuillehouder.
4. Het verder verhogen van het IP-bewustzijn van de organisatie door onder andere interne workshops.

We starten met de verplichte implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Kwaliteit

We starten met de verplichte implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

In dit kader:

-gebruiken we de inmiddels door Governance beschreven bedrijfsprocessen als leidraad

-hebben we zorggedragen voor BIO conforme inrichting van de 5 informatiesystemen (DigiD, Suwi, Bag. Bgt, Bro) die binnen de Ensia verantwoording extern

worden geaudit en waarover wij ons via de collegeverklaring verantwoorden

-voerden we binnen de ENSIA een nieuwe meting voor de BIO uit

-werkten we diverse BIO normen uit in het tactisch IB beleid dat opnieuw is vastgesteld

-implementeerden we BIO specifieke maatregelen.

We zorgen voor een up-to-date beleid voor informatiebeveiliging en privacy (IP)

In dit kader:

-hebben zorggedragen voor een professioneel informatiebeveiligingsbeleid: in ons strategisch informatiebeveiligingsbeleid onderschrijven we het belang van een adequate informatiebeveiliging. In ons tactisch beleid geven we weer hoe we onze informatiebeveiliging vormgeven

-maakten we ons strategisch- en tactisch informatiebeveiligingsbeleid BIO proof en zijn we begonnen dit beleid in te bedden in de bedrijfsprocessen

-maakten we een begin met de finetuning van het Privacybeleid hetgeen we (in verband met herprioritering als gevolg van de coronacrisis) in 2021 willen afronden.

Via ENSIA toetsen we jaarlijks de beveiliging van de informatievoorziening en rapporteren hierover in de collegeverklaring

In dit kader:

-hebben we de ENSIA Audit over 2019 afgerond; de goedgekeurde collegeverklaring hebben we ter verantwoording aan de gemeenteraad verstuurd; aandachtspunt bij de audit was de verantwoording voor de Burgerzaken aansluiting van Suwinet; dit is aangepast en tijdens de pre-audit over 2020 akkoord bevonden.

-hebben we voor de deadline van 31 december 2020 de zelf evaluatie ingediend bij ENSIA voor alle onderdelen: informatiebeveiliging inclusief BRP en reisdocumenten en Suwinet, DIGID, BAG, BGT en BRO.

De Functionaris Gegevensbescherming (FG) toetst de naleving van de AVG en rapporteert hierover aan de portefeuillehouder

De FG overlegde periodiek met de portefeuillehouder (de burgemeester) en besprak dan de lopende en voorbije privacy zaken, en de zaken die vanuit het toezichtsplan privacy aandacht nodig hadden. Waar nodig gaf de FG tussentijds gevraagd en ongevraagd advies aan de portefeuillehouder.

Het verder verhogen van het IP-bewustzijn van de organisatie door onder andere interne workshops

We hebben het item informatiebeveiliging permanent op verschillende manieren onder de aandacht van medewerkers gebracht. Specifiek informeerden we medewerkers in verband met het thuiswerken in de coronaperiode over veilig thuiswerken.

Beheersorganisatie

We hebben een professionele beheersorganisatie ingericht om een passend niveau van beveiliging te realiseren en dit ook te borgen; we toetsen het niveau van onze informatiebeveiliging met interne- en externe audits en met "hackers"testen; we beschikken over een Computer Security Incident Response – Team; dit kernteam komt in actie bij ieder (dreigend) beveiligings incident.

■ **Tijd**

■ **Geld**

9.019 We zorgen voor een bedrijfszekere en toekomstgerichte ICT- omgeving.

Het dagelijkse ICT beheer doen we zelf en een deel besteden we uit. Op het uitbestede deel voeren we regie. Hierbij zorgen we voor een beschikbaarheid van onze systemen van meer dan 99,5%.

■ **Kwaliteit**

In 2020 beheerden we onze ict zodanig dat de systemen meer dan 99,5 % beschikbaar waren (ook voor thuiswerk in de coronaperiode).

■ **Tijd**

■ **Geld**

9.020 Onze inkoop en aanbestedingen doen we rechtmatig en professioneel volgens ons inkoop- en aanbestedingsbeleid.

- We werken met een inkoopjaarplan.
- We sturen het inkoopjaarplan in 1^e kwartaal 2020 ter informatie aan de raad toe.
- We voeren de aanbevelingen van het medio 2019 uitgevoerde rekenkameronderzoek naar ons inkoop- en aanbestedingsbeleid uit.

Kwaliteit

We hebben ook in 2020 een inkoopjaarplan opgesteld en gedeeld met de raad om vervolgens ook de uitvoering daarvan ter hand te nemen. Deels loopt deze uitvoering door in 2021. Zo moeten er bijvoorbeeld nog stappen worden gezet met betrekking tot de professionaliseringslag van het contractenregister. Het hiervoor oorspronkelijk in de begroting voorziene budget is in 2020 echter ingezet voor de taakstelling organisatie in verband met de gevolgen van de coronacrisis.

In november 2020 is door het DT/MT een plan van aanpak vastgesteld voor verdere professionaliseringslagen van het operationele deel van het inkoopproces. De uitwerking hiervan loopt eveneens door in 2021.

Met betrekking tot de inkoop van inhuur(krachten) hebben we in 2020 een aanbestedingstraject afgerond zodanig dat een aantal eerdere aandachtspunten met betrekking tot de rechtmatigheid op dit gebied zijn opgelost.

Tijd

Geld

9.021 We zorgen er voor dat het aantal gegronde bezwaarschriften niet toeneemt.

In 2018 ontving de commissie bezwaarschriften 76 bezwaarschriften (2017: 63 bezwaarschriften) en bracht zij 58 adviezen (2017: 54 adviezen) uit. In 3 zaken adviseerde de commissie tot gegrondverklaring. In 2017 verklaarde de commissie 10 bezwaarschriften ongegrond, een behoorlijke vermindering.

Dit niveau houden we vast.

Kwaliteit

In het jaarverslag van de Commissie voor de bezwaarschriften staat vermeld dat in 2020 10 bezwaarschriften gegrond zijn verklaard. Dit zijn er drie minder dan in 2019. Het aantal te behandelen bezwaarschriften is hetzelfde gebleven namelijk 115.

Tijd

Geld

9.022 We zorgen ervoor dat het aantal door de ombudsman gegrond verklaarde klachten onder de 5 blijft.

We spannen ons in om klachten in goed overleg op te lossen in plaats van formeel te behandelen.

Kwaliteit

In 2020 zijn 19 klachten ontvangen. Drie hiervan betroffen geen klacht in de zin van het klachtrecht of zijn doorgezonden aan een ander bestuursorgaan. Van de overgebleven 16 klachten zijn drie klachten buiten behandeling gesteld, bijvoorbeeld omdat het om een incident langer dan een jaar geleden ging. Van de overige 13 klachten zijn 10 klachten informeel afgehandeld en drie klachten

formeel behandeld. Van de formele klachten zijn twee klachten ongegrond verklaard en één klacht gegrond.

In slechts 16% van het totale aantal klachten was dus een formele behandeling nodig en bleek vervolgens 2/3 van de formele behandelde klachten ongegrond.

Overzicht inhuur 2020

In het rekenkamerrapport 'Van flexibele schil naar basis op orde' uit november 2017 is de aanbeveling gedaan om twee maal per jaar een overzicht te verstrekken met informatie over de inhuur. Het presenteren van dit overzicht in de jaarstukken s één van de twee momenten waarop we deze informatie verstrekken.

Gemeente Veere	2018	2019	2020	2021
Berekening Inhuur- % tov loonkosten	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroting
Loonkosten medewerkers in dienst	11.300	12.085	13.685	15.209
<i>Inhuur</i>				
- Vanuit P3	768	1.112	1.113	664
- Overige, afdelingen	916	1.092	655	890
- Overige, projecten	499	405	244	-
Totale inhuur	2.183	2.609	2.012	1.554
Inhuur in % van de loonkosten	19,3%	21,6%	14,7%	10,2%

Prioriteiten

Prioriteit	I/S/E	Budget/ investering	Realisatie	Toelichting
Aanschaf 3 bedrijfsbussen plus aanhangwagens	I	151	155	Bussen en aanhangwagens aangeschaft. Investering gereed.
Aanhangwagen Rior unijet 1300 kg	I	20	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Ford Transit Connect	I	48	33	Bus is aangeschaft. Restant budget in te zetten voor aanschaf laadpaal.
Formatie: basis op orde	E	85	85	Inzet procesbegeleider.
Tractor New Holland TC40	I	51	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Volkswagen transporter (laadkraan)	I	61	0	Aanbesteding heeft plaatsgevonden. Levering vindt plaats begin 2021.
Uitrusting Toezichthouders - Aanschaf iPads BOA's met squirtmodule	E	4	0	iPads niet aangeschaft in 2020. Budget valt vrij.
Uitrusting Toezichthouders - Elektrische auto bestickeren en voorzien van blackbox	E	2	2	Budget benut.
Uitrusting Toezichthouders - Aanschaf elektrische auto	I	29	28	Auto is aangeschaft.
Auto onderhoud parkeerautomaten (tweedehands)	I	15	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Auto t.b.v. onderhoud aan parkeerautomaten bestickeren en voorzien van blackbox	E	2	0	Bezuinigd bij financieel perspectief.
Uitrusting Toezichthouders - Aanschaf Handy's	I	20	4	Er zijn 10 nieuwe handy's aangeschaft. Restant is vrijgefallen. Onderuitputting kapitaallasten is ingezet voor licenties en onderhoud.
Aanschaf machine t.b.v. chemievrij onkruidbeheer sportvelden	I	25	29	Machine is aangeschaft.
Aanschaf schrobzuigmachine	I	8	0	Aanschaf vindt plaats in 2021.
Budget t.b.v. externe ondersteuning voor gebiedsontwikkelingen in voorbereiding in o.a. Aagtekerke en Serooskerke	E	60	0	Budget niet ingezet. Gelden vallen vrij en worden ook niet onttrokken uit de reserve.
Informatiebeleid - Extra impuls gebruik kritische informatiesystemen	E	30	30	Budget is ingezet in 2020.

Paragraaf financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, zorgen voor voldoende liquide middelen en daarbij afdekken van rente- en kredietrisico's.

Het treasury beleid van de gemeente Veere is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter.

Financiering

Het financieringsbeleid is er op gericht geweest zo lang mogelijk met 'kort geld' te financieren. Gedurende het jaar 2020 zijn maandelijks kasgeldleningen afgesloten. Dit was mede noodzakelijk omdat ten gevolge van Covid-19 onder andere de voorlopige aanslag toeristenbelasting 2020 niet is opgelegd. Daarnaast is coulant omgegaan met de invordering van diverse andere belastingen. Voor een tekort aan liquide middelen moet de gemeente kort of lang geld aantrekken omdat rood staan op onze bankrekening boven € 5.000.000 duur is (exedentrente).

In 2020 zijn geen langlopende geldlening afgesloten want er worden namelijk grote ontwikkelingen verwacht met betrekking tot het aantrekken van 'lang geld' voor de realisatie van het maatschappelijk vastgoed. Er zijn in september en december 2020 renteherzieningen geweest op 2 bestaande leningen. Voor de jaren 2021 en volgende geeft dit een financieel voordeel.

Renteherziening leningen					
Bedrag	datum herziening	percentage oud	percentage nieuw	looptijd	vaste looptijd
2.250.000,00	30-09-2020	2,985%	0,50%	30 jaar	ja
3.375.000,00	21-12-2020	3,700%	0,27%	30 jaar	ja

Onderstaande tabel geeft het effect weer van de reguliere aflossing op de gemiddelde rente van de leningenportefeuille. Na de reguliere aflossingen bedraagt de gemiddelde rente van de leningenportefeuille per 31 december 2020: 2,07%.

Mutaties in leningenportefeuille	Bedrag	Mutatie gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2020 leningenportefeuille	43.764	2,45%
Nieuwe leningen	0	0%
Reguliere aflossingen	1.666	0%
Vervroegde aflossingen	0	0%
Rente herzieningen	0	-0,38%
Stand per 31 december 2020 leningenportefeuille	42.098	2,07%

Kasgeldlimiet

De norm van de kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. De kasgeldlimiet voor 2020 bedroeg € 5.841.000.

Heel 2020 is de rente voor kasgeldleningen historisch laag geweest. Er is in 2020 optimaal gebruik gemaakt van het aantrekken van kasgeldleningen met in acht neming van het treasury statuut en de Wet FIDO (Financiering decentrale overheid). Het laagst behaalde percentage bedroeg -0,45%.

Prognose kasgeldlimiet per kwartaal 2020					
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari 2020	68.715	68.715	68.715	68.715
1)	Toegestane kasgeldlimiet				
	- in procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	- in bedrag	5.841	5.841	5.841	5.841
2)	Omvang vlottende korte schuld				
	- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	2.333	5.333	3.833	3.167
	- schuld in rekening-courant	3.400	3.782	2.084	718
	- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
	- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
		5.733	9.115	5.917	3.885
3)	Vlottende middelen				
	- contante gelden in kas	0	0	0	0
	- tegoeden in rekening-courant	36	39	329	29
	- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
		36	39	329	29
4)	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	5.697	9.076	5.588	3.856
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	5.841	5.841	5.841	5.841
	Ruimte (+)/overschrijding (-); (1-4)	144	-3.235	253	1.985

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende geldleningen. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten met het risico van snel oplopende rentelasten. Onder het 'kopje' Financiering is al gesproken over een tweetal renteherzieningen op de vaste schuld. De herfinanciering heeft geresulteerd in omzetting van twee leningen met een renteherziening elke 10 jaar in leningen met een vast rentepercentage tot het einde van de looptijd.

In de Wet Fido is een norm gegeven voor de omvang van het renterisico. De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. De wetgever heeft bepaald dat in een jaar voor maximaal 20% onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Op een begrotingstotaal van € 68.715.000 bedraagt de renterisiconorm € 13.743.000. De ruimte onder de renterisiconorm bedraagt voor 2020: € 6.451.000.

Renterisico vaste schuld over 2020		
	Begroting	Rekening
Berekening (bedragen x € 1.000)	2020	2020
Renteherziening op vaste schuld o/g	5.625	5.625
Aflossingen	1.667	1.667
Renterisico	7.292	7.292
Renterisiconorm	13.743	13.743
Ruimte onder renterisiconorm	6.451	6.451
Overschrijding renterisiconorm	0	0
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal	68.715	68.715
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
Renterisiconorm	13.743	13.743

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente ruim binnen de renterisiconorm blijft.

Kredietrisiconorm

Bij de verstrekte geldleningen loopt de gemeente kredietrisico's. Dit zijn voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico. In 2020 zijn de aflossingen conform de gemaakte afspraken door de kredietnemers gedaan.

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op verstrekte gelden weergegeven. Overige instellingen betreft de stortingen in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). SVn ontwikkelt, beheert en verstrekt aantrekkelijke leningen voor het kopen, verduurzamen en verbeteren van woningen en bedrijfsruimten.

De restant schuld onder woningcorporaties betreft een langlopende geldlening aan de Stichting Zeeuwend. Op deze lening wordt jaarlijks afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 3,95%. Het laatste jaar van aflossing is 2051.

Kredietrisico			
Risicogroep	Hypothecaire zekerheid	Restant schuld in € 1.000	%
Lokale verenigingen/stichtingen	neen	10	0,18
Overige instellingen	ja/neen	1.971	36,04
Personeel	ja	0	0,00
Personeel	neen	1	0,02
Woningcorporaties	neen	3.487	63,76
Totaal		5.469	100,00

Schatkistbankieren

De Wet HOF (Houdbare overheids financiën) verplicht publieke instellingen al hun liquide middelen (boven drempelbedragen) die niet direct nodig zijn voor het uitvoeren van hun publieke taak aan te houden bij het ministerie van Financiën.

Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 0,75% met een minimum van € 250.000.

Voor Veere geldt als drempel in 2020: $0,75\% \times € 68.715.000 = € 515.362,50$.
In 2020 hebben wij geen gelden aangehouden bij Schatkistbankieren.

Ten gevolge van de verplichting van schatkistbankieren lopen wij geen debiteurenrisico meer. Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen.

Renteschema

In onderstaand schema geven we inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€ 907.080
b.	De externe rentebaten (idem)			-/-	€ 164.088
	Saldo rentelasten en baten				€ 742.992
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	€ 138.109		
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ -		
c3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	€ -		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				€ - 138.109
d1	Rente over eigen vermogen			+	€ -
d2	Rente over voorzieningen			+	€ -
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				€ 604.883
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1% afgerond)	-/-			€ 647.981
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury				€ - 43.098

Paragraaf lokale heffingen

De paragraaf "Lokale heffingen" is voorgeschreven in artikel 10 van het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid voor de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Veere uit 8 belastingen. Deze zijn gelegitimeerd door verordeningen die door de gemeenteraad ieder jaar opnieuw worden vastgesteld. De heffingen verdelen we in twee categorieën, te weten:

Belastingen: heffingen die door de overheid dwangmatig worden opgelegd, zonder dat daar voor de belastingbetaler een individuele aanwijsbare prestatie tegenover staat. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.

Rechten: betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. Vaak is de betaling slechts een deel van de werkelijke kosten. Rechten zijn gebaseerd op het profijtbeginsel (iemand die meer van de overheid profiteert, betaalt een hogere bijdrage). Belanghebbenden hebben min of meer de mogelijkheid om te kiezen of zij gebruik maken van een gemeentelijke dienst.

Waarom wordt er belasting geheven?

Een gemeente maakt geen winst zoals een private onderneming. De uitgaven die de gemeente jaarlijks moet doen voor het lokaal bestuur, zoals het onderhouden en in standhouden van wegen, scholen, openbaar groen etc. dekken we voor een groot gedeelte uit ontvangsten van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering. Daarnaast ontvangt de gemeente doel- of specifieke uitkeringen van het Rijk. De bestemming van deze middelen is vooraf bepaald. Op grond van de gemeentewet kunnen de gemeenten belastingen heffen. Gemeenten mogen alleen belasting heffen voor zover de wet dit uitdrukkelijk toestaat.

Typen gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in twee typen. Er zijn belastingen/heffingen die een algemeen karakter hebben. Dit soort belastingen/heffingen zijn qua hoogte en besteding niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven. Te denken valt aan de OZB, de toeristenbelasting, hondenbelasting en forensenbelasting. Andere belastingen/heffingen besteden we aan een bepaald doel. De opbrengst van deze belastingen/heffingen mag nooit hoger zijn dan de kosten die voor dit bepaalde doel worden gemaakt. Hierbij valt te denken aan rioolheffing en leges.

Totstandkoming van de tarieven

Jaarlijks stellen we bij de begroting de tarieven voor de belastingen/ heffingen, rechten en privaatrechtelijke heffingen vast. Per belasting/heffing stelt de raad jaarlijks een verordening vast met daarin doel, grondslag en tarieven van de belasting/heffing.

Tarievenbeleid

De tarieven voor 2020 zijn verhoogd volgens de besluitvorming door de raad bij de begroting en daarop aansluitend de vaststelling van de verordeningen. Onderstaand treft u de tarieventabel van 2020 aan.

Tarieven 2020

Soort	Grondslag	2020
OZB		
Woning eigenaar	WOZ-waarde	0,0940%
Niet-woningen gebruiker	WOZ-waarde	0,1077%
Niet-woningen eigenaar	WOZ-waarde	0,1352%
Toeristenbelasting		
Bezoeker	Per overnachting	€ 1,30
Afvalstoffenheffing		
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden	€ 213,60
	Meerpersoonshuishouden	€ 241,27
Rioolheffing		
Eigenaar	Aansluiting woning < € 100.000,--	€ 58,25
	Aansluiting niet-woning < € 100.000,-	€ 88,55
	-	-
Gebruiker	Waterafvoer (< 75m ³)	€ 62,22
Forensenbelasting		
Forensenbelasting	WOZ-waarde	0,2094%
Lijkbezorgingsrechten		
Begraafrecht	Lijkbezorging	€ 1.882,00
Recht op urnengraf	Urnengraf	€ 648,00
Precariobelasting		
Winkeluitstalling	per m ²	€ 4,15
Terras p/m kustkernen	per m ² hoogseizoen	€ 7,98
Hondenbelasting		
Hondenbelasting	1 ^e hond	€ 69,60
	2 ^e hond	€ 122,22
	Kennel	€ 227,44

Opbrengsten

Hieronder volgt een overzicht van de opbrengsten van de diverse heffingen in 2020.

Bedragen x € 1.000	Begroting primair	Begroting inclusief wijzigingen	Rekening	Verschil
Toeristenbelasting	6.792	5.092	5.477	385
OZB	5.466	5.418	5.429	11
Afvalstoffenheffing	3.306	3.297	3.327	30
Rioolheffing	2.144	2.329	2.404	75
Forensenbelasting	1.789	1.789	1.742	-47
Lijkbezorgingsrechten	443	376	376	0
Precariobelasting	171	156	835	679
Hondenbelasting	133	133	125	-8
TOTAAL	20.244	18.590	19.715	1.125

De belangrijkste posten lichten we hieronder toe:

Forensenbelasting

De tarieven drukken we uit in een percentage van de WOZ-waarde. De hoogte van het tarief is mede bepalend door de gemiddelde waardedaling van het vastgoed binnen de Gemeente Veere.

De realisatie is € 47.000 lager uitgekomen dan vooraf was geraamd. Er is al jaren een tendens dat er steeds meer contracten worden afgesloten met een maximaal eigen gebruik onder de 90 dagen. Hierdoor vervalt de grondslag om forensenbelasting te heffen.

Toeristenbelasting

De methodiek van de toeristenbelasting is dat er gedurende het seizoen een voorlopige aanslag wordt opgelegd die $\pm 80\%$ van het werkelijke aanslagbedrag betreft. Definitieve aanslag wordt eind maart van het daarop volgende jaar opgelegd. Door de COVID 19 pandemie is er in 2020 geen voorlopige aanslag opgelegd maar de definitieve aanslag 2020 wordt eind maart 2021 conform de planning opgelegd. We controleren of het aantal overnachtingen van de aangifte correspondeert met het nachtverblijfregister. Met de sector zijn hierover afspraken gemaakt.

De reeds ingediende aangiftebiljetten laten zien dat de inschatting van de tussentijdse begrotingswijziging te hoog is geweest. De realisatie is € 385.000,-- hoger uitgekomen dan vooraf was geraamd.

Precariobelasting

De opbrengsten zijn € 679.000 hoger dan geraamd. Dit komt omdat de opbrengsten van precario op kabels en leidingen niet geraamd waren, voor in totaal € 728.000. Wanneer we de precariobelastingen op kabels en leidingen uitzonderen is sprake van een lagere opbrengst van € 49.000. Dit komt door de Covid-19 uitbraak en de besluitvorming over de aanslagen voor de precario op terrassen.

Rioolheffing

Voor de rioolheffing gelden twee grondslagen.

De eigenarenbelasting wordt gebaseerd op de WOZ waarde. Er gelden hierbij aparte tarieven voor woningen en niet-woningen. Daarnaast leggen we een afvoerheffing op naar het waterverbruik.

De opbrengst van de rioolheffing is € 75.0000,-- hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door een meeropbrengst bij de niet-woningen.

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt deel uit van het gemeentelijk minimabeleid. Het kwijtscheldingspercentage dat we hanteren bedraagt 100%. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding beoordelen we aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets nemen we de kosten van bestaan voor 100% mee, volgens de bijstandsnorm. Zo maken we maximaal gebruik van de wettelijke vrijheden op dit gebied. Kwijtschelding kan alleen van de aanslag onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In 2020 hebben we voor een bedrag van € 52.000 aan belastingen kwijtgescholden.

Kostendekkendheid tarieven

Vanaf de begroting 2017 moeten we in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Bij de hierna opgesomde heffingen is hiervan sprake. Bij deze heffingen is het toegestaan om maximaal 100% van de kosten te dekken. Dit is in de gemeente Veere uitgangspunt. In de onderstaande gegevens vergelijken we de totale kosten en baten met elkaar en noemen we het kostendekkingspercentage.

Afvalstoffenheffing

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:	Begroting primitief	Begroting na wijzigingen	Rekening
Kosten taakveld afval , inclusief rente	3.125	3.124	3.150
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffing	265	218	335
Inkomsten taakveld reserves, onttrekking reserve (inv. perscontainers)	44	44	44
Netto kosten taakveld	2.816	2.863	2.771
Toe te rekenen kosten			
Overhead	174	166	199
BTW	564	567	566
Totale kosten	3.553	3.596	3.535
Opbrengst heffingen	3.306	3.297	3.322
Dekkingspercentage	93%	91,7%	94,0%
Inzet voorziening	116	180	119
Inzet algemene middelen	130	120	94

De voorziening is voor een bedrag van €119.364 ingezet. De voorziening is hiermee volledig benut.

Rioolheffing

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing:	Begroting primitief	Begroting na wijzigingen	Rekening
Kosten taakveld riolering , inclusief rente	1.831	1.892	1.807
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffing	38	40	17
Netto kosten taakveld	1.793	1.853	1.790
Toe te rekenen kosten			
Overhead	235	235	198
BTW	273	300	293
Totale kosten	2.301	2.388	2.281
Opbrengst heffingen	2.144	2.329	2.407
Dekkingspercentage	93,17%	97,50%	105,54%
Inzet voorziening	0	2	-126
Inzet algemene middelen	157	58	0

De stand van de voorziening, na toevoeging van het overschot van € 126.455, is op 31 december 2020 € 248.995.

Lijkbezorging

Berekening van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten:	Begroting primitief	Begroting na Rekening wijzigingen
--	---------------------	-----------------------------------

Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria , inclusief rente	442	409	411
Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria, exclusief heffing (inclusief verlenging grafrechten)	43	111	112
Netto kosten taakveld	399	298	299
Toe te rekenen kosten			
Overhead	236	226	226
Totale kosten	634	524	525
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	443	376	377
Dekkingspercentage	69,9%	71,8%	71,8%

In 2020 is een bedrag van € 103.063 ontvangen uit de verlenging van grafrechten.

Leges

Omdat we over tal van producten leges heffen geven we in de volgende tabel de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening weer. In de onderstaande tabel geven we het kostendekkingspercentage per titel weer en vervolgens per hoofdstuk.

Recapitulatie kostendekking leges Veere rekening 2020				
Hoofdstuk		Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Totaal		€ 1.519.367	€ 895.774	59%
Titel 1	Algemene dienstverlening	€ 539.126	€ 281.321	52%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 115.439	€ 53.079	46%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 138.901	€ 74.720	54%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 131.028	€ 75.377	58%
	Naturalisaties (extra ingevoegd onderdeel)	€ 20.823	€ 15.024	72%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basis registratie persoonsgegevens (BRP)	€ 17.862	€ 8.302	46%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens			
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 28.438	€ 16.604	58%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			
Hoofdstuk 12	Leegstandwet			
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie			
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen			
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet	€ 9.556	€ 545	6%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 23.891	€ 1.362	6%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 1.921	€ 32.402	1687%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 51.267	€ 3.906	8%
Hoofdstuk 19	Diversen	€ -	€ -	-
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	€ 702.250	€ 584.509	83%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 702.250	€ 584.509	83%
Hoofdstuk 4	Vermindering			
Hoofdstuk 5	Teruggaaf			
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			
Hoofdstuk 9	Sloopmelding			
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ -	€ -	-
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn	€ 277.991	€ 29.944	11%
Hoofdstuk 1	Drank- en Horecawet	€ 94.684	€ 25.333	27%
Hoofdstuk 2	APV vergunningen en ontheffingen	€ 183.307	€ 4.611	3%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven			
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte			
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening			
Hoofdstuk 6	Brandbeveiliging en brandpreventie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 7	Wet Bibob	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Kleinschalig kamperen	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ -	€ -	-

Lokale lastendruk

Kengetallen belastingcapaciteit 2020 (in €)		
A	OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde (297.000):	279
B	Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde	
	eigendom	63
	gebruik	113
C	Afvalstoffenheffing	241
D	Heffingskorting	0
E	Totale woonlasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde (A+B+C-D)	696
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde	776
	Gemeentelijke belasting capaciteit (E/F * 100%)	89,69%

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

De paragraaf Verbonden Partijen nemen we op om te voldoen aan artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Volgens de artikelen 15 en 26 dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

- De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- De lijst van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een **bestuurlijk** en een **financieel** belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we: een zetel in een bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld; die zijn ze kwijt in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen kan een manier zijn om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Op degene die in het bestuur van een verbonden partij functioneert, berust de verplichting zich te verantwoorden (gevraagd en ongevraagd) naar het bestuursorgaan dat betrokkene naar die partij heeft afgevaardigd.

Er is een veelheid aan verbonden partijen. Het is voor het inzicht van de gemeenteraad van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's, in hoofdlijnen aan wordt gegeven. Daarbij dient apart stilgestaan te worden bij de voornemens omtrent verbonden partijen.

Veere

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 28 januari 2016 de nota "Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen" van de VZG vastgesteld. Dit rapport heeft tot doel om de onderlinge samenwerking tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (gemeenschappelijke regeling) te verbeteren.

De collegeleden vertegenwoordigen de gemeente in de besturen van gemeenschappelijke regelingen. Vertegenwoordiging in gemeenschappelijke regelingen is aangemerkt als een taak van bestuur en uitvoering, dus behorend tot de bevoegdheden van het college.

Indeling

We verdelen de verbonden partijen als volgt onder in drie categorieën:

- Gemeenschappelijke regelingen (nummer 1 t/m 7)
- Stichtingen en verenigingen (8)
- Overige verbonden partijen (nummer 9 t/m 12)

1. Gemeenschappelijke regeling Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

<i>Vestigingsplaats</i>	Borsele
<i>Doel</i>	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.

<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén lid en een plaatsvervanger, door en uit de raad (inclusief de voorzitter) gekozen.			
<i>Financieel belang</i>	Jaarlijkse verplichting naar rato van aangeboden afval en voor de garantieverplichting naar rato van het aantal inwoners.			
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en milieu			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	Het OLAZ berekent aan de deelnemende gemeenten de afvalverwerkingskosten die in rekening worden gebracht van de contractpartners die de verschillende afvalstromen verwerken. Het voorschottarief voor brandbaar restafval bedroeg in 2020 € 83 per ton en € 32,63 per ton aan afvalstoffenbelasting. Het tarief voor GFT bedroeg € 77 per ton en voor de plastic en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) € 10,60 per ton. Voor glas was dit € 14,63 per ton en voor oud papier € 27 per ton. De (voorschot)bijdrage voor de milieustraten bedroeg in 2020 na begrotingswijziging € 24,78 per inwoner.			
<i>Ontwikkelingen</i>	Door landelijke regelgeving is er een verplichting de grove huishoudelijke afvalstoffen verder te scheiden, zoals hout, piepschuim en vloerbedekking. Dit brengt naar verwachting ook extra kosten met zich mee. De verwerkingskosten van verschillende afvalstromen zoals hout en harde kunststoffen laten een stijgende trend zien.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	In 2020 is door covid 19 er aanzienlijk meer grof (rest)afval aangeboden op de milieustraten. Ook zijn er onvoorziene kosten gemaakt door inzet verkeersregelaars.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 412.475	€ 428.940	€ 9.972.638	€ 10.541.377	€ 16.465

2. Orionis Walcheren

<i>Vestigingsplaats</i>	Vlissingen
<i>Doel</i>	De primaire taak van Orionis Walcheren is de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen. Orionis Walcheren begeleidt mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, naar zo regulier mogelijk (betaald) werk. Als (betaald) werk nog niet mogelijk is, wordt er ingezet op participatie, zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. Daar waar nodig wordt (tijdelijk) inkomenssteun en/of schuldhulpdienstverlening geboden.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Middelburg, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders met Sociale Zaken in hun portefeuille van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Het algemeen bestuur bestaat uit de leden van het dagelijks bestuur aangevuld met 1 lid van het college van B&W uit elke gemeente.
<i>Financieel belang</i>	De Gemeente Veere betaalt een bijdrage in de uitvoeringskosten. De verdeling van deze kosten vindt plaats op basis van de verdeelsleutel ontvangen rijksvergoedingen. Tevens wordt er een extra bijdrage betaald voor de uitkeringslasten voor dat deel van de lasten wat de Rijksvergoeding te boven gaat. Ook deze bijdrage wordt toegeedeeld op basis van de ontvangen Rijksvergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein

<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 1.343.983 (Exploitatie bijdragen inkomen en bedrijfsvoering en AIV)			
<i>Ontwikkelingen</i>	De begroting 2021 is op 13 november 2020 vastgesteld. Deze was beleidsarm en daar staat een, nog in te vullen taakstelling in opgenomen, van € 244.000. De begroting en de taakstelling worden uitgewerkt in de eerste begrotingswijziging 2021.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 707.000	€ 2.833.000	€ 28.996.000	€ 29.429.000	€ 2.833.000

3. De Zeeuwse muziekschool

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg			
<i>Doel</i>	Deze regeling heeft tot doel een vorm van bestuurlijke en organisatorische samenwerking, waarbinnen het geven van instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en de muzikale vorming in de ruimste zin van leerlingen woonachtig in de deelnemende gemeenten wordt uitgeoefend.			
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van 10 Zeeuwse gemeenten.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van B&W.			
<i>Financieel belang</i>	Inwoners gerelateerde bijdrage in de jaarlijkse vaste kosten; docenturen in Veere gerelateerde bijdrage in de niet toerekenbare kosten (overhead); de variabele kosten zijn afhankelijk van door de gemeente gekozen programma.			
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 178.358			
<i>Ontwikkelingen</i>	De directie van de GR stelt voor om het resultaat over 2020 ad €. 194.807,- als volgt te bestemmen: <ul style="list-style-type: none"> • Toevoeging aan de bestemmingsreserves € 185.308,- • Toevoeging aan de Algemene Reserve € 9.500,- 			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 489.739	€ 553.964	€ 895.976	€ 997.574	€ 194.807

4. Het Zeeuws archief

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Behartiging belangen van de minister en de gemeenten op het archiefgebied.

<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Veere en Middelburg en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Portefeuillehouder Archiefzaken en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van burgemeester en wethouders.			
<i>Financieel belang</i>	Vaste jaarlijkse bijdrage.			
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie / Overhead			
<i>Rekening2020 (bijdrage)</i>	€ 141.005 bijdrage GR € 27.153 bijdrage e-depot			
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>Het dagelijks bestuur van het Zeeuws Archief stelt voor het positieve saldo van € 141.918,- als volgt te verdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toevoegen aan de bestemmingsreserve digitalisering een bedrag van € 80.000,- t.b.v. het in 2021 uit te voeren digitaliseringsproject memories van successie. • Toevoegen aan de bestemmingsreserve programmagelden een bedrag van € 61.918 t.b.v. advies en aanschaf eigen e-Depot. 			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 1.951.914	€ 2.103.832	€ 2.852.619	€ 3.229.705	€ 141.918

5. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Goes
<i>Doel</i>	Uitvoering geven aan het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid voor alle deelnemende Zeeuwse gemeenten zoals in de Wet publieke gezondheid staat beschreven. Naast deze taken wordt op basis van afspraken in de gemeenschappelijke regeling ook taken uitgevoerd voor de individuele gemeenten die hier opdracht voor hebben gegeven. De GGD Zeeland heeft in ieder geval tot taak de gemeenten te adviseren over de bevordering, totstandkoming en de continuïteit van de samenhang binnen de collectieve preventie en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit de raad, inclusief de voorzitter.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage voor de Algemene Gezondheidszorg naar rato van het aantal inwoners en gedeeltelijk voor de Jeugdgezondheidszorg naar rato van het aantal 0-19 jarigen op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het CBS gepubliceerd.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgesondheid en Milieu
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 896.852,- (Veerse bijdrage GR) € 10.212,- (consultatiebureaus) € 5.894,- (aanvullende diensten)

<i>Ontwikkelingen</i>	MBO Ziekteverzuim wordt vanaf 2021 toegevoegd aan het takenpakket van de GGD. In juli 2020 heeft de raad een besluit genomen over inzet van extra middelen voor Veilig Thuis (vanuit eigen middelen GGD).			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
N.n.b.	N.n.b.	N.n.b.	N.n.b.	N.n.b.

6. Veiligheidsregio Zeeland

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg			
<i>Doel</i>	Adequate brandweezorg bieden, voorbereid en geoefend zijn op rampen en crises en een meldkamer in stand houden. Dit alles op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's.			
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester in het Dagelijks en Algemeen Bestuur. De Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) voert gemeentelijke taken uit. Het is belangrijk dat dat goed gebeurt en binnen de door de gemeente beschikbaar gestelde financiële middelen.			
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners alsmede andere uitkeringen en vergoedingen.			
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 1.895.493			
<i>Ontwikkelingen</i>	De VRZ heeft een rekeningresultaat van € 1.592.009. Voorgesteld wordt om het deels aan gemeenten uit te betalen vanwege de inzet GRIP 4 COVID-19, uitbetaling saldo aan de gemeenten, bedrag op te nemen als bestemmingsreserve voor uitgestelde activiteiten en deels toe te voegen aan de algemene reserve.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 3.671.380	€ 4.708.553	€ 34.591.356	€ 34.125.916	€ 1.592.009

7. Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen			
<i>Doel</i>	De RUD Zeeland voert in opdracht van de gemeenten, provincie en het waterschap voor milieutaken en Wobotaken de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Ze vervult deze taken professioneel, doelmatig en volgens vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.			

<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van alle Zeeuwse gemeenten, het algemeen en het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Lid van het algemeen bestuur van de RUD. De gemeente Schouwen-Duiveland vertegenwoordigt de regio Walcheren-Schouwen-Duiveland in het dagelijks bestuur van de RUD.			
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van hoeveelheid ingebrachte VTH-taken.			
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 220.020			
<i>Ontwikkelingen</i>	De RUD voerde in 2020 taken voor ons uit voor milieuvergunningverlening en toezicht en handhaving. De geplande aantallen voor 2020 haalde ze niet volledig. Bij vergunningverlening kwam dit doordat er niet meer vraag was bij bedrijven (meldingen, vergunningaanvragen). Voor toezicht kwam dit voornamelijk door Corona maatregelen. De RUD voerde het toezicht zo veel mogelijk alternatief uit door bijvoorbeeld administratieve controles. Het Algemeen Bestuur van de RUD evalueerde in 2020 de begrotings-systematiek PxQ (prijs x kwaliteit), paste deze aan en besloot met ingang van 2021 af te rekenen op werkelijke uren in plaats van op begrote producten. Het uiteindelijke doel is afrekenen op stuksniveau.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 1.438.783	€ 1.596.642	€ 1.794.494	€ 1.752.250	€ 451.418

8. Gemeentelijke Vervoers Centrale Zeeland B.V. (GVC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De Gemeentelijke Vervoerscentrale verzorgt de planning, regie en contractbeheer van het doelgroepenvervoer wat onder verantwoording van de gemeente valt.
<i>Betrokken partijen</i>	Alle Zeeuwse gemeenten, de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland zijn aandeelhouder.
<i>Bestuurlijk belang</i>	In 2015 zijn de Walcherse gemeenten toegetreden tot de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC). In 2017 is besloten de vertegenwoordiging van de gemeente Veere (en ook van Middelburg en Vlissingen) in de GVC te beperken tot toezichthouder in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) en niet meer als bestuurder in de GVC. De statuten zijn hierop aangepast. Jaarlijks wordt in de aandeelhoudersvergadering de begroting vastgesteld.
<i>Financieel belang</i>	De Walcherse gemeenten (als houders van de zogenaamde preferente aandelen C) kunnen niet aangesproken worden voor eventueel verlies of winst van de onderneming.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	WMO vervoer inclusief centralekosten € 575.410 Leerlingenvervoer inclusief centralekosten € 412.027

<i>Ontwikkelingen</i>	We continueren de werkwijze met de GVC als regisseur van de uitvoering van doelgroepenvervoer. We doen dit op basis van dienstverleningsovereenkomsten samen met Middelburg en Vlissingen. Het doel is betrouwbaar en kwalitatief goed doelgroepenvervoer en een duurzame ontwikkeling te realiseren.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 279.894	€ 1.905.885	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

9. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag			
<i>Doel</i>	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
<i>Betrokken partijen</i>	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Veere kan gebruik maken van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergadering.			
<i>Financieel belang</i>	Veere bezit een pakket van 7.020 aandelen van € 2,50 nominaal. De waarde van deze aandelen fluctueert constant.			
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 0.			
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>De kredietvraag van de klanten van BNG Bank is in 2020 toegenomen. De omvang van nieuw verstrekte langlopende kredieten bedroeg in 2020 een stijging van 13,6% ten opzichte van 2019. Vooral de portefeuille langlopende leningen aan woningcorporaties nam toe. De omvang van nieuw verstrekte langlopende kredieten bedroeg € 11.7 miljard.</p> <p>Belangrijkste klanten van de bank zijn decentrale overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De vraag vanuit decentrale overheden was hoger dan verwacht, mede veroorzaakt door de hogere uitgaven door de Covid-19 pandemie en in het sociale domein. De compensatie door rijksoverheid dempt de financiële gevolgen van Covid-19 pandemie voor publieke sector.</p> <p>Daarnaast investeren gemeenten in verduurzaming, klimaatadaptatie en vernieuwing en onderhoud van maatschappelijk vastgoed.</p>			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Geen			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 4.887	€ 5.097	€ 144.802	€ 155.262	€ 221

10. Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij N.V. (PZEM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg			
<i>Doel</i>	P.Z.E.M. N.V. is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied van elektriciteits-, gas-, water- en warmtevoorziening.			
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Goeree-Overflakkee en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).			
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in P.Z.E.M. N.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen P.Z.E.M. N.V. gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 119.526. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in P.Z.E.M. N.V. een risico loopt tot dit bedrag.			
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 0.			
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>Er lopen momenteel twee onderzoeken met betrekking tot twee bedrijfsonderdelen van P.Z.E.M.</p> <p>Aandelen Evides In 2019 heeft een ambtelijke werkgroep onderzoek gedaan naar de mogelijkheid tot overdracht van de aandelen in Evides van P.Z.E.M. naar de aandeelhouders. Uitkomst van dit onderzoek was dat er een vervolgonderzoek gedaan zou worden naar de variant waarbij eerst het juridische en vervolgens het economische eigendom (dividendstroom) overgaat naar de aandeelhouders. Dit onderzoek loopt nog. Bijkomend aspect is dat in juni 2020 in het compensatiepakket voor de Marinierskazerne in Vlissingen ook een passage is opgenomen m.b.t. eventuele hulp vanuit het Rijk bij de overdracht van de aandelen. Deze passage wordt in nauw overleg met het Rijk uitgewerkt.</p> <p>Sloecentrale Eind 2019 heeft EDF aangegeven haar aandeel van 50% in de Sloecentrale te willen verkopen. PZEM onderzoekt momenteel welke scenario's er mogelijk zijn (koop/verkoop). De aandeelhouders hebben een extern adviesbureau in de arm genomen om onafhankelijk onderzoek te doen naar de diverse mogelijke scenario's. Dit adviesbureau heeft begin 2020 een advies uitgebracht waarover begin 2020 een besluit genomen is genomen in de raden en staten. Het vervolgtraject is, door de uitbraak van het coronavirus, nog onduidelijk.</p>			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
€ 1.346.621	€ 1.376.990	€ 940.039	€ 850.880	-€ 21.841

bedragen x € 1.000

11. Walcherse Archeologische Dienst (WAD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg, Vlissingen en Veere
<i>Doel</i>	Voldoen aan het verdrag van Malta, de gewijzigde Monumentenwet en het gemeentelijk archeologiebeleid.

<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Veere, Vlissingen en Middelburg.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Ondersteuning van de WAD en uitvoering van het gemeentelijk archeologiebeleid.			
<i>Financieel belang</i>	Met een eigen archeologiebeleid en -dienst voldoen we met relatief beperkte kosten aan de wettelijke eisen en besparen we tijd en kosten.			
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie			
<i>Rekening 2020 (bijdrage)</i>	€ 72.871			
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>Op basis van een wettelijke verplichting heeft de gemeente Veere (in samenwerking met de gemeenten Middelburg en Vlissingen) haar eigen archeologiebeleid. Dit beleid is in december 2015 geactualiseerd: er is een paragraaf Maritieme archeologie toegevoegd en de Archeologische kaarten bij de nota zijn geactualiseerd. In januari 2016 heeft de gemeenteraad de geactualiseerde nota archeologische monumentenzorg Walcheren 2016-2022 vastgesteld. Net als in voorgaande jaren heeft de Walcherse Archeologische Dienst (WAD) in 2020 het archeologiebeleid veelvuldig vertaald in de verschillende facetten van de ruimtelijke ordening: bijv. bestemmingsplannen, vergunningen, gebiedsontwikkelingen en -visies. Ten behoeve van verschillende ontwikkelingen, zowel vanuit de gemeenten als particulier, heeft de WAD ook regie uitgevoerd over onderzoeken en op kleine schaal ook zelf onderzoeken uitgevoerd. Een groot onderzoeksproject dat in 2020 liep, is de uitwerking van de opgraving in het Singelgebied in Domburg en een uitgebreid proefsleuvenonderzoek in het gebied Serooskerke Oost. Zelf heeft de WAD ook archeologisch onderzoek uitgevoerd op het terrein Bouwlust III Aagtekerke.</p> <p>Inspanningen bij omgevingsvergunningaanvragen zijn vooral gericht op het in overleg met de aanvrager komen tot een vorm van graven en funderen, waarbij zo min mogelijk archeologie bedreigd wordt. Het resultaat is tweeledig: archeologie blijft gespaard (behoud <i>in situ</i>) en de aanvrager hoeft geen onderzoek te laten doen. Dit spaart hem kosten.</p> <p>Op het gebied van publiekswerking heeft de WAD ook in 2020 tussen de coronalockdowns een les over archeologie op een basisschool kunnen geven. Veel van de jaarlijkse lessen, maar ook lezingen en presentaties zijn door de corona komen te vervallen.</p>			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2020</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2020</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2020</i>	<i>Resultaat 2020</i>
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven we aan hoe we omgaan met het beheren van onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten als wegen, bomen, bruggen, lichtmasten, gebouwen, riolering etc. We noemen het kapitaalgoederen omdat er veel van het vermogen, of met een ander woord kapitaal, van de gemeente inzit.

Voor alle kapitaalgoederen stellen we beheerplannen op. Deze plannen actualiseren we iedere 5 tot 10 jaar, afhankelijk van het soort kapitaalgoed.

In die beheerplannen geven we een antwoord op de volgende vragen:

- * Wat moeten we beheren? We noemen dat in vaktermen het areaal.
- * Op welk niveau gaan we beheren? Of, met andere woorden: hoe netjes moet het er uit zien?
- * Welke maatregelen zijn daarvoor nodig?
- * Hoeveel gaat dat dan kosten?

In deze paragraaf geven we per soort kapitaalgoed een toelichting op het beheerplan. In de toelichting staan de belangrijkste beheerdoelen en de actualiteit van het beheerplan. Ook geven we aan welke ontwikkelingen er spelen.

Per beheerplan geven we aan welke middelen de gemeente in 2020 heeft ingezet voor de uitvoering (zowel in de exploitatie als in investeringen). Alle investeringen die voortkomen uit het lopende beheerplan nemen we in deze paragraaf op. Als er gedurende 2020 wijzigingen zijn geweest op het beheerplan, omdat we doelen niet halen of omdat zich onverwachte zaken voordoen, dan rapporteren we dat in het betreffende programma.

Overzicht beheerplannen

Beleidssterrein	Looptijd Beheerplan	Datumbesluitvorming beheerplan	Herziening/Evaluatie
Duingebiedvoorzieningen	2018 -2022	Geactualiseerd februari 2018	2021
Gebouwen	2020 - 2023	Vaststelling februari 2020	2023
Groen	2012 -2022	Vaststelling februari 2013	2021
Openbare verlichting	2017 -2021	Vaststelling december 2016	2022
Riolering	2020 -2023	Vaststelling december 2019	2022
Stadshaven Veere	2014 -2023	Vaststelling juli 2015	2022
Wegen	2017 -2020	Vaststelling oktober 2016	2021
Civieltechnische kunstwerken	2017 - 2020	Vaststelling oktober 2016	2021

Tabel: Overzicht beheerplannen

Algemene beheerdoelen Openbare Ruimte

Met de term openbare ruimte bedoelen we de buitenruimte in kernen die voor iedereen vrij toegankelijk is. Die ruimte bestaat uit diverse elementen, zoals parken en plantsoenen, wegen, stoepen, parkeerplaatsen, lichtmasten, bruggen, etc. De beheerplannen die betrekking hebben op de openbare ruimte zijn:

1. Groen
2. Wegen
3. Openbare verlichting
4. Civieltechnische kunstwerken en de Stadshaven Veere
5. Duingebied
6. Riolering

Alle data over beheer van onze "assets", zoals we de bovengenoemde elementen ook wel noemen, beheren we in een digitaal systeem. Sinds twee jaar is dat een geïntegreerd programma waarin alle assets zijn opgenomen.

Voor de inwoners zijn de diverse onderdelen minder relevant. Zij kijken veel meer naar hun omgeving als geheel. We hebben daarom voor het uiterlijk aanzien van de hele openbare ruimte ook een algemeen beheerdoel geformuleerd. We gebruiken hiervoor de Kwaliteitscatalogus Veere die is gebaseerd op de landelijke meetlat van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Veere varieert van A (uitstekend) tot D (slecht). In het groenbeleidsplan 2012-2022 maken we onderscheid in 3 zones:

Centrumzone – niveau A/B

Woon/werkzone – niveau B/C

Landschaps- en recreatie zone – niveau B/C

In 2020 en 2021 maken we een integrale visie op de Openbare Ruimte te maken. Deze visie gebruiken we als kapstok voor de actualisatie van de diverse beheerplannen die vanaf 2021 op de rol staan.

Groen

Actualiteit van het beheerplan

Het Groen beleids- en beheerplan 2012-2022 is in februari 2013 door de Raad vastgesteld. Het plan omvat een groenstructuurvisie, een groenbeheervisie en een deel met de beschrijving van het geautomatiseerd groenbeheersysteem. Het plan loopt aan het einde van zijn looptijd en is op een aantal punten niet meer actueel. In het huidige plan is er niet voldoende aandacht voor thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid en burgerparticipatie.

Beheerdoelen

In het plan gaan we uit van de kwaliteitsniveaus zoals vastgesteld in de Kwaliteitscatalogus Veere.

Maatregelen

Medewerkers van de gemeente en aannemers onderhouden dagelijks het groen. In de winter en het voorjaar voeren we groot onderhoud uit. Bosplantsoen dunnen we en bomen snoeien we. Versleten bomen en groenvakken vervangen we. We combineren deze werkzaamheden zoveel mogelijk met andere werkzaamheden, zoals wegonderhoud en rioolvervanging.

Ontwikkelingen

De kwaliteit van onze bomen neemt af. Diverse boomziektes bedreigen de bomen. Naast de al langer bekende iepenziekte en de kastanje bloedingsziekte rukt nu ook de essentaksterfte op. In 2019 is het boombeleidsplan vastgesteld.

In het huidig beheerplan is er onvoldoende aandacht aan thema's als duurzaamheid en biodiversiteit. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds actueler geworden. In de dagelijkse praktijk pakken we deze thema's wel mee. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Bij de keuze van planten kijken we ook naar de meerwaarde voor insecten. In 2021 gaan we het beheerplan actualiseren om deze thema's ook beleidsmatig te borgen.

Resultaten

De afgesproken kwaliteit is bijna overal gehaald. Omdat we geen chemische middelen meer gebruiken is het moeilijk om probleem onkruiden als kweekgras, heermoes etc. onder controle te houden. We hebben vaker dan in het verleden moeten kiezen voor tijdelijke braak of tijdelijk inzaaien met gras.

Openbaar groen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Exploitatiebedragen	597	602	543

Tabel: Groenbeheerplan (bedragen x € 1.000)

Wegen

Actualiteit van het beheerplan

De onderliggende visie voor wegenonderhoud is in 1997 vastgelegd in de kadernota Wegbeheer. We hebben er toen voor gekozen om te werken volgens de landelijk methode "Rationeel Wegbeheer" van het CROW. In oktober 2016 is door de Raad het nieuwe wegbeheerplan 2017 tot en met 2021 vastgesteld. In de meerjarenbegroting maakten we gedurende de looptijd middelen vrij voor de realisatie van het beheerplan.

Beheerdoelen

In 2020 gaan we voor ambitieniveau 'C'.

In het plan zijn keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. We maken daarbij gebruik van de CROW methode "rationeel wegbeheer". Deze methode kent vijf categorieën; A+ (nieuw), A (goed), B (voldoende), C (binnen 2 jaar ingrijpen), D (achterstallig onderhoud). De doelstelling voor de planperiode is het opheffen van het achterstallig onderhoud. Alle wegen voldoen aan het einde van de planperiode minimaal aan niveau C. In november 2020 is er opnieuw gemeten en was er bij 10 % van het wegareaal sprake van achterstallig onderhoud (D). In 2022 meten we opnieuw onze kwaliteit.

Maatregelen

Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma voor het groot onderhoud op. We kijken daarbij twee jaar vooruit. In dit programma houden we niet alleen rekening met de toestand van de weg, maar kijken we ook naar de riolering, het groen, verkeer, etc. Daarnaast voeren we klein onderhoud uit.

Ontwikkelingen

Er is een steeds meer integrale aanpak van het groot onderhoud. Ook externe partijen zoals Evides, Enduris en andere beheerders betrekken we bij groot onderhoud. Om alle werkzaamheden op elkaar af te stemmen is er een nieuwe samenwerking in het leven geroepen. De Afstemming Zeeuwse overheden en Nutsbedrijven (AZON). Hierdoor voeren we veel efficiënter groot onderhoud uit met minder overlast voor de omgeving. Het is wel van belang jaren vooruit te kijken. De werkvoorbereidingstijd is inmiddels opgelopen tot minimaal een jaar. Terwijl het afstemmen van de planning van groot onderhoud nu ongeveer 3 jaar van te voren gebeurt. Dit betekent dat we minder flexibel zijn om op korte termijn wijzigingen aan te brengen in de planning.

Resultaten

Het budget voor wegonderhoud is in 2020 volledig benut. Door uitvoeren van klein onderhoud zijn vele kleine schades aan wegen en trottoirs hersteld. In 2020 is er groot onderhoud uitgevoerd aan de wegen Joossweg Westkapelle, Hondegemsweg Grijpskerke en David Jansestraat Oostkapelle.

Wegenbeheerplan	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Exploitatiebedragen (exclusief uren)	1.182	938	984

Tabel: Wegbeheerplan (bedragen x € 1.000)

Openbare verlichting

Actualiteit van het beheerplan

In december 2016 stelde de Raad de tussentijdse actualisatie van het beleids- en beheerplan vast. Het beheerplan loopt van 2017 tot en met 2021.

Beheerdoelen

De komende jaren voorzien we de helft van alle lichtmasten van energiezuinige armaturen in combinatie met passief dimmen. Er is door problemen met de aannemer een achterstand ontstaan in de uitvoering hiervan. Hierdoor is een achterstand ontstaan. De achterstand is weer ingehaald. In 2022 actualiseren we het beheerplan.

In 2018 wilden we het aantal lichtmasten dat we beheren verminderen met 10%. Met andere wegbeheerders zijn hierover in 2018 afspraken gemaakt. De feitelijke overdracht vindt plaats in 2021.

Maatregelen

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting kopen we als Zeeuwse overheden gezamenlijk in. Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma op. We stemmen de uitvoering zoveel mogelijk af op andere onderhoudswerkzaamheden.

Ontwikkelingen

In 2018 is er nieuw beleid vastgesteld voor licht en donker. Dit heeft beperkt effect op het beheerplan. In de uitvoering wijken we waar nodig af van het beheerplan om te voldoen aan het nieuwe beleid. De technische ontwikkelingen bij openbare verlichting gaan snel. Dit kan ook een reden zijn om het beheerplan tussentijds aan te passen.

Resultaten

De achterstand is ingehaald. We liggen nog wel achter op de oorspronkelijke planning, we hopen die in 2020 in te halen. Het aandeel energiezuinige LED-verlichting is op 1 januari 2021 ruim 50% van in totaal 5501 lampen. Begin 2020 was ruim 40% van de openbare verlichting uitgevoerd in LED.

Openbare verlichting	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Investeringsbedragen	481	495	338
Investeringsbedragen oude jaren	n.v.t.	n.v.t.	252

Tabel: Beheerplan openbare verlichting (bedragen x € 1.000)

Civieltechnische kunstwerken

Actualiteit van het beheerplan

In oktober 2016 is het beheerplan voor civieltechnische kunstwerken, zoals bruggen en trappen door de raad vastgesteld. Het plan loopt tot en met 2021.

Beheerdoelen

De doelstelling van het plan is om achterstallig onderhoud te voorkomen. Voor het uiterlijk van kunstwerken maken we gebruik van een zespuntenschaal. Niveau 1 is uitstekend en niveau 6 is zeer slecht. We streven naar niveau 4 (matig). Dit is het niveau waarop het object veilig te gebruiken is tegen de laagste onderhoudslast.

Maatregelen

Bij het onderhoud van kunstwerken kennen we 3 soorten onderhoud. Als een kunstwerk aan het einde van zijn levensduur is, voeren we of een renovatie uit of we vervangen het hele kunstwerk. Dit laatste noemen we vervangingsonderhoud. Verder voeren we jaarlijks regulier onderhoud uit op basis van een inspectie. En klein onderhoud op basis van meldingen.

Ontwikkelingen

Bij kunstwerken maken we (nog) gebruik van FSC-hardhout. Dit is niet duurzaam en ook moeilijk verkrijgbaar. Helaas hebben we nog geen goede alternatieven. De komende jaren gaan we experimenten doen met meer duurzame materialen.

Resultaten

Het onderhoud aan de kunstwerken is conform planning uitgevoerd. Het achterstallig onderhoud is volledig weggewerkt. Het areaal is opgenomen in de nieuwe beheerssoftware.

Civieltechnische kunstwerken	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Stand voorziening per 1-1	221	221	221
Storting in voorziening	76	0	0
Uitgaven	61	61	61
Stand voorziening per 31-12	236	160	160

Tabel: Beheerplan civieltechnische kunstwerken (bedragen x € 1.000)

Gebouwenbeheer

Actualiteit van het beheerplan

In 2019 is het beheerplan geactualiseerd, het nieuwe beheerplan is in februari 2020 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar.

Beheerdoelen

Alle onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen doen we op basis van het "Beheerplan onderhoud gebouwen en bouwwerken". In het beheerplan staan alle bestaande gemeentelijke gebouwen, maar ook bouwwerken zoals de stadsmuren van Veere. Per gebouw is bepaald wat het onderhoudsdoel is en op welk niveau we het gebouw onderhouden. Er zijn 6 niveaus van onderhoud: 6 is zeer slecht en 1 uitstekend.

Het basisdoel is niveau 3. Dit houdt in dat we alle gebouwen voor zo min mogelijk kosten in stand houden. Voor het gemeentehuis kiezen we vanwege bedrijfszekerheid en representativiteit voor niveau 2. Voor overige gebouwen kiezen we voor niveau 4 of als we gebouwen op termijn af willen stoten of die nu geen functie hebben zelfs voor 5.

Maatregelen

Bij het onderhoud van gebouwen maken we onderscheid tussen 4 soorten onderhoud:

1. Vervangingsonderhoud: een renovatie of het vervangen van het hele gebouw.
2. Groot onderhoud: bijvoorbeeld het vervangen van daken of kozijnen.
3. Regulier onderhoud: bijvoorbeeld schilderen of onderhoud aan verwarmingssystemen.
4. Klein onderhoud: bijvoorbeeld het vervangen van lampen en het verhelpen van klachten.

Ontwikkelingen

In december 2016 stelde de raad het Uitvoeringsprogramma Accommodaties 2030 vast. In de begroting 2020 is het programma Maatschappelijke Voorzieningen vastgesteld wat in 2020 wordt uitgewerkt. Het ziet er wel naar uit dat we de komende jaren gebouwen met een maatschappelijke functie gaan vernieuwen of renoveren. Bij het opstellen van het beheerplan in 2019 is hier zoveel als mogelijk op geanticipeerd.

In het Duurzaamheidsplan 2017-2020 staat dat alle gemeentelijke gebouwen in 2025 energieneutraal moeten zijn. In het nieuwe beheerplan gaan we er vanuit dat we de werkzaamheden hiervoor zoveel mogelijk combineren met geplande renovaties en onderhoud. Besparingen benutten we om nieuwe investeringen voor energiebesparing te dekken (revolving fund).

Resultaat

Het grootste deel van de geplande onderhoudsmaatregelen is uitgevoerd conform het beheerplan; er waren geen onverwachte uitgaven. In 2020 hebben we onder andere de volgende projecten afgerond;

Inspecties NEN 3140 en herstel elektrische installatie gemeentelijke gebouwen
Verduurzaming monumenten door aanschaf certificaten postcoderoos Grijpskerke
Opzet voor energiemonitoring gemeentelijke gebouwen
Energie labels voor een aantal openbare gemeentelijke gebouwen
Opzet voor Vastgoed Management systeem gemeentelijke gebouwen
Renovatie buitengevel grote zaal Couburg Koudekerke
Onderhoud aan vloeren, deuren, en nieuwe LED verlichting Loods Grijpskerke
In 2020 is de gefaseerde renovatie van de kademuren in Veere afgerond

Enkele projecten lopen wat langer door zoals het professionaliseren van het vastgoed, en het energiezuiniger maken van de gemeentelijke gebouwen. Het laatste project wordt fasegewijs aangepakt zodat we de doelstelling van (bijna) energieneutraal in 2030 kunnen realiseren.

De energie maatregelen worden meegenomen in de projecten van het Maatschappelijk Vastgoed.

In maart 2020 is het hoofdlijnenprogramma 2020-2022 van de gemeente Veere afgesloten. Hierin is opgenomen dat in de eerste fase van het project maatschappelijke voorzieningen wordt ingezet op investeringen de kernen Aagtekerke, Serooskerke, Westkapelle en Oostkapelle.

Gebouwenbeheer	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Stand voorziening per 1-1	834	834	834
Storting in voorziening	1.121	489	430
Uitgaven	1.020	1.020	618
Stand voorziening per 31-12	935	303	646

Tabel : Gebouwenbeheerplan (bedragen x € 1.000)

Riolering

Actualiteit van het beheerplan

Voor de planperiode 2020-2023 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) in december 2019 door de raad vastgesteld.

Beheerdoelen

Volgens de Wet milieubeheer hebben we een zorgplicht voor riolering. Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) geeft aan hoe we hier vorm aan geven. De belangrijkste doelen zijn:

- * vuil water in het oppervlaktewater zo veel mogelijk voorkomen;
- * (grond)wateroverlast zo veel mogelijk voorkomen.

In het vGRP staat ook hoe we omgaan met de (grond)waterhuishouding. De technische uitwerking vindt plaats in operationele plannen. In het vGRP anticiperen we op een aantal ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling is de klimaatontwikkeling: meer wateroverlast, maar ook meer perioden van droogte.

Maatregelen

Voor het onderhoud van alle elementen uit het vGRP kennen we een breed pakket aan onderhoudsmaatregelen. We zorgen voor vervanging of renovatie van riolen, gemalen, drainage, etc. als ze aan het einde zijn van hun levensduur. Daarnaast voeren we regulier onderhoud uit. Bijna altijd doen we dit via uitbesteding met meerjarige contracten. Hierbij kunt u denken aan het laten reinigen van riolen en gemalen, het legen van kolken, etc. Klein onderhoud (zoals het verhelpen van verstoppingen en storingen) besteden we gedeeltelijk uit, maar doen we ook voor een deel met onze eigen medewerkers.

Naast onderhoud doen we ook veel aanpassingen aan het rioolstelsel. We maken het robuuster, zodat de risico's op vervuiling en wateroverlast niet groter worden.

Ontwikkelingen

Het veranderende klimaat vraagt om een openbare ruimte die flexibeler is en minder kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden (te droog of te nat). We moeten inspringen op deze ontwikkelingen.

Resultaten

Alle geplande werkzaamheden en investeringen zijn binnen budget uitgevoerd. De vervanging van het riool in het Vebeenabos is uitgesteld als gevolg van gevonden Niet Gesprongen Explosieven. Er waren geen grote knelpunten in het functioneren van het stelsel.

Riolering	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Investeringsbedragen	812	1.091	639
Investeringsbedragen oude jaren	n.v.t.	n.v.t.	22

Tabel: Gemeentelijke Rioleringsplan (bedragen x € 1.000)

Duingebiedvoorzieningen

Actualiteit van het beheerplan

In 2018 is het beheerplan tegelijk geactualiseerd met de nieuwe opdracht van de onderhoudswerkzaamheden aan de Stichting Strandexploitatie Veere. Dit was een cijfermatige actualisatie, de beheerdoelen zijn ongewijzigd. In 2018 stelde het college dit beheerplan vast. Het beheerplan heeft weer een looptijd van 4 jaar.

Beheerdoelen

Het beheerplan Strand en Duingebied voorzieningen geeft richting aan het beheer en onderhoud van de openbare voorzieningen op de stranden en in het duingebied. Het betreft de duinovergangen, wandelpaden, afrasteringen, loopplanken, afvalbakken, etc. In het plan staat welke kwaliteit de voorzieningen moeten hebben, welke kosten ermee zijn gemoeid en wie wat uitvoert (gemeente of SSV).

We hanteren in dit beheerplan ook de meetlat van CROW: van A+(zeer goed) tot D (slecht). Net als in de kernen kiezen we voor niveau B (voldoende) en op in het zicht lopende locaties voor A.

Maatregelen

De SSV doet het regulier en klein onderhoud aan de voorzieningen op basis van hun inbestedingsopdracht. De gemeente vervangt en renoveert de paden en trappen.

Ontwikkelingen

We gebruiken nog steeds tropische hardhout (FSC) omdat er nog geen goede alternatieven beschikbaar zijn. Ook blijven we zoeken naar verbeteringen in detaillering om trappen duurzamer te maken.

Resultaten

De Stichting Strandexploitatie Veere heeft het dagelijkse en klein onderhoud conform afspraken uitgevoerd. Er is door de eigen organisatie groot onderhoud uitgevoerd aan drie duinovergangen en er is een aantal kilometer duinpad vervangen.

Duingebiedvoorzieningen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Exploitatiebedragen	234	222	227

Tabel: Beheerplan duinvoorzieningen (bedragen x € 1.000)

Stadshaven Veere

Actualiteit van het beheerplan

Voor het onderhoud van de Stadshaven is een apart beheerplan. Dit plan is in 2015 vastgesteld. Het plan heeft een looptijd tot en met 2022. Een deel van het onderhoud is overgedragen aan de jachtclub Veere.

Beheerdoelen

We willen de historische haven bewaren en in stand houden.

Maatregelen

Alle jachthavenvoorzieningen zijn in erfpacht overgedragen aan de jachtclub. De gemeente zorgt voor de overige kades, keerwanden, etc.

Ontwikkelingen

In 2020 is opdracht gegeven om alle constructies in de stadshaven te inspecteren. De resultaten verwachten we begin 2021. Aan de hand van deze inspectieresultaten actualiseren we het beheerplan.

Resultaat

In 2020 is de renovatie van de kademuren afgerond.

Stadshaven Veere	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Stand voorziening per 1-1	106	106	106
Storting in voorziening	46	46	46
Uitgaven	0	0	0
Stand voorziening per 31-12	152	152	152

Tabel: Beheerplan Stadshaven Veere (bedragen x € 1.000)

Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen

Inleiding

De gemeente Veere ziet het belang van risicomanagement. Zo beheersen we de risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Deze paragraaf is een onderdeel van het risicomanagementproces en geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Veere. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente als zich tegenvallers voordoen.

De paragraaf geeft in het kort weer waar de uitgangspunten van risicomanagement zijn vastgelegd (beleid) en uit welke componenten het weerstandsvermogen bestaat. Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's in financiële zin op te kunnen vangen), het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit) en de kengetallen.

Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) dat de gemeente voert ten aanzien van risicomanagement staat in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

De gemeente is verplicht zowel in de programmabegroting als in de programmarekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. In de beleidsnota is ook vastgelegd dat we in de bestuurlijke rapportages rapporteren over de financiële positie. Bij het opstellen van de programmabegroting, de bestuurlijke tussenrapportages en jaarrekening moet er een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig zijn. Dat betekent niet dat in de gemeentelijke huishouding geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij het uitvoeren van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot (financiële) nadelen.

Wat is weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het ambtelijk management een structurele plek gekregen binnen de planning- en controlcyclus.

Eén van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat we het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van beheersmaatregelen voortdurend in de praktijk toepassen.

Risico-inventarisatie

We hebben de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Er zijn 88 risico's in beeld gebracht. Verder is inzichtelijk wat de risicoscore (kans x gevolg) is voor en na het implementeren van beheersmaatregelen. Om een risicoweging mogelijk te kunnen maken zijn alle risico's gewogen op kans van voorkomen en financieel gevolg. Voor de kans en het gevolg zijn scoreklassen gedefinieerd waardoor de uiteindelijke risicoscore

ligt tussen de 0 (minimaal) en 25 (maximaal). De gemiddelde risicoscore voor de gemeente is 4,2.

Beheersmaatregelen

We vergelijken de gemiddelde risicoscore (kans x gevolg) voor en na de maatregelen, wat de invloed van de gedefinieerde beheersmaatregel laat zien. De getroffen maatregelen zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor neemt de risicoscore af en zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen. Beheersmaatregelen zijn te onderscheiden in twee categorieën: financieringsmaatregelen en control-maatregelen.

Een financieringsmaatregel is een maatregel waarbij het risico niet gereduceerd wordt, maar dat er financieel gezien dekking voorhanden is als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Om risicomanagement effectief te laten zijn is het daarnaast wenselijk om bij het benoemen van beheersmaatregelen ook te kijken naar 'control-maatregelen'. Dit zijn maatregelen die de kans van optreden of de directe gevolgen van een risico kunnen reduceren.

De risicokaart

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers gevende aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 500.000	3		1		1
€ 250.000 < x < € 500.000	1		6	1	
€ 100.000 < x < € 250.000	3	1	4	4	1
€ 25.000 < x < € 100.000	5	4	13	11	5
x < € 25.000		4	5	5	4
Geen financiële gevolgen	1		3	1	
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Risicokaart.

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen.

Uit de risicokaart blijkt dat er zich relatief veel risico's in de groen en oranje zone bevinden (onder/midden) in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kunnen we op korte termijn kostenreductie realiseren. Op langere termijn kunnen we serieuze bedreigingen van de continuïteit van de bedrijfsvoering voorkomen.

Een risico dat zich in het rode gebied bevindt, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt.

Weerstandscapaciteit

Met het risicoprofiel van de gemeente Veere kunnen we bepalen hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen financieren. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we met een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Door deze benadering kunnen we op een verantwoorde manier minder vermogen aanhouden. In totaal zijn er voor de gemeente 88 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met de kans op voorkomen en verwacht geldelijk gevolg stellen we vast dat van de simulaties het totale risicobedrag ca € 4,8 miljoen bedraagt.

Risico top 10

In de hiernavolgende tabel geven we de top 10 risico's van de gemeente Veere weer, gerangschikt naar financiële impact. Het percentage geeft in grote lijnen de weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totaal aan risico's.

	Risico	Gevolgen	Invloed	2021
1	Uitvoeren van de Jeugdwet, WMO en Participatiewet.	Er is sprake van open einde regelingen. Het jaarlijkse budget is ontoereikend om de voorzieningen en uitvoeringskosten te betalen.	12,8%	2
2	Uitbreken van een pandemie.	Door het uitblijven van toeristen is er sprake van derving van inkomsten (toeristenbelasting en parkeerbelasting). Ook maken we extra kosten in verband met preventie en de gevolgen van lokale en landelijke beperkende maatregelen.	12,6%	1
3	Cyberaanval.	Door een cyberaanval kan het computersysteem platgelegd worden. Dit kan gevolgen hebben voor de dienstverlening en moeten we kosten maken voor herstel en reconstructie.	4,4%	N
4	Afhankelijkheid van leveranciers ICT.	Door de afhankelijkheid van voornamelijk één leverancier lopen we risico wanneer deze failliet gaat. Bij faillissement van een leverancier functioneren systemen niet meer en moeten we extra kosten maken om alles weer op de rit te krijgen.	3,7%	3
5	Herstructurering bedrijven-terrein Karreveld.	Er is subsidie toegekend voor de herstructurering van het bedrijventerrein Karreveld. Dit project heeft vertraging opgelopen omdat de verplaatsing van een manege is vertraagd.	3,2%	N
6	Minder parkeeropbrengsten dan verwacht.	We lopen het risico dat we de ramingen van parkeeropbrengsten niet halen. De werkelijke realisatie is op een dusdanig laat tijdstip bekend dat we geen tussentijdse maatregelen kunnen nemen in de zin van een bi raming.	3,2%	N
7	Het (niet) nakomen van gewekte verwachtingen in de samenleving.	Er ontstaat een slecht imago als we niets met plannen uit samenleving doen. Als we wel geheel of gedeeltelijk voldoen aan verwachting kan dit leiden tot hogere kosten.	3,1%	5
8	Beëindiging van het wethouderschap.	Wethouders hebben na beëindiging van hun wethouderschap recht op wachtgeld. Dit risico doet zich voor op het moment van bestuurscrisis en bij het einde van een raadsperiode. Op dat moment moeten we de voorziening aanvullen.	3,1%	6
9	Verhoging van de jaarlijkse bijdrage per inwoner aan gemeenschappelijke regelingen.	Op verschillende manieren proberen we grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Er kan sprake zijn van een overschrijding van de begroting met een hogere bijdrage voor de deelnemers. Gevolg hiervan kan zijn een begrotingstekort.	2,8%	7
10	Extreem hoog water.	De klimaatontwikkeling veroorzaakt extreem hoog water en stormen. Hierdoor kan er schade ontstaan aan duinovergangen en -trappen.	2,8%	10

Tabel: Top 10 risico's rekening 2020.

De top 10 is ten opzichte van de laatste rapportage gewijzigd. Dit komt door nieuwe risico's en een wijziging in kwantificering van bestaande risico's. In bovenstaande tabel staat in de kolom 2021 de positie in de top 10 in de begroting 2021 (opgesteld in het najaar 2020). Met een (N) betekent een nieuw risico in de top 10 van de rekening 2020.

In vergelijking met de begroting 2021 zijn de volgende risico's nieuw:

- cyberaanval
- herstructurering bedrijventerrein Karreveld
- minder parkeeropbrengsten
- extreem hoog water.

Het volgende risico's is er nog wel maar staan niet meer in de top 10:

- algemene uitkering gemeentefonds
- schadevergoeding na rechterlijke uitspraak
- bodemverontreiniging
- hogere aanneemsom door marktwerking.

Risico's en weerstandscapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeente over een buffer beschikt die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder verstaan we de mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake, als er nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de overige tarieven is theoretisch geen bovengrens gesteld; de gemeente kan deze echter niet tot in het oneindige verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit maakt geen onderdeel uit van de berekening van de weerstandscapaciteit.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven zijn in de begroting jaarlijks bedragen opgenomen van € 100.000 voor eenmalige en jaarlijks € 25.000 voor structurele uitgaven.

Vrij besteedbare reserves

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij alleen de algemene reserve.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een onvermijdelijk gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs. Voorzichtigheidshalve nemen wij deze stille reserves niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

weerstandscapaciteit per 31/12	2019	2020	2021	2022	2023	2024
algemene reserve	19.452	12.138	11.694	11.367	11.421	11.421
bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0
onvoorzien	0	0	168	258	284	284
beschikbare weerstandscapaciteit	19.452	12.138	11.862	11.626	11.705	11.705
gemiddeld in jaar x	19.886	15.795	12.000	11.744	11.666	11.705

Tabel: weerstandscapaciteit (x € 1.000)

Wijzigingen in weerstandscapaciteit

In deze paragraaf presenteren wij een onderbouwing van de beschikbare weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit geeft een gewijzigd beeld ten opzichte van de begroting 2020. Dit komt voornamelijk door wijzigingen in de geplande bestedingen ten laste van de van de algemene reserve.

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen deze twee componenten om het weerstandsvermogen van de gemeente Veere te bepalen. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor Veere betekent dit, gebaseerd op de gemiddelde weerstandscapaciteit in 2024, een ratio van € 11,7 / € 4,8 = 2,4. Als we de huidige omvang van het risicoprofiel afzetten tegen de gemiddelde weerstandscapaciteit in de komende jaren, zien we dat de ratio zich als volgt ontwikkelt:

Bron/Jaarschijf	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jaarrekening 2017	5,6	6,1	5,7	5,5	0,0	0,0
begroting 2019	5,4	5,0	4,5	4,4	0,0	0,0
jaarrekening 2018	4,5	3,9	3,7	3,7	0,0	0,0
begroting 2020	0,0	4,1	3,6	3,6	3,5	0,0
jaarrekening 2019	0,0	4,1	3,3	3,3	3,3	0,0
begroting 2021	0,0	0,0	3,1	3,1	3,1	3,1
jaarrekening 2020	0,0	3,3	2,5	2,5	2,4	2,4

Tabel: Ratio weerstandsvermogen

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Beoordelingstabel weerstandsvermogen		
Klasse	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gelet op ratio van 2,4 in 2024 betekent dit dat, ondanks een dalende reeks, het weerstandsvermogen nog uitstekend is en ligt boven de streefnorm (voor Veere 1,4 – 2,0).

In de begroting 2020 is een voorstel gedaan en aangenomen om het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen te wijzigen. Concreet betekent dit dat we de bestemmingsreserves niet meer meenemen in de berekening van het weerstandsvermogen. Daar is in deze berekeningen al rekening gehouden.

Een opmerking bij deze berekening is dat bij de begroting 2020 is besloten om de opbrengst precariobelasting voor kabels en leidingen te bestemmen voor de investeringen in maatschappelijke voorzieningen. Deze opbrengst maakt nu nog onderdeel uit van de algemene reserve. Overheveling van deze opbrengst naar de reserve maatschappelijke voorzieningen betekent dat het weerstandsvermogen daalt, maar nog steeds ruim boven de streefnorm blijft.

Kengetallen

Het financieel beeld dat uit kengetallen naar voren komt is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn nu in totaal vijf financiële kengetallen opgenomen. De provinciale toezichthouders hebben een normering aangegeven. De normering categorie minst - en gemiddeld risicovol hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

1. Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. We zien een stijging van het percentage wat mede verband houdt met voorgenomen investeringen. Het percentage blijft ruim binnen de norm.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De percentages worden als gemiddeld gezien.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. In 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor de categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) niet meer bestaat. De bedragen die voorheen onder NIEGG vielen zijn nu op de balans opgenomen als immateriële vaste activa of materiële vaste activa. De commissie BBV geeft aan dat in de berekening NIEGG op 0 gezet moet worden. Dit geeft een sterke daling van het kengetal grondexploitatie te zien ten opzichte van eerdere begrotingen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

5. Belastingcapaciteit

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. Deze kengetallen zijn ook in de paragraaf Lokale heffingen opgenomen. Uit deze percentages blijkt dat we ook hier binnen de minst risicovolle norm van de toezichthouder blijven.

Jaarrekening 2020	Verloop van de kengetallen			Norm toezichthouder		
Kengetallen	Rekening	Begroting	Rekening	A. Minst risicovo l	B. Gemiddeld risico	C. Meest risicovol
	2019	2020	2020			
netto-schuldquote	54%	77%	56%	<90%	90-130%	>130%
netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	46%	72%	48%	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	32%	25%	31%	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	-2,8%	0%	-1,3%	>0%	0%	<0%
grondexploitatie	9%	0%	8%	<20%	20-35%	>35%
belastingcapaciteit	89%	89%	90%	<95%	95-105%	>105%

Paragraaf grondbeleid

In 2016 is de nota grondbeleid voor de Gemeente Veere vastgesteld.

Uit oogpunt van gewenste financiële transparantie en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid tot vergroting van de slagvaardigheid bij het uit te voeren grondbeleid, is een grondbedrijf gevormd. Het grondbedrijf is faciliterend aan de gemeentebegroting, het daarin voorgestane beleid en biedt de gemeenteraad een meerjarig financieel inzicht. Hierdoor is een onderbouwde inzet van financiële middelen ter dekking van de gemeentebegroting mogelijk.

In 2012 is de structuurvisie Gemeente Veere 2025 vastgesteld. Dit is het belangrijkste document dat op hoofdlijnen de ruimtelijke inrichting van de gemeente uiteenzet en laat zien hoe dat bereikt kan worden. Het is een visie die richtinggevend is voor het bestuur maar niet een (voor de burger) juridisch bindend instrument.

Relevante regelgeving

Er is geen concrete wetgeving die aangeeft hoe een gemeente grondbeleid moet voeren. Er zijn wel verschillende wetten die van toepassing zijn op het grondbeleid ook voor de Gemeente Veere:

- Gemeentewet (dualisme);
- Wet ruimtelijke ordening;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen;
- Ontheeningswet;
- Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg);
- Omgevingswet;
- Europese wetgeving.

Gemeentelijke voorkeur grondbeleid

Voor de Gemeente Veere zijn alle vormen van grondbeleid (actief, faciliterend of een mengvorm) in principe hanteerbaar. De feitelijke keuze voor een specifieke vorm van grondbeleid is afhankelijk van de situatie.

Op basis van de doelstellingen van de woonvisie Veere 2025 en het woningbouwprogramma streeft de gemeente in alle kernen te komen tot een flexibele en vraaggerichte woningmarkt met een kwalitatief en kwantitatief goed woningaanbod. Dit betekent:

- Opvang van de natuurlijke groei;
- Binden van starters;
- Verleiden van nieuwkomers;
- Behouden van een goede sociale woningvoorraad;
- Aandacht voor levensloopbestendige en duurzame woningen.

Volgens de laatste rapporten is de verwachting dat tot en met 2029 het aantal huishoudens in Veere nog groeit met 250 stuks t.o.v. 2019. In de periode 2030-2040 gaat het aantal huishoudens krimpen totdat het er in 2040 slechts 20 meer zijn t.o.v. 2019.

Bedrijventerreinbeleid

Op basis van de gemeentelijke en provinciale regels worden bedrijventerreinen gerealiseerd met als beleidspijlers lokale bedrijvigheid huisvesten en lokale initiatieven ondersteunen. Algemeen uitgangspunt is een centrale, geconcentreerde ontwikkeling van de bedrijvigheid. In voorkomende gevallen wordt voor kerngebonden/lokale bedrijven een verhuizing naar de onmiddellijke nabijheid van de kern nagestreefd.

Grondverkoop

Per plan wordt de wijze van uitgifte van vrije bouw kavels door het college vastgesteld. Systemen die in aanmerking komen zijn:

- Loting na inschrijving;
- Bepaling volgorde na inschrijving op basis van (vooraf aangegeven) criteria;
- Verkoop aan hoogste bieder na inschrijving;
- Indien er resterende kavels zijn op volgorde van binnenkomst.

Grondprijnsbeleid

Het grondprijnsbeleid van de Gemeente Veere dient een vijftal doelen:

- Transparantie;
- Marktconformiteit;
- Eerlijke concurrentie en gelijke kansen;
- Bijdragen aan doelstellingen ten aanzien van aanverwante gemeentelijke beleidsterreinen zoals volkshuisvesting, monumentenzorg, stedenbouw, etc.;
- Maatwerk.

Risico's in de grondexploitatie

Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen genoemd worden:

- Conjunctuur en renterisico's wanneer de vraag naar bouwgrond inzakt;
- Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden, een actieve rol van de private sector op de grondmarkt en stijgende aankooprijzen;
- Milieurisico's;
- Planschadeclaims;
- Archeologische belemmeringen;
- Politieke besluitvorming/nieuwe wetgeving.

Deze risico's worden steeds in beeld gehouden en zo nodig verwerkt en in de exploitaties bijgesteld.

Financiële positie

Om risico's in de grondexploitaties op te vangen is een reserve grondbedrijf vastgesteld.

Saldo reserve grondbedrijf per 1-1-2020:		€ 0
<i>Toevoegingen in 2020:</i>		
Eindresultaat Augustinushof Vrouwenpolder	€ 152.567	
Eindresultaat Tienden II Zoutelande	- 70.855	
Tussentijdse winstneming Nimmerdor Grijskerke	- 189.000	
Tussentijdse winstneming Zanddijk Veere	- 83.000	
Tussentijdse winstneming Oosterloo Domburg	- 45.000	
TOTAAL TOEVOEGINGEN:		€ 540.422
Energieneutrale nieuwbouw	€ 12.000	
Inhuur juridische kennis grondzaken	- 10.000	
Verhoging voorziening tekort grondexploitatie MFA Biggekerke	- 20.000	
TOTAAL ONTTREKKINGEN:		€ 42.000
Saldo reserve grondbedrijf per 31-12-2020:		€ 498.422

In 2020 zijn de voorbereidingskosten van de projecten in Veere (Oranjeplein, Oostwatering en Veere Anno) afgeboekt voor een bedrag van 686k en (extra) voorzieningen getroffen voor de grondexploitatie Singelgebied Domburg en Fort den Haakweg Vrouwenpolder van respectievelijk € 103k en € 345k. Omdat er geen geld meer in de reserve grondbedrijf zat per 1-1-2020 is het bedrag van € 1.134k ten laste van de algemene reserve gebracht.

Door tussentijdse winstnemingen, het afsluiten van diverse grondexploitaties en minimale onttrekkingen uit de reserve in 2020 is het saldo van de reserve grondbedrijf per 31-12-2020 weer positief met € 498k.

Voor de jaren 2021 tot en met 2024 is een bedrag van € 1,4 mln aan toevoegingen te verwachten.

Voor dezelfde periode is een bedrag van € 40k aan onttrekkingen voorzien. De reserve Grondbedrijf komt daarmee eind 2024 uit op € 1,8 mln.

Exploitaties

Per 1 januari 2021 zijn de volgende woningbouwcomplexen in exploitatie:

Bouwlust III fase III te Aagtekerke, MFA Biggekerke, Singelgebied te Domburg, Nimmerdor te Grijpskerke, Serooskerke-Oost, Zanddijk te Veere en Park Fort den Haak Vrouwenpolder.

Per 1 januari 2021 is het bedrijventerrein Oosterloo Domburg in exploitatie.

Paragraaf duurzaamheid

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Wij zorgen ervoor dat de gemeentelijke organisatie energieneutraal is voor 2030. We moedigen onze inwoners aan om te verduurzamen en steunen dié initiatieven waar veel energie in de samenleving zit. In de komende paragrafen beschrijven we de verschillende routes die in ons duurzaamheidsplan staan.

Route 1: Een leefbare fysieke ruimte

We streven naar behoud van het unieke Veerse grondgebied. Dit nemen we op in de omgevingsvisie. We benutten kansen voor de leefomgeving, omgevingswaarden, biodiversiteit, natuur, landschap en milieu.

Route 2: Duurzame mobiliteit

In 2050 zijn ook de vervoersbewegingen in de gemeente Veere duurzaam. We steken nu energie in het stimuleren en promoten van elektrisch vervoer. We volgen en stimuleren de ontwikkelingen op het gebied van deelauto's, waterstof, laadpalen en zero-emissie.

Route 3: Duurzame recreatie en toerisme

Om te komen tot een duurzamer invulling van recreatie en toerisme is het zaak om ondernemers te stimuleren om groene stappen te zetten. We ondersteunen graag innovatieve projecten op het gebied van duurzaam, circulair en energieneutraal verblijfstoerisme.

Route 4: Duurzaam wonen

Het realiseren van een duurzame en aantrekkelijke woonomgeving vormt een belangrijk onderdeel van de duurzaamheidsambitie. We bereiken de grootste energiebesparing door het duurzamer en energieneutraal maken van woningen. We moeten daarvoor fors investeren in de bewustwording en het urgentiebesef van onze inwoners. Dit gebeurt op Zeeuwse schaal, met het Zeeuws Energieakkoord 'particuliere woningvoorraad' en de Regionale Energie Strategie.

Route 5: Duurzame gemeentelijke organisatie

In 2020 verbruiken gemeentelijke gebouwen minder energie en meer duurzaam opgewekte energie. We pakken daarmee onze voortrekkersrol in duurzaamheid. Er liggen zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed, we koppelen af van het gas en we monitoren het energieverbruik. De ontwikkelingen zijn mede afhankelijk van de ontwikkelingen in de maatschappelijke voorzieningen.

Route 6: Verantwoord waterbeheer

In 2020 werken we de ambitie verder uit om onze gemeente water-robust (zorgen dat de gemeente is opgewassen tegen overstromingen) en klimaatbestendig te maken. We maken deze ambitie concreet en meetbaar. Klimaatadaptatie is een van de speerpunten uit het werkprogramma. We geven uitvoering aan het programma Klimaatadaptatie.

Route 7: Ondernemend Veere

Duurzaamheidsmaatregelen en economische ontwikkeling gaan hand in hand. Het is belangrijk om ondernemers te stimuleren om duurzaamheid in hun bedrijfsvoering door te voeren. We ondersteunen graag bij het realiseren van experimentele projecten, innovatieve initiatieven en onderlinge kruisbestuiving. Daarnaast geven we uitvoering aan de informatieplicht energiebesparing voor bedrijven opgelegd vanuit de Wet Milieubeheer.

Route 8: Energieneutraal

Het terugdringen van de CO₂ uitstoot en het verder promoten van duurzame energieopwekking en energieopslag is het speerpunt voor de komende jaren. Met een

programmatische aanpak maken we de deze ambitie waar. De komende jaren maken we een Transitievisie Warmte inclusief uitvoeringsplan. Hierin leggen we vast wanneer welke wijk aardgasvrij wordt met als doel alle wijken in 2050 aardgasvrij.

Route 9: Energieke samenleving

Om te komen tot een 'zelforganiserende samenleving' is het belangrijk om bewonersinitiatieven te ondersteunen, coöperaties te stimuleren en met name te investeren in die initiatieven in de samenleving waar energie ontstaat. We ondersteunen de kernen, straten en locaties die zich hebben georganiseerd, de ambitie hebben om te verduurzamen en zelf de schouders eronder zetten.

Route 10: Circulaire Economie

Hoe komen we met elkaar tot een afval-loze samenleving, waarin duurzaam produceren, duurzaam consumeren en hergebruik vanzelfsprekend zijn? Die uitdaging houdt meerdere beleidsvelden binnen de gemeente Veere bezig. Het verminderen van afval is opgenomen in het programma Volksgezondheid en milieu.

Route 11: Governance

Het is deze periode onze governance uitdaging om een faciliterende overheid te zijn. We willen burgerinitiatieven stimuleren en samen met de burgers de goede dingen doen. We geven ruimte aan experimenten en zetten actief in op duurzame initiatieven.

Duurzaamheid is in de adviezen en voorstellen aan het gemeentebestuur een selectiecriteria of een (af)wegingsfactor.

Route 12: Communicatie en educatie

Communicatie en educatie zijn belangrijk om de ambities en doelstellingen uit het Duurzaamheidsplan te halen en de programma's onder de aandacht te brengen. We maken hierbij gebruik van de online en offline communicatiemiddelen. Op het gebied van natuur- en milieueducatie lopen Walcheren-brede afspraken met Terra Maris. Ook is er een koppeling met de Regionale Energiestrategie en het Zeeuws Energieakkoord.

Wat hebben we bereikt?

D.11.01 In 2030 zijn de gemeentelijke gebouwen energieneutraal.

De komende jaren maken we alle gemeentelijk gebouwen (bijna) energieneutraal; de kosten dekken we uit bestaande (project)budgetten (Maatschappelijke Voorzieningen 2025, stelpost energiebesparing), besparing op energierekening, of door onder te brengen in postcoderoosprojecten (compensatie).

Stand van zaken

In 2020 is uitgevoerd:

- Certificaten postcoderoos aangeschaft voor zeven monumenten torens-molens
- Opdracht verstrekt voor monitoring energieverbruiken gebouwen 2020-2022
- Uitvoering – oplevering 2e fase zonnepanelen Gemeentehuis Domburg
- Inrichting Sunny Portal voor uitlezen opbrengst zonnepanelen
- Afronden onderzoek-rapportage verduurzaming De Spil en Stadhuis Veere
De raad heeft besloten budget beschikbaar te stellen voor De Spil en Stadhuis Veere.
- In november 2020 heeft de Raad besloten over het project Maatschappelijk Vastgoed.
Eind 2020 zijn de voorbereidingen van de projecten Renovatie Halve Maan, MFA Aagtekerke, Zwembad Serooskerke al opgestart.

11.06 We monitoren het energieverbruik van de gebouwen.

We schaffen een programma aan voor energiemonitoring van de gemeentelijke gebouwen. Hiermee registreren we de verbruiken van gas en elektra per gebouw. We zien dan ook of er vreemde zaken zijn in het verbruik.

We implementeren het programma en vullen het systeem met het aansluitingenbestand. Het budget voor de implementatie is € 10.000. De kosten komen ten laste van het energie budget (revolving fund).

Kwaliteit

In 2020 is het programma voor het monitoren van het energieverbruik operationeel. Vanaf 1-1-2020 monitoren we de energieprestaties van de gebouwen van de gemeente. De eerste rapportage verwachten we in het 1e kwartaal 2021.

Tijd

Geld

11.08 We plaatsen zonnepanelen op het dak van de Schuttershof.

We brengen 150 Zonnepanelen aan op het dak van Schuttershof. Hiermee wordt het gemiddelde benodigd elektraverbruik opgewekt. Hiervoor vragen we eind 2019 SDE+-subsidie aan.

Budget € 50.000,-- benodigd.

Bij ontvangst volledige SDE+ subsidie zal dit kosten neutraal zijn. Het eventuele saldo van lasten en opbrengst komt ten laste van energie budget revolving fund.

Kwaliteit

De inventarisatie van mogelijkheden verduurzaming is uitgevoerd en afgerond eind 2019. In 2020 zouden we onder andere zonnepanelen plaatsen. Omdat we geen SDE+ subsidie hebben ontvangen, hebben we besloten de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen te combineren met de geplande renovatie van het Schuttershof in het kader van het Project Maatschappelijk Vastgoed in 2025.

Tijd

Geld

11.09 We isoleren het gebouw Schuttershof en vervangen de klimaatinstallatie tot het niveau (bijna) energieneutraal.

Het gebouw is door een energieadviseur onderzocht op de mogelijkheden van energiebesparing. De huidige energierekening wordt betaald door de exploitant. We gaan in overleg met deze exploitant om te komen tot een gezamenlijk plan. De besparing op de energiefactuur door exploitant zal mede worden gebruikt als investeringsbudget.

Budget € 75.000,-- benodigd.

De exploitant zal vanuit de energiefactuur mee investeren. Het saldo komt ten laste van energie budget revolving fund.

Kwaliteit

De inventarisatie van mogelijke werkzaamheden verduurzaming is afgerond eind 2019. Schuttershof valt onder het project MV 2025. De werkzaamheden verduurzaming worden gecombineerd met de totale ingreep MV 2025 in de 2e fase.

Tijd

Geld

11.10 We isoleren het gebouw de Spil en vervangen de klimaatinstallatie tot het niveau (bijna) energieneutraal.

Het gebouw is door een energieadviseur onderzocht op de mogelijkheden van energiebesparing. De huidige energierekening wordt gedeeltelijk betaald door de exploitant. We gaan in overleg met deze exploitant om te komen tot een gezamenlijk plan. De besparing op de energiefactuur door exploitant zal mede worden gebruikt als investeringsbudget.

Budget € 50.000,-- benodigd.

De exploitant zal vanuit de energiefactuur mee investeren. Het saldo komt ten laste van energie budget revolving fund.

Kwaliteit

De inventarisatie van verduurzaming is afgerond. De werkvoorbereiding en uitwerking van dit plan is opgepakt in 2020.

Voor diverse werkzaamheden is offerte aangevraagd, de uitvoering zelf vindt in overleg met de beheerder in 2022 plaats.

Tijd

Geld

11.12 We zorgen voor een energielabel voor de gebouwen.

We zijn verplicht om voor de openbare gebouwen een energielabel te hebben en zichtbaar op te hangen.

Hier is een budget van € 20.000,- voor nodig. Dit komt ten laste van energie budget revolving fund.

Kwaliteit

In 2020 is de inventarisatie gedaan voor welke openbare gebouwen een Label wordt aangevraagd.

Voor 7 gebouwen is in 2020 het label verkregen en zichtbaar voor publiek opgehangen. Voor een aantal gebouwen worden eerst de maatregelen duurzaamheid uitgevoerd, zoals bij de projecten Maatschappelijk Vastgoed, hierna wordt het energielabel pas aangevraagd.

Tijd

Geld

D.11.02 We verbruiken minder energie dan in 2019 en de energie die we verbruiken is duurzamer dan daarvoor.

Als gemeente vinden we het belangrijk dat we goed met elkaar en met de aarde omgaan. Daarom willen wij een voorbeeld zijn in duurzaamheid. We streven ernaar om in 2030 een volledig energie neutrale organisatie te zijn. In 2050 willen we een volledig energie neutrale gemeente zijn. We gebruiken hiervoor de landelijke klimaatmonitor.

Stand van zaken

Uit de data die landelijk beschikbaar wordt gesteld, voldoen we aan deze doelstelling

De evaluatie van het Duurzaamheidsplan waarin dit staat, stelde de gemeenteraad in december 2020 vast.

11.13 We stellen met partijen een Transitievisie Warmte op met uitvoeringsagenda

In de Transitievisie Warmte bepalen we wanneer we welke wijk aardgasvrij maken en wanneer we een wijk voor 2030 aardgasvrij maken, bepalen we al de vervangende techniek (voor warmte). Dit is de belangrijkste taak vanuit het Klimaatakkoord. De visie en uitvoeringsplan zijn eind 2021 klaar. Voor het opstellen is in 2020 door het college een plan van aanpak opgesteld en bij het proces worden we ondersteund door een extern adviesbureau.

Kwaliteit

Plan van aanpak is op 24 maart 2020 behandeld in het College. Voor de ondersteuning van het proces stellen we voor om gebruik te maken van het bedrijf OverMorgen.

De stappen 1 en 2 Zeeuws breed zijn afgerond, het betreft hier selectiecriteria en uitgangspunten voor de TVW, deze zijn door middel van een enquête getoetst bij de raadsleden en inwoners. In 2021 gaan we lokaal aan de slag in de gemeente Veere. Door de corona is de planning wel wat vertraagd, maar is de oplevering nog steeds voor 31-12-2021

Tijd

Geld

11.14 We voeren de Regionale Energie Strategie uit.

We willen de doelstelling uit het landelijke Klimaatakkoord behalen. Het doel is een CO2 reductie van 49% in 2030 en een reductie van 95% in 2050 ten opzichte van het jaar 1990.

Eind 2017 besloten het Waterschap Scheldestromen, de provincie Zeeland, NV Economische Impuls Zeeland, Enduris en de gezamenlijke gemeenten om samen een Regionale Energie Strategie (RES) te ontwikkelen. De RES is het instrument om op regionaal niveau tot een gedragen, integraal afgewogen meerjarenbeleid te komen. De definitieve RES wordt uiteindelijk ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Kwaliteit

De gemeenteraad van de gemeente Veere heeft op 16 april 2020 ingestemd met de Regionale Energiestrategie Zeeland (RES 1.0). Hiermee was zij de eerste van Zeeland.

De uitvoering van de RES 1.0 is een doorlopend proces en voortgang is te vinden op www.zeeuwsenergieakkoord.nl

Tijd

Geld

11.15 We stellen een toetsingskader op voor zon- en windenergie.

We gaan randvoorwaarden formuleren waaraan de ontwikkeling van zon- en windenergie op ons grondgebied moet voldoen. De randvoorwaarden geven antwoord op de vraag waar we ontwikkelingen willen faciliteren, in welke vorm en omvang we energie opwekken en op de manier waarop bewoners betrokken worden in het proces. We gaan

een pilot organiseren voor kleine windmolens. Zo houden we regie op de ontwikkeling van de duurzame energieopwekking.

■ **Kwaliteit**

Op 1 december 2020 is er een RIB gehouden betreffende het onderwerp zon en wind. Er is opgehaald en deze informatie wordt nu verwerkt. Het college gaat verder met de uitwerking in 2021.

■ **Tijd**

■ **Geld**

Paragraaf maatschappelijke voorzieningen

Hoofdpijnenprogramma 2020-2022 / Kadernota

Na een wisseling in de samenstelling van de coalitie is er voor de uitwerking van de uitvoeringsagenda Maatschappelijk Vastgoed 2025 een koerswijziging doorgevoerd. De gewijzigde koers past binnen de kaders die in 2016 vastgesteld zijn in de uitvoeringsagenda. De focus in het hoofdpijnenprogramma is komen liggen op multifunctionele accommodaties om zo de leefbaarheid en aantrekkelijkheid als vestigingsplaats per kern te vergroten. Daarnaast worden bij nieuwbouw scholen per kern samen gehuisvest onder één dak. In alle kernen uit fase 1 is uitvoerig overleg geweest met de belanghebbenden en dorpsraden over de uitgezette koers.

Naast de koerswijziging die per kern hieronder beschreven staat, zijn er twee nieuwe projectleiders aangenomen die zorgen voor vooruitgang in het project. Voor elke kern uit fase 1 is er een projectplan en uitgebreide detailplanning opgesteld. Naast de detailplanningen per kern is er een mijlpalenplanning opgesteld.

Aagtekerke

Het programma in Aagtekerke is ongewijzigd gebleven. Voor het onderzoek naar de ondersteuning van het burgerinitiatief voor de exploitatie van de nieuwe MFA en daarbij samenhangende fiscale en juridische richtlijnen is het gelukt een bijdrage uit de RegioDeal "Zeeuwen aan Zet" toegekend te krijgen. Hierdoor is de realisatie van de MFA vervroegd. Samen met een werkgroep van belanghebbende inwoners Aagtekerke is het Programma van Eisen opgesteld en de architectenselectie voorbereid.

Nieuwbouw gymzaal en (flexbouw) ontmoetingsruimte (2021/2022);

- Verplaatsen speeltuin naar gebied voormalige peuterspeelzaal/ontmoetingsruimte;
- Herontwikkeling voormalige speeltuin en voormalige locatie gymzaal met woningbouw;
- Vervangende nieuwbouw school op dezelfde locatie (2025).

Oostkapelle:

Het programma van Oostkapelle is aangepast. Het sportpark Duinhelm (voetbal en tennis) blijft op de huidige locatie behouden. De beide scholen komen in 1 gebouw nabij sporthal / dorpshuis De Halve Maan. Afhankelijk van de plaats waar de scholen gebouwd worden zullen de voetbalvelden heringericht worden.

- Renovatie sporthal en dorpshuis (2021/2022);
- Nieuwbouw 2 scholen in 1 gebouw (2023/2024);

Serooskerke:

Het programma Serooskerke is aangepast. Ongewijzigd is dat de school en gymzaal richting Serooskerke Oost gaan. Het zwembad De Goudvijver blijft in het zandputgebied. Besloten is om het zwembadgebouw en de installaties van zwembad van De Goudvijver te vernieuwen. De Petruskerk behoudt kerkelijke functie en kan niet ingezet worden als dorpshuis. Het onderzoek naar renovatie of nieuwbouw van dorpshuis De Zandput is opgestart. Ten behoeve van de realisatie van de school en gymzaal in Serooskerke Oost, evenals voor de woningbouw van 20 woningen in dat gebied, is gestart met het opstellen van de bestemmingsplanwijziging. Invulling van de voormalige schoollocatie met eventueel woningbouw wordt later uitgewerkt.

- Nieuwbouw gymzaal en school in Serooskerke Oost (2022/2023);
- Renovatie dorpshuis De Zandput
- Renovatie / nieuwbouw zwembad De Goudvijver (2021)

Westkapelle:

Het programma van Westkapelle is aangepast. Het onderzoek naar de locatie voor de nieuwe MFA is opgestart. Uitvoering nieuwbouw MFA gepland voor 2023/2024.

- Herrijst blijft behouden tenzij er draagvlak is voor een nieuw dorps huis bij de MFA;
- Nieuwe MFA met daarin sporthal, twee scholen onder 1 dak en zorgfunctie, locatieonderzoek naar geschikte locatie MFA
- Verplaatsen volkstuinen;

Bestemmingsreserve

Aan de bestemmingsreserve Maatschappelijke voorzieningen kan via resultaatbestemming bij de vaststelling jaarrekening een bedrag van € 426.922 toegevoegd worden. Dit is in 2020 het niet benutte deel in de stelpost Maatschappelijke Voorzieningen.

Financiële stand van zaken

In 2020 is er € 318.240 uitgegeven aan voorbereidingskosten voor de projecten. Dit betreft voornamelijk personele kosten projectleiders en inzet overige medewerkers in project- en werkgroepen. Totaal is er vanaf 2017 afgerond 1,3 mln. uitgegeven aan voorbereidingskosten.

In de begroting voor 2021 is budget gevraagd voor de renovatie van De Halve Maan in Oostkapelle, de nieuwbouw zwembadgebouw / zwembadinstallaties in Serooskerke en aanvullend voorbereidingskrediet.

Paragraaf corona

Inleiding

Het kalenderjaar 2020 gaat de boeken in als een bewogen jaar waarin de Covid-19 pandemie de dagelijkse gang van zaken domineert. Een crisis van een dergelijke omvang leidt tot op de dag van vandaag, naast de onbekende duur, tot onzekerheden en onduidelijkheden. In deze paragraaf gaan we in op de belangrijkste financiële impact en de nog te verwachten maatschappelijke en financiële gevolgen.

In verband met deze bijzondere omstandigheden en het feit dat deze crisis alle programma's van de begroting raakt, maken we gebruik van de mogelijkheid om een aparte paragraaf op te stellen.

Scenario 2020 en 2021

In het financieel perspectief 2021 – 2024, dat in de loop van 2020 is opgesteld, is ingegaan op de mogelijke financiële gevolgen van de coronacrisis. Aan de hand van scenario's die door het Centraal Planbureau zijn opgesteld is een Veers scenario uitgewerkt. Door hogere uitgaven en tegenvallende inkomsten werd aanvankelijk een tekort verwacht van € 8,5 miljoen in 2020 en € 3 miljoen in 2021. Om deze tekorten op te vangen moet een beroep op de algemene reserve gedaan worden. Aangezien de algemene reserve, ook door andere ontwikkelingen, ver zou zakken onder het gewenste gezonde niveau van € 10 miljoen, is een herstelopgave voor de algemene reserve benoemd, bestaande uit bezuinigingen op personele kosten, door taken niet (meer) uit te voeren, door niet doorschuiven van budgetten van 2019 naar 2020 en compensatie van het Rijk.

Bij de begroting 2021, een half jaar later, constateerden we dat de gevolgen van de coronacrisis voor Veere leken mee te vallen. Voor 2020 werd een tekort voorzien van € 3,1 miljoen en voor 2021 € 3 miljoen. De greep uit de algemene reserve die we moeten doen was minder groot. Uit deze jaarrekening blijkt dat de algemene reserve, ook door andere positieve mutaties, uitkomt op ca. € 12 miljoen.

Het grootste en dus belangrijkste onderdeel in dit scenario is de derving aan inkomsten parkeerbelasting en toeristenbelasting. Verderop in deze paragraaf staat vermeld welke bedragen we (voorlopig) als compensatie hebben ontvangen. Het Rijk zal uiteindelijk op basis van de realisatie in de jaarrekening de compensatie definitief vaststellen. De opbrengst parkeerbelasting en toeristenbelasting is in de jaarrekening 2020 beter dan verwacht. We houden er rekening mee dat we ca. € 400.000 moeten terugbetalen.

Compensatie van het Rijk

Gemeenten hebben, verdeeld over 3 steunpakketten voor verschillende onderwerpen, financiële compensatie ontvangen. Hieronder volgt een overzicht van alle rijksregelingen, de bedragen die Veere ontvangen heeft en hoe we er beleidsmatig mee omgaan. Het overzicht is ingedeeld naar begrotingsprogramma.

Rijksregeling	Steunpakket	Ontvangen bedrag	Jaar	Toelichting beleid
<u>Bestuur</u>				
<u>Extra kosten verkiezingen</u>	2 ^e	€ 55.490	2020	Het kabinet compenseert gemeenten in verband met de maatregelen die vanwege COVID-19 noodzakelijk zijn voor de Tweede Kamerverkiezing.
<u>Tweede kamer verkiezingen</u>	3 ^e	€ 33.081	2021	
<u>Compensatie parkeerbelasting</u>	1 ^e	€ 481.000	2020	In het eerste steunpakket hebben we een eerste bedrag voor compensatie ontvangen. Het Rijk heeft daarnaast nog eens € 250 miljoen op macro niveau gereserveerd. De afrekening wordt door het Rijk opgesteld na opleveringen van alle jaarrekeningen over 2020.
<u>Inkomstenderving precariobelasting en markt-evenementenleges</u>	2 ^e	€ 25.873	2020	In het eerste steunpakket hebben we een eerste bedrag voor compensatie ontvangen. Het Rijk heeft daarnaast nog eens 250 miljoen op macro niveau gereserveerd. De afrekening wordt door

Rijksregeling	Steun-pakket	Ontvangen bedrag	Jaar	Toelichting beleid
				het Rijk opgesteld na opleveringen van alle jaarrekeningen over 2020.
Veiligheid				
<u>Toezicht en handhaving</u>	2 ^e	€ 80.432	2020	Het kabinet stelde € 50 miljoen voor 2020 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra toezicht- en handhavingskosten.
<u>Toezicht en handhaving 2021</u>	3 ^e	Onbekend	2021	Om toezicht- en handavings-organisaties te ondersteunen stelt het kabinet € 60 miljoen voor tijdelijke coronabaten beschikbaar aan gemeenten. De regeling loopt tot juni 2021 en Veere dient hiervoor een declaratie in.
Economie				
<u>Compensatie toeristen-belasting</u>	1 ^e	€ 1.654.000	2020	In het eerste steunpakket hebben we een eerste bedrag voor compensatie ontvangen. Het Rijk heeft daarnaast nog eens € 250 miljoen op macro niveau gereserveerd. De afrekening wordt door het Rijk opgesteld na oplevering van alle jaarrekeningen over 2020.
Onderwijs				
<u>Voorschoolse voorziening peuters</u>	1 ^e	€ 12.415	2020	Vergoeding is gebruikt voor compensatie van KOW voor eigen bijdrage. Hebben we betaald in de voorjaar 2020 en zal doorlopen in eerste maanden 2021.
<u>Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep</u>	2 ^e	€ 33.442	2020	Samen met de kinderopvang en scholen hebben we dit gecoördineerd. Met Kinder-opvang Walcheren (KOW) is afgesproken om opvangtijden te verlengen voor kinderen van ouders met een cruciaal beroep. KOW heeft ons rekeningen gestuurd voor de extra kosten. Bij elkaar opgeteld betreft dit een paar duizend euro.
Sport, cultuur, recreatie				
<u>Lokale culturele voorzieningen</u>	1 ^e	€ 56.143	2020	De regeling voor compensatie is eind 2020 vastgesteld. In deze regeling mogen culturele voorzieningen en culturele activiteiten tot 1-3-2021 een aanvraag doen. De aanvragen zijn inmiddels beoordeeld en het geld verdeeld. De verantwoording volgt in 2022.
	2 ^e	€ 55.530	2020	
	3 ^e	€ 173.694	2021	
<u>Buurt- en dorpshuizen</u>	2 ^e	€ 12.575	2020	Dit betreft compensatie voor de extra uitgaven voor de dorps- en buurthuizen als gevolg van de corona-maatregelen. Deze extra uitgaven bestaan onder andere uit het kwijtschelden van huur en het compenseren van tegenvallende inkomsten uit bijvoorbeeld horeca en zaalverhuur van buurt- en dorpshuizen.
<u>Vrijwilligersorganisaties jeugd</u>	2 ^e	€ 8.745	2020	Van de scouting en speeltuinverenigingen hebben we (vooralsnog) geen schade meldingen ontvangen. Dit bedrag is (nog) niet besteed.
<u>Perspectief Jeugd en jongeren</u>	3 ^e	Onbekend	2021	Veere deed een subsidie-aanvraag bij het Rijk (10.000 euro) in het kader van de wintereditie van Jeugd aan Zet. Het betreft activiteiten voor jongeren, binnen de RIVM-richtlijnen, die voor de samenleving en henzelf van nut zijn. De activiteiten van de winter-editie Jeugd aan Zet konden zowel fysiek als digitaal plaatsvinden, en op sportief en cultureel gebied. De activiteiten liepen tot en met het einde van de voorjaarsvakantie, dus uiterlijk 28 februari 2021 en waren bedoeld voor jongeren van alle leeftijden.
<u>Steun aan sportverenigingen</u>	3 ^e	Onbekend	2021	Het geld is niet naar gemeenten gegaan. Een sportvereniging kan direct een aanvraag indienen bij de rijksoverheid. De sportbonden worden door de rijksoverheid betrokken bij de verdeling van het geld.
Sociaal Domein				

Rijksregeling	Steunpakket	Ontvangen bedrag	Jaar	Toelichting beleid
<u>Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg en WMO, Continuïteit van zorg</u>	1 ^e	€ 38.797	2020	Deze vergoedingen zijn over-gemaakt naar het Inkoopbureau Jeugdzorg (IJZ) voor uitvoering van de meerkosten-regeling. De resterende 20% wordt ingezet voor compensatie garantieomzet.
	3 ^e	€ 21.760	2020	
<u>Sociale werkbedrijven (SW)</u>	1 ^e	€ 53.961	2020	Zie 13. Vergoeding wordt ingezet voor de "problemen" bij Orionis inzake het SW bedrijf. Omzetterderving en sluiting van het SW-bedrijf. Verantwoording volgt via de jaarrekening Orionis.
	2 ^e	€ 29.978	2020	
<u>Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)</u>	2 ^e	€ 8.566	2020	Compensatie voor het niet innen van eigen bijdrage voor WMO voorzieningen. Inzetten als dekking voor misgelopen opbrengsten. Geen uitgaven voor.
<u>Aanvullend pakket re-integratie</u>	3 ^e	€ 4.003	2020	Vergoedingen zijn ontvangen voor taken die we belegd hebben bij Orionis. Verantwoording vindt plaats via de jaarrekening Orionis.
<u>Impuls re-integratie</u>		€ 9.218	2021	
<u>Gemeentelijk schuldenbeleid</u>	3 ^e	€ 4.922	2021	Vergoedingen zijn ontvangen voor taken die we belegd hebben in de GR Orionis. Verantwoording vindt plaats via de jaarrekening Orionis.
		€ 7.295	2020	
		€ 14.913	2021	
<u>Bijzondere bijstand</u>	3 ^e	€ 2.498	2020	Vergoedingen zijn ontvangen voor taken die we belegd hebben in de GR Orionis. Verantwoording vindt plaats via de jaarrekening Orionis.
		€ 5.107	2021	
<u>Compensatie quarantainekosten</u>	3 ^e	€ 2.829	2020	Waar nodig heeft onze toegang voor Wmo en Jeugdzorg maatwerk geboden voor onze inwoners. Dat is onderdeel van de reguliere werkzaamheden.
<u>TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten)</u>	3 ^e	Onbekend	2021	De TONK-middelen worden via het gemeentefonds uitgekeerd aan gemeenten. In totaal is er € 130 miljoen beschikbaar gesteld door het Rijk. Hoeveel de individuele gemeenten krijgen is nog niet precies bekend. Naar verwachting ontvangen we de eerste tranche middelen in april 2021. De TONK is een opneemde-regeling en het is op voorhand moeilijk te zeggen hoe groot de doelgroep is. TONK loopt, met terugwerkende kracht, van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021. De verantwoording volgt volgend jaar in de jaarrekening van Orionis over 2021.
<u>TOZO 1, 2 en 3 (Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemer)</u>	1,2,3	€ 6.370.031	2020/2021	Vergoedingen zijn ontvangen voor het betaalbaar stellen van de TOZO-regeling. De middelen storten we direct door naar Orionis. De middelen voor de uitvoeringskosten die over blijven worden teruggestort aan de gemeenten. TOZO-3 loopt nog door tot 30 juni 2021. Verantwoording vindt plaats via de jaarrekening Orionis.
Algemene dekkingsmiddelen				
<u>Schrappen opschalingskorting</u>	2 ^e	€ 72.777 € 165.495	2020 2021	Het incidenteel schrappen van de opschalingskorting is verwerkt in het boekjaar 2020. Voor 2021 is dit eveneens in de begroting opgenomen.
<u>Inkomstendervingen</u>	3 ^e	Onbekend	2021	Het Rijk heeft in totaal € 250 miljoen extra gereserveerd voor de compensatie van inkomstenderving belastingen en leges. Werkelijke afrekening vindt plaats na vaststelling jaarrekening gemeenten.

Toeristische drukte

De verwachting voor 2020 was dat net als voorgaande jaren op piekmomenten sprake zou zijn van grote toeristische drukte aan de kust. In het kader van het voorkomen van de verspreiding van het coronavirus moet iedereen zich de regels houden, waarvan de belangrijkste maatregel de zogenaamde 1,5 meter-maatregel is. De kans bestond dat op een aantal hotspots door grote drukte de fysieke ruimte ontbrak om voldoende afstand te

houden. Om deze situaties zoveel te voorkomen zijn er preventieve maatregelen getroffen. In hoofdlijnen kwam dit neer op het volgende: drukke kernen bij verwachte drukte afsluiten voor autoverkeer en zo nodig voor fietsers. Bij verwachte grote drukte op het strand stimuleren om vooraf andere strandovergangen te kiezen dan de hotspots. Alleen in gevallen van verwachte extreme drukte werd de parkeercapaciteit gedrukt. Tijdens de zomerperiode, de vakanties en de weekenden vergde dit het hele jaar vanaf april inzet van coronacoaches en verkeersregelaars e.d.. De totale kosten van deze maatregelen, inclusief de kosten van coördinatie en interne maatregelen, bedroegen in 2020 € 352.578.

Scenario 2021 en 2022

Het scenario voor 2021 en 2022 is bijgesteld op basis van de volgende uitgangspunten: een afbouw van de lockdown met ingang van 1 mei, de vaccinatie gereed medio 2021 en een beginnend herstel van economische groei in 2021. De grootste risico's zitten aan de inkomstenkant van de begroting, met name de toeristenbelasting, parkeerbelasting en de leges. Voor 2021 schatten we dit risico op ca. € 1,8 miljoen. Als de beperkende maatregelen langer duren, kan dit risico oplopen tot € 4,3 miljoen. In deze berekeningen is geen rekening gehouden met eventuele compensatie van het Rijk.

Voor 2022 gaan we uit van volledige vaccinatie en een einde van de lockdown.